

**Ağrı İlindeki Sporcuların Atletizm, Kayak ve Tenis Spor Dallarına Yönelmesine
Neden Olan Motivasyonel Etkenlerin Araştırılması**

Muharrem AĞAR

Yüksek Lisans Tezi

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Doç. Dr. Murat AKYÜZ

2016

Her Hakkı Saklıdır.

T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR ANABİLİM DALI

Muharrem AĞAR

**AĞRI İLİNDEKİ SPORCULARIN ATLETİZM, KAYAK ve TENİS SPOR
DALLARINA YÖNELMESİNE NEDEN OLAN MOTİVASYONEL
ETKENLERİN ARAŞTIRILMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ YÖNETİCİSİ
Doç. Dr. Murat AKYÜZ

AĞRI-2016

TEZ BİLDİRİM FORMU

12/08/2016

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi lisansüstü eğitim-öğretim ve sınav yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum “Ağrı İlindeki Sporcuların Atletizm, Kayak ve Tenis Spor Dallarına Yönelmesine Neden Olan Motivasyonel Etkenlerin Araştırılması” adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü eğitim-öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

Δ Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

Δ Tezim sadece Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.

Δ Tezimin yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

12.08.2016

Muharrem AĞAR

TEZ KABUL TUTANAĞI
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Doç Dr. Murat AKYÜZ danışmanlığında, Muharrem AĞAR tarafından hazırlanan bu çalışma 12/08/2016 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Alper Hamdi GÜNGÖRMÜŞ İmza:

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Murat AKYÜZ İmza:

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Murat TAŞ İmza:

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine aittir.

12/08/2016

Yrd. Doç. Dr. Metin ERKAL
Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖZET	vi
ABSTRACT	vii
TEŞEKKÜR	viii
KISALTMALAR ve SİMGELER DİZİNİ	ix
TABLOLAR LİSTESİ	x
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiii
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Amacı	2
1.2. Araştırma İle İlgili Problemler	2
1.2.1. Araştırma ile ilgili alt problemler	2
1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları	3
1.4. Sayıtlar	3
2. HAREKET ve ANTRENMAN	4
2.1. Antrenmanın Tanımı	4
2.2 Antrenmanın Temel İlkeleri	6
2.3. Atletizm Sporunun Tarihsel Gelişim Süreci	7
2.4. Kayak Sporunun Tarihsel Gelişim Süreci	8
2.5. Tenis Sporunun Tarihsel Gelişim Süreci	9
2.6. Spor Psikolojisi	11
2.6.1. Spor psikolojisinin konuları	12
2.7. Motivasyon.....	15
2.7.1. Güdü	19
2.7.2. İçgüdü (türe özgü davranışlar)	20
2.7.3. Hedefleri belirlemede içsel ve dışsal güdülenme	20
2.7.4. Sporcuları Güdülemede Dikkat Edilecek Noktalar	21
2.7.5. Sporcuları güdüleme stratejileri	21
2.8. Motivasyon Kuramları	22
2.8.1. Kapsam kuramları	23
2.8.2. Süreç kuramları	26

2.9. Spor Branşına Katılmada Rol Oynayan Motivasyonel Faktörler.....	28
2.9.1. Aile	28
2.9.2. Arkadaş Çevresi	29
2.9.3. Okul Çevresi.....	31
2.9.4. Kitle İletişim Araçları.....	32
3. YÖNTEM.....	35
4. BULGULAR ve YORUM	36
4.1. Sporcuların Cinsiyetlerine Göre Spor Branşlarını Seçme Nedenleri ..	42
4.2. Sporcuların Cinsiyetlerine Göre Seçtikleri Spor Branşı ile İlgili Beklentilerine İlişkin Görüşleri.....	46
4.3. Sporcuların Branşlara Göre Spor Branşlarını Seçmelerinde Etki Eden Faktörlere İlişkin Bulgular	51
4.4. Araştırmaya Katılan Sporcuların Spor Branşını Seçmelerinde Neden Olan Etkenler	66
4.5. Sporcuların, Spor Branşlarını Seçme Nedenleri	67
4.6. Sporcuların, Seçtikleri Spor Branşından Beklentileri	68
5. TARTIŞMA	70
6. SONUÇ	73
7. ÖNERİLER	77
EKLER	82
ÖZGEÇMİŞ	84

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Ağrı ilinde sporcuların atletizm, kayak ve tenis branşlarına katılmasına neden olan motivasyonel etkenlerin araştırılmasıdır. Araştırmanın amacı için literatür taraması yapılmış ve böylece araştırmanın problemine ilişkin bilgilere yer verilmiştir. Araştırma kapsamında spor branşları ile ilgili H. Sunay'ın 1996'da geliştirmiş olduğu anket uygulanmış ve anketten elde edilen bulgularla araştırmanın problemine çözüm aranmıştır. Elde edilen veriler SPSS anket programına girilmiştir. Girilen veriler SPSS 17 programında değerlendirilerek çizelgeler halinde gösterilmiştir. Verilerin çözümlemesinde kişisel bilgi değişkenleri (yaş, cinsiyet) frekans ve yüzde dağılımları bulunarak tanımlayıcı istatistikler yapılmıştır. Ki-Kare (X^2) değerleri hesaplanarak ilişkinin anlamlı olup olmadığı istatistiksel olarak test edilmiştir. Yapılan testlerde alfa anlamlılık düzeyi ($\alpha = 0,05$) olarak alınmıştır.

Araştırma sonucunda Ağrı'da kız ve erkek sporcuların uğraştıkları spor branşı ile ilgili beklentilerine ilişkin görüşleri arasındaki farklılıklar belirlenmiştir. Buna göre, kız sporcuların antrenör ve beden eğitimi öğretmeni olma beklentileriyle spor yaptıkları görülmüştür. Erkek sporcuların ise çevresiyle spor yapan popüler bir insan olarak ilişkilerini sürdürmek ve daha iyi maddi olanaklara kavuşma beklentilerinin yüksek olduğu saptanmıştır. Dışsal motivasyon faktörlerinden çevre koşulları, okul spor salonu-tesisleri, televizyon yayınları ve gazete- dergilerin etkilerinin az olduğu görülmektedir.

Erkek ve kız sporcuların spor branşlarını seçme nedenleri önem sırasıyla; beden eğitimi öğretmeni olmak, başarı kazanmaktan zevk duymak, sağlıklı olmak ve sağlığını korumak, çevre koşulları, sporun olumlu katkıları, spor branşını sevmeleri, ilgili spor branşıyla uğraşarak sağlıklı olma ve üniversite düzeyinde eğitim görme şeklindedir.

Anahtar Kelimeler: Spor, spora katılma, motivasyon, atletizm, kayak, tenis

ABSTRACT

The aim of the study is to determine the motivational factors that play role on the sportsmen' participation in athletics, ski and tennis branches in Ağrı. For the aim of the study, a literature work has been done and this literature work has tried to give information about the issue of the research. For the content of the study, a survey, which is designed by H. Sunay in(1996)forthe sports branches, has been made and with the help of this survey, a solution has been sought. The data has been transferred into the SPSS survey programme. The data has been analyzed in the SPSS programme and these data have been shown in graphics. Personal information variables (age, gender, etc), frequency and percentage distribution have been found out in order to analyze the data. In order to understand whether the relation is meaningful or not, the Chi-square(X^2) values have been calculated. The significance level has been defined as ($\alpha = 0,05$) in the tests.

At the end of the study, it has been found out that there are some differences between the expectations of the girls and boys about sports branches. Girls deal with sports due to the their expectations in order to be a physical education teacher and coach. On the other hand, boys do sports to be a popular person around their environment and get money by dealing with sports. It has been found out that boy sportmen' expectations about being popular and getting money are more than girls. This study has showed that the effects of the motivational factors such as environmental conditions, school sports facilities, television programmes and newspapers-magazines are less than the others.

The reasons for girl and boy sportmen' to choose sports branches are, in order of importance, physical education teacher, the joy of success, being healthy, environmental conditions, positive effects of sports, enjoying the sports branch itself and study sports at university.

Key Words: Sport, sport participation, motivation, athletics, ski, tennis

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim süresince şahsıma bilgi, birikim ve tecrübeleriyle yol gösteren, tez çalışmam boyunca şahsımdan yardımını esirgemeyerek beni her anlamda cesaretlendiren danışman hocam Sayın Doç. Dr. Murat AKYÜZ'e sonsuz şükranlarımı sunarım.

Öneri, engin tecrübesiyle beni motive eden Sayın Prof. Dr. M. Hakkı ALMA'ya fikirleriyle akademik çalışmamın her aşamasında başarılı bir şekilde gelişmeye katkıda bulunan Sayın Doç. Dr. Murat TAŞ'a, desteğini ve sabrını esirgemeyen değerli hocam Sayın Doç. Dr. Hamdi Alper GÜNGÖRMÜŞ'e sonsuz teşekkür ve saygılarımı sunarım.

Bu araştırmaya katılan Ağrı ilindeki değerli sporculara, değerli arkadaşım Sayın Öğretim Görevlisi Mehmet Mehdi KARAKOÇ'a, çalışmalarıyla şahsıma literatür yardımları dokunan Sayın hocalarımıza ve sayın Mehmet DEMİR'e, beni büyüten, hiçbir zaman maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen en değerli varlıklarım, güvenlerini her zaman yanımda hissettiğim sevgili anne ve babama sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ağrı- 2016

Muharrem AĞAR

KISALTMALAR ve SİMGELER DİZİNİ

BESYO	:	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
ERG	:	Existence, Relatedness and Growth (Varoluş, İlişki ve Gelişim)
FIS	:	Federation Internationale de Ski (Uluslararası Kayak Federasyonu)
ILTF	:	International Lawn Tennis Federation (Uluslararası Çim Tenis Federasyonu)
ITF	:	International Tennis Federation (Uluslararası Tenis Federasyonu)
M.Ö	:	Milattan Önce

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 4.1. Araştırmaya Katılan Sporcuların Yaş Dağılımları ve Cinsiyetleri	36
Tablo 4.2. Araştırmaya Katılan Sporcuların Cinsiyetleri	36
Tablo 4.3. Araştırmaya Katılan Sporcuların Yaş Aralıkları	36
Tablo 4.4. Anne-Baba veya Kardeşlerin İlgili Spor Branşına Katılmaya Etkisi.....	37
Tablo 4.5. Cinsiyetlere Göre Spor Branşlarına Yönlendirmede Antrenörün Etkisi.....	38
Tablo 4.6. Arkadaş ve Akran Grubunun, Spora Katılmada Etkisi.....	38
Tablo 4.7. Beden Eğitimi öğretmenin spor katılımındaki etkisi	39
Tablo 4.8. Çevre koşullarının spora katılmada etkisi	40
Tablo 4.9. Okul Spor Salonu ve Tesislerinin Spora Katılmada Etkisi.....	40
Tablo 4.10. Televizyon Kanallarının Spora Katılmada Etkisi.....	41
Tablo 4.11. Basın-Yayın Organlarının Spora Yönelmede Etkisi.....	41
Tablo 4.12. Sporcuların “İlgili spor branşını seviyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar	42
Tablo 4.13. Sporcuların “Başarı kazanmaktan zevk duyarım” Maddesine Verdiği Yanıtlar	42
Tablo 4.14. Sporcuların “İlgili spor branşıyla uğraşarak sağlıklı olmak istiyorum.” Maddesine Verdiği Yanıtlar	43
Tablo 4.15. Sporcuların “Spor yaparak boş zamanlarımı olumlu değerlendirmek istiyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar	43
Tablo 4.16. Sporcuların “sporun olumlu katkılarından haberdar olmak istiyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar	44
Tablo 4.17. Sporcuların “arkadaşlarımla birlikte bir takım ruhu içinde hareket etmek istiyorum.” Maddesine Verdiği Yanıtlar	44
Tablo 4.18. Sporcuların “sporcu olarak arkadaşlarım arasında tanınıp sevilme ve sayılmak istiyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar.....	45
Tablo 4.19. Sporcuların “kolayca bir arkadaş grubunun üyesi olmak istiyorum.” Maddesine Verdiği Yanıtlar	45
Tablo 4.20. Sporcuların “maddi geliri arttırmak istiyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar	46
Tablo 4.21. Sporcuların “Sağlıklı olmak ve sağlığını korumak istiyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar	46
Tablo 4.22. Sporcuların “milli takıma seçilmek, milli olmak istiyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar	47
Tablo 4.23. Sporcuların “iyi bir fiziki görünüme sahip olmak istiyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar	47
Tablo 4.24. Sporcuların “antrenör olmak istiyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar	48
Tablo 4.25. Sporcuların “ilerde sporla ilgili üniversite düzeyinde eğitim görmek istiyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar	48
Tablo 4.26. Sporcuların “çevresiyle spor yapan popüler bir insan olarak ilişkilerini sürdürmek istiyorum.” Maddesine Verdiği Yanıtlar.....	49

Tablo 4.27. Sporcuların “İyi bir sporcu olmak ve hayatımı spor yaparak kazanmak istiyorum.” Maddesine Verdiği Yanıtlar	49
Tablo 4.28. Sporcuların “Maddi olanaklara kavuşmak istiyorum.” Maddesine Verdiği Yanıtlar	50
Tablo 4.29. Sporcuların “Beden Eğitimi öğretmeni olmak istiyorum.” Maddesine Verdiği Yanıtlar ..	50
Tablo 4.30. Sporcuların “hakem olmak istiyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar	51
Tablo 4.31. Ankete Katılan Sporcuların Branşlara Göre Yaş Dağılımları	51
Tablo 4.32. Anne-Baba veya Kardeşlerin İlgili Spor Branşına Katılmanıza Etkisi.....	52
Tablo 4.33. Antrenörün spora katılımında etkisi	52
Tablo 4.34. Arkadaş ve Akran Grubunun Spora Katılmada Etkisi.....	53
Tablo 4.35. Beden Eğitimi Öğretmeninin Spora Katılmada Etkisi.....	54
Tablo 4.36. Çevre Koşullarının (Mahalle Gibi) Spora Katılmada Etkisi.....	54
Tablo 4.37. Okul Spor Salonu ve Tesislerinin Spora Katılmada Etkisi	55
Tablo 4.38. Televizyon Kanallarının Spora Katılmada Etkisi	55
Tablo 4.39. Basın-Yayın Organlarının Spora Yönlendirmedeki Etkisi	56
Tablo 4.40. Branş Bazında, Sporcuların “ilgili spor branşını seviyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar	56
Tablo 4.41. Branş Bazında, Sporcuların “başarı kazanmaktan zevk duyarım” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar	57
Tablo 4.42. Branş Bazında, Sporcuların “spor yaparak boş zamanlarımı olumlu değerlendirmek istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar	57
Tablo 4.43. Branş Bazında, Sporcuların “ilgili spor branşıyla uğraşarak sağlıklı olmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar	58
Tablo 4.44. Branş Bazında, Sporcuların “sporum olumlu katkılarından haberdar olmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar	58
Tablo 4.45. Branş Bazında, Sporcuların “arkadaşlarımla birlikte bir takım ruhu içinde hareket etmek istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar	59
Tablo 4.46. Branş Bazında, Sporcuların “sporcu olarak arkadaşların arasında tanınıp sevilme ve sayılmak istiyorum.” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar	59
Tablo 4.47. Branş Bazında, Sporcuların “kolayca bir arkadaş grubunun üyesi olmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar	60
Tablo 4.48. Branş Bazında, Sporcuların “maddi geliri arttırmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar	60
Tablo 4.49. Branş Bazında, Sporcuların “sağlıklı olmak ve sağlığını korumak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar	61
Tablo 4.50. Branş Bazında, Sporcuların “milli takıma seçilmek, milli olmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar	61
Tablo 4.51. Branş Bazında, Sporcuların “iyi bir fiziki görünüme sahip olmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar	62
Tablo 4.52. Branş Bazında, Sporcuların “antrenör olmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar ..	62

Tablo 4.53. Branş Bazında, Sporcuların “ileride sporla ilgili üniversite düzeyde eğitim görmek istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar	63
Tablo 4.54. Branş Bazında, Sporcuların “çevresiyle spor yapan popüler bir insan olarak ilişkilerini sürdürmek istiyorum.” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar	63
Tablo 4.55. Branş Bazında, Sporcuların “iyi bir sporcu olmak ve hayatını spor yaparak kazanmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar	64
Tablo 4.56. Branş Bazında, Sporcuların “maddi olanaklara kavuşmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar	64
Tablo 4.57. Branş Bazında, Sporcuların “Beden Eğitimi öğretmeni olmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar	65
Tablo 4.58. Branş Bazında, Sporcuların “hakem olmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar	65
Tablo 4.59. Araştırmaya Katılan Sporcuların, Seçtikleri Spor Branşına Teşvik Eden Çeşitli etkenlere İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları	66
Tablo 4.60. Spor Branşına Teşvik Eden Çeşitli Unsurlara İlişkin Görüşlerinin Sıralaması	67
Tablo 4.61. Araştırmaya Katılan Sporcuların, Spor Branşlarını Seçme Nedenlerine İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları	67
Tablo 4. 62. Araştırmaya Katılan Sporcuların, Seçtikleri Spor Branşından Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları	68

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1. Maslow'un İhtiyaçlar Piramidi	23
Şekil 2.2. Maslow ve Alderfer'in Gereksinim Kuramları Arasındaki İlişki	24
Şekil 2.3. Sonuçsal Şartlandırma Yaklaşımı	27

1. GİRİŞ

Spor kelimesi, köken olarak Ortaçağ Latincesi'nde "disportare" ve "deportare" kelimelerinden gelmektedir. İngiltere'deki teknolojik gelişme sayesinde diğer dünya uluslarının literatürüne spor kelimesi olarak girmiş ve kullanılmaya başlanmıştır.

Sporun gelişimine baktığımızda Avrupa tarihi ve Avrupa dışı kültürlerde sporun büyük ölçüde dramatik, ritmik, mitolojik ve insanların kurban edilmesi tarzında bir anlam kazanarak ortaya çıktığı görülmektedir. Eski Meksika topluluklarındaki top oyunu, kurban edilen insanlarla tanrılar arasında oynanırdı. Yine eski Mısır'da beden eğitimi; tanrılar, krallar ve ölüm kavramlarının dini yönelimi olarak tanımlanırdı.

Raketli sporların en eski türü olan uçan tüy top(Badminton) ilk kez yaklaşık 3000 yıl önce Hindistan'da oynanmıştır. Uçan bir nesnenin insanların dikkatini çekmesi, badminton sporunun ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Günümüzde uçan toplu spor dallarının ortaya çıkış sebebi ise eski yüksek kültürler döneminde, Maya uygarlığında oynanan ve "törensel top oyunu" adı verilen oyun anlayışındandır. Oyunun sonunda kurallara göre, kaybeden takımın kaptanı ya da oyuncularını ilahlara adak olarak kurban edilir.

Orta Asya'daki Türklerde de ata binmemiş, ok atamayan, güreş tutamayan ve özellikle fiziki durumu zayıf, bedensel olarak gösterişsiz, evlenme yaşına gelmiş olan erkeklere kız verilmezdi. Türklerin de ata sporu olarak nitelenen yağlı güreşin temelinde ise toplumsal yapının biçimlenip değişmesinde çok önemli etkisi olan İslam dininin etkilerini görmekteyiz. Yağlı güreşe ya da diğer güreş dallarına İslamiyet'in katkısı bir bakıma, Peygamberimizin : "Güreş yapınız, yüzme öğreniniz, ata bininiz, ok atınız." sözlerinden kaynaklanmaktadır.

Yağlı güreş müsabakasının sonunda pehlivanlardan yaş olarak büyük olanların yenilmiş olsa dahi kendisinden yaşça küçük olan tarafından alından öpülmesi, yaşça küçük olan pehlivanın ise kendisinden yaşça büyük olanın elinden öpmesi ve elini alına koyması şeklinde karşılık verilmesi, aynı olan pehlivanların da yaşıt olmaları sebebiyle birbirlerinin sırtlarını sıvazlamaları, Türk kültürünün spor üzerindeki olumlu, faydalı ve örnek alınması gereken etkilerinden kaynaklanmaktadır.

Eski Yunan ve Roma dönemlerinde, site devletleri ve imparatorluklarda spor yarışmaları ölümüne bir rekabet içinde yapılırdı. Romalılarda arenalarda, Yunanlılarda ise antik stadyumlarda yapılan pankreas, boks spor türlerinde insanların birbirlerinin kulaklarını koparmaları ya da gözlerini çıkararak rakipleri olan sporcuları yenmeleri çok sıradan bir durum sayılmakla birlikte takdir edilirdi. O dönemlerde fiziki olarak kuvvetli, kaslı, güçlü beden yapısına sahip, savunma ve hücumsal yaklaşımlar o kadar önem arz etmekteydi ki, yine o dönemlerde bazı toplumlar hasta olan bebeklerini bile ölüme terk edebiliyorlardı (Solak, 2002:1- 2).

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; Ağrı ilindeki sporcuların atletizm, kayak ve tenis spor dallarına yönelmesine neden olan motivasyonel etkenlerin araştırılmasıdır. Bu amaçla aşağıdaki problemlere cevap aranmıştır.

1.2. Araştırma İle İlgili Problemler

1. Sporcuları spor branşlarına yönlendiren etkenler nelerdir?
2. Sporcuları spor branşlarına yönlendiren etkenler spor branşlarına göre değişim göstermekte midir?
3. Sporcuları spor branşlarına yönlendiren etkenler cinsiyete göre değişim göstermekte midir?

1.2.1. Araştırma ile ilgili alt problemler

1. Sporcuların spor branşlarını seçmelerinin nedenleri nelerdir?
2. Sporcuların spor branşlarını seçmelerinde etkin olan nedenler branşlara göre farklılık göstermekte midir?
3. Sporcuların spor branşlarını seçmelerinde etkin olan nedenler cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
4. Sporcuların yöneldikleri spor branşlarından beklentileri nelerdir?
5. Sporcuların yöneldikleri spor branşlarından bekledikleri, spor branşlarına göre farklılık göstermekte midir?

6. Sporcuların yöneldikleri spor branşlarından bekledikleri, cinsiyetlere göre farklılık göstermekte midir?

1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Bu araştırma Ağrı ilindeki sporcularla sınırlıdır.
2. Araştırma; atletizm, kayak ve tenis spor branşlarıyla sınırlıdır.
3. Araştırmaya toplam 210 bireysel sporlarla uğraşan sporcu katılmıştır. Bu araştırma 134 erkek ve 76 kız sporcunun katılımıyla gerçekleşmiştir.
4. Bu araştırma sonucu edinilen bulgular, anket sorularıyla belirtilmiştir.

1.4. Sayıtlar

Araştırmaya aşağıda belirtilen temel sayıtlarla hareket edilmiştir.

1. Ölçme araçlarının içerdiği soruları sporcuların doğru olarak yanıtladıkları varsayımıyla hareket edilmiştir.
2. Ankete katılım gösteren sporcuların hepsinin soruları aynı düzeyde anladıkları varsayılmıştır.
3. Ankete katılım gösteren sporcuların görüşlerinin yeterli düzeyde olduğu varsayılmıştır.
4. Bu araştırmada kullanılmış olan anket, konuyu her yönüyle ortaya koyacak düzeydedir.
5. Anket prosedürleri doğru bir şekilde uygulanmıştır.

2. HAREKET ve ANTRENMAN

Hareket sistemi, (Systema Locomotorium) insan vücuduna şekil verip ona hareket etme imkânı sağlayan bir sistemdir. Hareket sistemi iskelet, kaslar ve eklemlerden oluşan bir yapıdır. Kemikler ve eklemler, hareket sisteminin pasif bileşenleridir. Kaslar ise hareket sisteminin aktif elemanlarıdır. Kaslar, kemik ve eklemlere etki ederek vücudu harekete geçirir. (MEB, 2012: 3).

2.1. Antrenmanın Tanımı

Genel anlamda antrenman terimi, farklı olguları ifade etmek için kullanılır. Günümüzde antrenmanın geniş anlamdaki amacı, bireyin fiziksel, psikolojik, zihinsel veya mekanik verimini hızla artırmaya yönelik olan, herhangi bir şekilde organize edilmiş eğitimi ifade etmek için tanımlanmaktadır.

Antrenmanın amacı, sporcuları spor dalında veya spor dalının ilgili yan dallarında planlı bir şekilde zirveye ulaştırmaktır. Bu amacın gerçekleştirilmesinde, zirvenin gerektirdiği bütün performans ölçütlerini yerine getirmek gerekir. Ayrıca antrenman dönemleri boyunca bilimsel verilerden ve pedagojik prensiplerden yararlanılmalıdır. (Karabina, 2013: 4).

Spor anlamında antrenman, “sporcuyla en yüksek verim seviyesine hazırlamak” olarak tanımlanmaktadır. Dar anlamda spor antrenmanı, “ bir sporcunun değişik egzersizler uygulanarak, fiziksel, teknik, zihinsel, psikolojik ve moralman hazırlanmasıdır.” Bu tanım; kuvvet antrenmanı, dayanıklılık antrenmanı, antrenman yöntemleri vb. ifadelerin sonucunda oluşmuştur. Geniş anlamda spor antrenmanı “ sporcuların en yüksek sportif verime ulaşmalarını sağlayan tüm sistematik hazırlama yöntemleridir. Bu, sportif verimin artırılmasının yanında, sporcunun kendisini eğitmesini de içeren öğrenme ve etkinlikleri kapsar (Harre D. , 1985).

Farklı alanlarda özel nitelikleri bulunan fiziksel eğitimin, spor antrenmanında değişik amaçların aranmasıyla sonuçlanır. Belirtilen amaçlara uygun olarak fiziksel eğitimin tüm alanlardaki spor antrenmanı sadece sportif verimin artırılmasına yönelik değil, aynı zamanda yaşlanmanın bir sonucu olan, azalan verim potansiyeli ile mücadele etmek, bu sayede verimi arttırmak ya da en kötü şekliyle zihinsel, fiziksel verimle birlikte motivasyonu da korumaktır.

Çok yönlü kişilik oluşumunda spor antrenmanı önemli bir yere sahiptir. Yarışsal spor antrenmanı, kişiliğin geliştirilmesinde özellikle etkili bir yoldur. Uluslararası başarı standardıyla ölçülen en üst sportif verim düzeyine ulaşmaktır amacı. Sportif verim, çok sayıda farklı yeteneklerin ve şartların birlikte ortaya çıkardığı bir durumdur. Bu farklı etkenler birbirinden ayrılmamalı, yakın ilişkileri bir bütünlük içinde ele alınmalıdır. Fakat en öneme sahip verimi planlarken, bazıları daha fazla önem taşır.

Sportif yarışmalarda istenilen verimi gerçekleştirmek için bir yandan motortif, duyumsal, zihinsel, psikolojik uzun zaman sürecine sahip olan sosyal olgunlaşma ve belirginleşme ile öğrenme süreci gerekirken, diğer yandan antrenman önem kazanmaktadır. Antrenmana bağlı ortaya çıkan uyum yetisi, bazı genetik şartlara bağlıdır. Bu şartlar, sporcunun temel düzeyini meydana getirir. Yüksek düzeyde hedeflenen başarı için spor antrenmanı ve yarışmalar aracılığıyla yapılan çalışma, kişiliği zihinsel ve fiziksel olarak bir bütün halinde geliştirir. Yarışsal spor antrenmanı sporcunun, spor antrenmanı ile spor eğitim politikasının bütünleşmesi ile hedeflenen durum için gerekli olan tüm fiziksel ve zihinsel nitelikler bir olacak şekilde organize edilmelidir. Fiziksel ve zihinsel kapasitenin artmasıyla, sporcunun günlük yaşamda karşısına çıktığı çeşitli problemlerin üstesinden gelmesini kolaylaştırır. Bu sebeple sadece sporla ilgili beceriyi geliştiren değil, aynı zamanda akıllı bir toplum ferdinin norm ve standartlarını oluşturan manevi değerlerin gelişmesini sağlamak da antrenmanın önemli görevlerinden birisi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Spor antrenmanı, bilimsel kurallarla beraber yürütülen sportif gelişme yöntemidir. Zihinsel, fiziksel yeterliliğin düzenli bir şekilde gelişmesi, yetenek ve motivasyon, sporcunun yüksek derecelere elde ederek iyi bir sportif verim göstermesine izin verir. Sporcunun kişiliği, antrenman süresince ortaya çıkan problemlere olumlu ve bilinçli olarak yürütülen bir yaklaşımla kendi toplumunun norm ve standardına uygun olarak gelişir.

Antrenman sürecinde sporcunun gelişmesi, çeşitli antrenman yöntem ve araçlarıyla sağlanır. Spor antrenmanının ana biçimi, fiziksel egzersizle (antrenman teriminin dar anlamında) beraber, fiziksel yük uygulamasıdır. Bilimsel spor antrenmanında kullanılan farklı yöntem ve araçlar, sporcu için gerekli olan teknik,

taktik, metodolojik altyapıyı ve genel zihinsel gelişmeleri vermek için düzenlenen teorik bilgileri kapsamalıdır. Antrenmanla ilgili konuların ve seçilmiş yarışmaların tartışılıp değerlendirildiği, özel yarışmaların eleştirel gözlemlerle belirlenen bölümleri de bulunmalıdır. Diğer bir noktada spor yönetimi, spor hekimliği ve uygulamalı spor psikolojisi, sporcuların kendine gelme(tamlama) hızını artıran unsurlar olarak spor antrenmanı ile bütünleştirilmiştir.

Antrenman dünyası dışında eğitimsel değeri sayesinde kişilik gelişimine fayda sağlayan ve bu sebeple sportif verimin kendi kendine gelişimini sağlayan birçok yaklaşım vardır. Bu yaklaşımlar sporcunun, sporla ilgili gelişimlerini kendi kendine takip etmesi, politik ve sosyal konuları içeren konferans ve seminerlere, sempozyumlara katılması, eğitim, aile, spor politikası ve öteki beklentileri içeren forumlara katılması, tiyatro, konser, sinema, disko vb. yerleri gezmesi ve o ortamlardaki aktivitesini içerir (Dündar, 2007: 4-5).

2.2 Antrenmanın Temel İlkeleri

Bilinçli ve Aktif Katılım:

- Antrenör, antrenman hedeflerini sporcu ile beraber belirlemelidir.
- Sporcular, kendi yeteneklerine göre hedeflerini belirlemede etkin rol almalı ve öz değerlendirme yapabilmelidir.
- Üst düzey sporculara, kendi programlarını geliştirmeleri için antrenörleri tarafından destek verilmelidir. Bu programı yapmada sporcunun program hakkındaki yorumları ve notları belirleyici olmalıdır.
- Sporcu, gelişimi için belirli zaman aralıklarıyla testler ve ölçütler kullanmalıdır.
- Sporcu, antrenmanlarını kendi başına da yapabilmelidir.
- Yıldız olmak isteyen sporcular, antrenmanlarına ek olarak programları doğrultusunda evde veya okulda destekleyici egzersizlere de yer vermelidir.
- Antrenör hem kısa hem de uzun süreli hedefler belirlemelidir. Kısa süreli hedefler, sporcunun antrenmana olan ilgisini artırmada etkilidir.

Çok Yönlü Gelişim

Kişi, eğitimini sürdürürken çok yönlü gelişimine dikkat etmelidir. Bütün spor dallarında, yüksek sportif verim sağlama sportif antrenmanın erken döneminde olmalıdır. Çok yönlü gelişim, çalışma yapılan spor dalının becerilerinin yanı sıra diğer beceri ve motor hareketlerin gerçekleştirildiği bir antrenmanı uygulayan kişilerce olanaklı hâle gelir.

Bireyselleştirme

Antrenmanlarda bireyselleşme, her sporcunun verim düzeyi ne olursa olsun yetilerine, potansiyeline, öğrenme özelliklerine ve sporun gereklerine göre sporcuyla bireysel olarak ilgilenilmesi gerektiği gerçeğine dayanmalıdır. (Karabina, 2013: 60-65).

2.3. Atletizm Sporunun Tarihsel Gelişim Süreci

Atletizm, birçok açıdan Olimpiyatların sloganı "Citius, Altius, Fortius " u (Daha Hızlı, Daha Yüksek, Daha Güçlü) kendisiyle bütünleştiren bir spordur. Tamamıyla rakiplerinden daha hızlı koşabilmek, daha yükseğe sıçrayabilmek ve daha ileri fırlatabilmek temeline dayanan atletizm sporu, Olimpia'daki Antik Oyunlar 'da sadece sıradan ve basit bir koşu yarışı olarak başlamıştır. Bugün ise atletizm sporu, olimpiyatlarda kuşkusuz en popüler spor türü olmayı başarmıştır. 100 m. sürat koşusundan 42.195 km'lik maratona, çekiç atmadan yüksek atlamaya kadar birçok kategoriye içinde barındıran bu spor, olimpiyatların en iddialı ve rekabetçi yarışlarını ve yarışçıları da bünyesinde toplar (Balcı, 2003:66).

Tüm sporların en temeli olan atletizmin temel branşları; koşma, atma ve atlama ilk beslenme yolu olan avlanmanın önemli birer parçaları olmuştur. Atletizmi ilk olarak yarışma konusu yapan topluluklar İrlandalılar ve Yunanlılardır. Düzenli atletizm yarışmaları ise ilk kez 1825'te Londra'da yapılmaya başlanmıştır. Modern anlamdaki atletizmin başlangıcı ise, İngiltere'de ilk formal atletizm yarışmalarının yapıldığı 1840 yılı kabul edilir. 1861'de ilk atletizm kulübü İngiltere'de, "Mincino Lane Athletic Club" (Minsino Layn Atletik Kulüp) ismiyle kurulmuştur ve 1866'da da ilk atletizm şampiyonası organize edilmiştir. Atletizm, 1896 yılından bu yana olimpiyatların ana spor dallarından birisidir. Resmen tanınan ilk Dünya Kupası

1977'de, ilk Dünya Atletizm Şampiyonası 1983'te yapılmıştır. Olimpiyatlarda bayan atletler arasında atletizm müsabakaları düzenli olarak 1967'de düzenlenmeye başlanmıştır. Türkiye'de atletizm sporunu başlatan Galatasaray Lisesinin Fransız asıllı Beden Eğitimi Öğretmeni Curel (Corel)'dir. 1870'de öğrencilerini Kâğıthane'ye götürerek ilk antrenman bayramını düzenlemiştir. İlk Türk atleti Çanakkale Savaşlarında vatan için şehit düşen ve aynı zamanda futbolcu olan Galatasaraylı Celal İbrahim'dir. Türk atletizm tarihinde ilk Türkiye Şampiyonası yarışmaları, Eskişehir'de 05 Eylül 1924'te düzenlendi. 1930 yılında Atina'da yapılan Balkan Oyunları'nda 100 m'de 11.1 sn. derece yapıp ikinci gelen Semih Türkoğlu'nun kazandığı gümüş madalya, uluslararası yarışmalarda Türkiye'nin atletizm dalında kazandığı ilk madalyadır. İlk bayan atletlerimiz 1926 yılında yapılan 50 metre branşında yarışan Neriman Tahsin, Emine Abdullah ve Mübeccel Hüsametdin'dir. 1990'lı yıllarda Serap Aktaş maraton dalında uluslararası düzenlenen yarışmalarda altın madalya kazanan ilk sporcumuz olmuştur. 2004 yılında Elvan Abeylegesse de dünyada bir ilke imza atmış ve 5000 m. ve 10000 m'de dünya rekorunu kırmıştır.

2.4. Kayak Sporunun Tarihsel Gelişim Süreci

Kayak sporunun ilk olarak ortaya çıktığı ve uygulandığı bölgeler, Sibirya, Moğolistan ve Altaylar'dır. Zaman içinde gelişim göstererek bir spor olarak benimsenmesi sonucunda, 1866'da Cristina'da ilk kez kayak yarışmaları organize edilmiştir. Dünyadaki ilk kayak kulübü 1877'de, Fridtjof Nansen'in çabalarıyla Norveç'te "Ski Club de Cristina" adı altında kurulmuş, bunu 1890'da Almanya, 1894'te Avusturya, 1901'de Fransa ve 1903'te İngiltere'de kurulan kayak kulüpleri takip etmiştir. 1924'te merkezi Bern'de olan Uluslararası Kayak Federasyonu (Federation International de Ski) (FIS)'in kurulmasının ardından kayak sporu, yine aynı yıl kış olimpiyatları programına alınmıştır. FIS'in ilk kez 1925'te ve 1931'de düzenlediği "Alp Disiplini" yarışları günümüzde de hala her dört yılda bir, ayrı yerlerde ve birbirinden ayrı olarak düzenlenmektedir.

Eski kayıtlar incelendiğinde, eski Türklerde "çana" olarak bilinen kayak, M.Ö. 4000 yıllarında Baykal Gölü çevresinde, karda yürüme aracı olarak kullanılmıştır. Yurdumuzda ilk kez 1914 yılında, Haliç'te bir marangoz atölyesinde yapımı tamamlanmış çok sayıda kayak, hayvan sırtında Erzurum'a götürülmüş ve Kafkas

cephesinde kayakçı asker yetiştirmek amacıyla Erzurum'da açılan kurslarda 30 kayakçının yetiştirilmesi sağlanmıştır. 1 Ocak 1933 yılında Galatasaray Lisesi'nden birkaç öğretmen ilk kez Uludağ'da kayak sporu yaparak bu sporun Türkiye'de tanınmasına öncülük etmiştir. 1939 yılında Dağcılık ve Kış Sporları Federasyonu kurulmuştur. Türkiye Kayak Federasyonu ise aslında 1935 yılında kayak federasyonu olarak değil de, ilk olarak "Dağcılık ve Binicilik Federasyonu" adı altında kuruldu. Yalnız 1936 senesinde düzenlenecek kış olimpiyatları sebebiyle, iki ay öncesinden federasyonun adı "Dağcılık ve Kış Sporları" olarak değiştirilmiş ve böylece kış olimpiyatlarına katılım sağlanmıştır. Türkiye'de uluslararası kayak kurallarına uygun olan ilk kayak yarışması 1944'te Asım Kurt'un girişimleriyle gerçekleştirilmiştir. 1968 Balkan Kayak Şampiyonası'nda Burhan Alankuş sekizinci olmuş ve o güne kadar uluslararası alanda Türkiye'nin kazanmış olduğu derecelerin en iyisini yapmıştır. 1970 yılında Uludağ'da yapılan Balkan Şampiyonasında, kuzey disiplini gençler kategorisinde Sarıkamış Bölgesi'nden Rıdvan Özbek, Balkan şampiyonu oldu. Ülkemizde kayak sporunun gelişebilmesi için kayak federasyonu tarafından her yıl kayak antrenörlüğü ve öğretmenliği kursları, minikler için kayak kampları açılmaktadır. Ülkemizde kayak sporunun geliştirilebilmesi için kayak yapılan illerde her yıl yarıyıl tatillerinde Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri tarafından 7-15 yaş gruplarını kapsayan kayak kursları düzenlenmektedir. Ayrıca Türkiye'nin gösteri amaçlı en büyük kış sporları organizasyonu "Karadam Kayak Yarışları" 1983 yılından beri Uludağ'da organize edilmektedir (Çoban, 2012 :17-323-324).

2.5. Tenis Sporunun Tarihsel Gelişim Süreci

Tenis, çiftler ya da teklerin birbiriyle yarıştığı, topu bir ağ üzerinden karşı sahaya geçirme amacıyla oynanan bir raket oyunudur. Oyun, ağ ile ortadan iki eşit parçaya bölünmüş kort adı verilen sahada oynanır. Teniste sporcuların amacı, topu ağın üzerinden rakip sahaya düşürmek ve rakibin hem karşılayamayıp hem de geri gönderemeyeceği bir şekilde yerde sektirmesine neden olmaktır. Bugün tenis hem erkekler hem de bayanlar kategorisinde, olimpiyat oyunlarının önde gelen, ilgi duyulan sporlarından birisidir. (Balcı, 2003:186).

Tenis sporunun ilk olarak nerede oynandığı tam olarak bilinmemekle beraber, binlerce yıl önce eski Mısır, Yunan ve Perslilerde tenise benzer bir oyunun varlığından

bahsedilmektedir. Fakat 12. yüzyılda İngiliz ve Fransız asilzadeleri, betondan yapılma dört duvar içinde ve üstü bir fileyle kapalı sahalarda, Kort veya Kraliyet Tenisi adı verilen bir sporu yapmaya çalışmışlardır. İlk başlarda tenis çıplak ellerle onanırken sonraları özel eldivenler kullanılarak oynanmaya çalışılmış ve en sonunda da, günümüzde racketleri andıran araçlar kullanılmıştır. 1875 yılında, İngiltere’de Marlylebone Kriket Kulübü tarafından ilk kurallar belirlenip duyurulmuştur. Ewing Outerbridge (Meriy İving Otırbiriç) bu oyunun, New York’ta tanınmasını sağlamıştır. Böylece tenis sporu Amerika’da da tanınmaya ve oynanmaya başlanmıştır. 1913 yılında Uluslararası Çim Tenis Federasyonu (ILTF) kurulmuş, bir süre resmi olmadan faaliyet göstermiştir ve tenis oyun kuralları 1923’te, ILTF tarafından belirlenince federasyon resmî statüsüne kavuşmuştur. 1977’de ise, “çim” ibaresi kaldırılarak adı Uluslararası Tenis Federasyonu (ITF) olmuştur (Çoban, 2012: 179).

1870 doğumlu John Boland isimli bir vatandaş, Olimpiyat oyunlarının düzenleneceğini duyduğunda Oxford Üniversitesi’nde Yunan Mitolojisi okuyan bir öğrenciydi. Oyunları izlemek için hemen Atina’ya hareket etti. Ama Atina’ya gittiğinde, Olimpiyat Organizasyon Komitesinin sekreteri olan arkadaşı Thrasyvoalos Manaos, onu tenis turnuvasına katılması için teşvik etti. Turnuvayı kazandı ve Olimpiyat şampiyonu oldu. (Balcı, 2003: 189).

Tenis, Türkiye’de ise 1900’lü yıllarda, İngiliz diplomatlar aracılığıyla tanıtılmış ve bir farkındalık oluşturulmuştur. Türklerin ilk tenis oynadıkları tarih ise 1915’tir. Bu tarihten itibaren Amerikan kolejlerinde tenis aktif bir şekilde oynanmaya başlandı. İlk tenis kulübü Fenerbahçe’de Fuat Hüsnü Kayacan tarafından kurulmuştur. Tenisçilerimizin uluslararası alanda ilk kez katıldıkları 1930 Balkan Şampiyonası’nda, çiftlerde Sedat Erkoğlu-Vahram Şirinyan birincilik kazandılar. 1980 yılında İzmir’de yapılan İslam Oyunları’nda tek bayanlarda Tevfika Celaloğlu, çift bayanlarda Tevfika Celaloğlu- Emel Erdem çifti ve karışıktaki Tevfika Celaloğlu ile Kemal Ambar çiftinin şampiyonlukları Türk tenisinin en önemli başarılarından biri oldu. Türkiye Deplasmanlı Tenis Ligi karşılaşmaları, iki aşamada gerçekleştirilir. İlk kademede gruplarında ilk iki sıradaki kulüpler, playoffta şampiyonluk için mücadele ederler. Erkekler birinci liginde 8 takım iki grup (A grubu, B grubu) şeklinde karşılaşır. Erkekler liginde takımlarda beşer, bayanlarda ise dörder tenisçi vardır. Erkeklerde 5

tek, 2 çift; bayanlarda 4 tek, 1 çift maçları oynanır. Her takımın birer yabancı tenisçi oynatmaya hakkı vardır (Çoban, 2012 : 180).

2.6. Spor Psikolojisi

1950’lerde insanın psikolojik özellikleri ve becerileri sporda gerekli olarak değerlendirilmezken, 1968’de Cartty ve 1972’de Davey sporda kişinin sahip olduğu psikolojik özellikleri ve yeteneklerini ön plana almışlardır. Gene 1972’de bir spor psikoloğu olan Singer şampiyonu şampiyon yapan nedenlere bir biçim vermeye çalışmıştır. Singer’e göre sportif eylemlerde aktif rol oynayan etmenler:

1-Büyüme ve gelişim faktörleri(Burada gelişim psikolojisi konuları söz konusu edilmektedir.)

2-Kişilik faktörü (Sporcunun kişilik özelliklerini ele alma ve kişinin yapacağı spora uygun bir kişilik yapısı)

3- Kişisel faktörler (Hangi toplumdan geldiği, arkadaşları gibi birçok etmen)

4- Kültürel faktörler (sporda kültür büyük ölçüde rol oynar. Kültürler arası araştırmalar yapan antropologlar tarafından bazı Afrika ülkelerinde çok iyi atletlerin çıkacağı önceden kestirilmiştir.)

5- Pratik yapma faktörü (küçük yaştan başlayarak pratik yapmanın önemini belirtiyor. Bu eğitimi de içerir.)

6- Öğrenme faktörü (Formal eğitim, örgün öğrenme söz konusudur. Antrenörün yetiştiriciliğinde antrenman yapmanın önemini belirtiyor.)

7- Eğitim ve antrenman benzeri faktörler (Öğrendiklerini devamlı yaparak, beceriye ulaşma ve kondisyonu belli yaşa kadar koruma)

Sporun psikolojik açıdan incelenmesinde ve davranışsal çözümlenmesinde bireyin fiziki bir harekette veya sporda psikolojik, toplumsal ve coşku-heyecansal gerilim durumu incelenmektedir. Bu yaklaşımda vurgulanan kısım ise, spor yapanın performansının analizinden çok onun ihtiyaçlarına, ilgi alanlarına, tavırlarına, mizaç, yetenek ve yetikliği ile güdülerine dikkat etmektir. Bir diğer deyişle bireyin sporda sergilediği davranışının nedenini irdelemek esas olmaktadır. Motor beceriler ve atletik

performansa verilen önem ise, bunların bireyin davranışından nasıl ve ne derecede etkilendiklerini anlamak içindir.

Çağdaş spor psikolojisi alanında yapılan çalışmalarda psikolojideki bilimsel yaklaşım ve yöntem ile genel davranış kuramları üzerinde durulmaktadır. Spor psikolojisinin çalışmalarını, konularını daha ayrıntılı bir şekilde değerlendirmede, önce, oyun (play) müsabaka (game) kavramları anlaşılmalı ve onların yer aldığı spor (sport) kavram ve bu kavramla ilgili çağdaş bilimsel açıklamalar ele alınmaktadır (Tiryaki, 1997:4).

2.6.1. Spor psikolojisinin konuları

Psikoloji, zihinde geçen bilinç olaylarının incelenmesidir. Psikoloji, kişiler arası ilişkileri inceleyen bilimdir. Psikoloji, çevreden gelen ve kendileri de nesnel olarak gözlenebilen uyarıcılara hemen cevap veren bir organizmanın nesnel olarak gözlenebilen tepkilerinin incelenmesidir. (Aşan, 2012: 14).

Spor psikolojisinin temelinde, eğitim psikolojisi vardır. Spor psikolojisinin konuları ise şöyledir:

Performans sporu

Performans sporcusunun amaçladığı, yaptığı sporda başarı elde etmek, bu başarıyı devam ettirmek ve yaptığı sporu daha iyi hale getirmektir. Spor psikolojisi bir yandan sporcuların psikolojik özelliklerini açığa çıkararak, diğer yandan da antrenman ve müsabaka sırasında meydana gelen psikolojik durumları veya problemleri sevk ve idare ederek bunların sonuçların performansı mükemmele ulaştırıcı yönde değerlendirilmesine çalışır.

Sporda en yüksek performansa ulaşmada yalnızca hareket yatkınlık değil, aynı zamanda ilgili spor dalının gerektirdiği tüm kişilik özellikleri de önemli bir etkiye sahiptir. Bu yapıda öncelikle kişinin sergilediği tavırlar, sahip olduğu duygusal ve zihinsel şartlar, psikolojik sevk ve idare yetenekleri ile psikodinamik özellikleri önemlidir.

Serbest zaman ve kitle sporu

Serbest zamanlarda, yapılan spor aktivitelerinin sahip olduğu önem, son yıllarda daha iyi anlaşılmıştır. Serbest zamanları spor yaparak değerlendirmek; tıp mensupları, sosyolog ve psikologlar tarafından bedeni, toplumsal ve psikolojik bakımdan sağlığın korunması için aynı şekilde önem arz etmekte ve bireyler bu şekilde bilgilendirilmektedir. Her yaş ve cinsiyetteki bireylerin katılımıyla meydana gelen organize spor kulüplerinden organize olmamış resmi olmayan spor kulüplerine kadar yayılan serbest zaman sporu, insanın günlük hayatta yeni ve fazla alışık olunmamış yaşantılar yoluyla kendisini tanıyabilmesi, bulabilmesi isteğine dayanır. İnsanın macera ve yeni yaşanacaklara duyduğu temel arzu da, yine aynı kişide sahip olunan değerleri koruma ve sürekli olarak yeni amaçların peşinden gitme çabası vb. spor yoluyla tatmin edilebilir.

Sürekli olarak değişim ve gelişim gösteren toplumsal durumun spor psikolojisinden beklentisi, çeşitli spor faaliyetlerinin etkileri, organizasyonu, içerdikleri ve hedefleri hakkında çok yönlü görüşlerin sunulmasını ve belirtilmesini kapsar. Psikolojik yaklaşımların odağında performans fikri değil, aksine isteklenme sorunları, psikofiziki yüklenme, özel hedef gruplarının seçimi ve yönlendirilmesi, spor faaliyetlerinin telafi edici etkisi ve kişisel bir amaç olarak gerçekleşen sporun kişiliği sağlamlaştıran fonksiyonuyla ilgili meseleler önemli bir etkindir.

Okul sporu

Psikolojik açıdan bakıldığında, performans sporunda, performansın mükemmel hale getirilmesi, serbest zaman sporlarında da iş hayatında meydana gelen zaman, enerji vb. gibi kayıpların telafisi ön plandadır. Okul sporunun psikolojik konuları ise, ilk olarak eğitimle ilgilidir. Okul sporundaki spor psikolojisiyle ilgili ortaya atılmış yaklaşımlar, gençlerin kişiliklerinin gelişimine katkıda bulunur, yardım eder. Öğrenciler sporu, kendi kişiliklerine yönelik olan değerler sistemleri içerisinde yaşamalıdır ve spora bakış açıları da bu değerlere göre olmalıdır. Burada beden eğitimi öğretmenin yapması gereken ise, spor dersinde karşılaştığı psikolojik fırsat ve imkanlardan en karlı şekilde faydalanmaktır. Özellikle de beden eğitimi ve spor dersine yönelik olan duygusal boyut, bu dersin öğretmen tarafından bilinçli bir şekilde idare edilmesini gerekli ve önemli kılar.

Beden eğitimi dersinde karşılaşılan endişe, çekingenlik, aşırı sevinç gösterileri gibi farklı duygusal tepkiler doğal olarak kabul edilmeli ve daha bilinçli bir biçimde öğretmen tarafından yönlendirilmelidir. Duygu ve heyecanları bastırma veya bu duyguları ders ortamında rahat bir şekilde dile getirebilme, duyguları kontrol etme ve bu duyguların istikrarlı bir hale gelmesi veya duygu ve heyecanlara karşı duyarlılık kazanmayla onları birbirinden ayırt etme, beden eğitimi ve spor dersindeki duygu durumlarına örnek olarak gösterilebilir.

Eğitimin hemen hemen hiçbir alanı, beden eğitimi ve spor dersi kadar sosyalleşmenin sağlanmasına katkı sağlayamaz veya toplum dışındaki davranışların azaltılmasını sağlayamaz. Bu ders sosyal öğrenme süreçlerinde gelişim, kişilik ve öğrenme psikolojisiyle sosyal psikolojiye bağlantılıdır ve ilişki içindedir. Spor psikolojisinin içerisinde bu veriler pedagojik ve psikolojik yeni değer ve anlamlar kazanır.

Özel gruplarla spor

Toplumdaki bireyler, sürekli olarak ve her zaman spor kurumlarının düzenlemiş olduğu spor programlarına katılamaz. Spor hayatının normal şartlarına uyumlarını zorlaştıran özellikleri yüzünden bu gruplardaki kişilere özel bir psikolojik program uygulanması gerekir. Söz konusu kişilerde fiziki, ruhi veya başka engel ve eksiklikler, onların spor yapmalarını zorlaştırır. Mesela, dil sorunu bulunan yabancılar, rehabilitasyon dönemindeki hastalar, bedeni veya zihinsel engellilerin de topluma kazandırılması ve toplumla bütünleşebilmesi gereken gençler bu gruba dâhildir. Sporun sosyal bütünleşmeyi sağlayabilmekte, bireylerin kendilerini tanıyabilmelerinde ve karşılarına çıkan geçici veya kalıcı engelleri aşabilmelerinde önemli faydaları vardır.

Spor faaliyetlerine özgü psikolojik ve fiziki yüklenmeler, ilgili grupların ruhsal açıdan yüklenebilirliği, sporla ilgili taleplerin sıklığı ve engellileri içe kapanık hallerinden çıkarıp, onları normal spor gruplarıyla bütünleştirme imkan ve çabaları, spor psikolojisine ait yaklaşımların ilgi alanlarıdır. (İkizler,1994: 16-27).

2.7. Motivasyon

Motivasyon kelimesinin kökeni Latince dilinden gelmektedir. Motivasyon kelimesinin İngilizcesi olan “motive” kelimesinden türemiştir ve bu kelime de Latince’de movere, yani “hareket etmek” anlamında kullanılır. Bu kelime esas olarak harekete geçiren anlamındadır (Adair, 2006:9).

Motivasyon konusunda birçok çalışma yapılmış, kitap ve makale yayınlanmıştır. Bunlardan en fazla ilgi göreni Abraham Maslow’un “İhtiyaçlar Hiyerarşisi” çalışmasıdır. Sunmuş olduğu teoriye göre her insanı aynı şekilde motive etmemiz mümkün değildir. İnsanları motive edebilmeyi başarmak için yapılması gereken en önemli şey, onların ihtiyaçlarını belirlemektir. Abraham Maslow ihtiyaçları beşe ayırmıştır. Bunlar:

1-Fizyolojik İhtiyaç: İnsanların hayatlarını başarılı şekilde sürdürebilmeleri için gerekli olan ihtiyaçlardır. Yemek yeme, uyumak ve nefes almak gibi zorunlu ihtiyaçlardır. Fizyolojik gereksinimler motivasyon kuramlarına bakıldığında genelde fizyolojik dürtüler olarak ele alınmaktadır. Bunlar içerisinde açlık, susuzluk, cinsellik vb. gibi belli başlı gereksinimler fizyolojik ihtiyaçlar olarak sıralanabilmektedir. Bu gereksinimler yeteri kadar doyuma ulaşmazsa, birey bu fizyolojik gereksinimlerine baskı altına alınmakta ya da diğer tüm gereksinimler geri plana atılarak bireyi tekrar tatmin edemediği bu dürtüleri tatmin etmeye yöneltmektedir.

2- Güven İhtiyacı: Bu konu her türlü güvenlik ihtiyacını içine alır. Gelecek güvencesi, iş güvencesi, hastalıktan korunma gibi. Maslow, fizyolojik ihtiyaçların belli bir yere kadar tatmin edilmesinden hemen sonra güvenlik ihtiyacının ortaya çıkacağını belirtmiştir. Bunlar: kendini koruma; istikrar; güven duyma; korkudan kaygıdan ve karmaşadan kaçınma; organizasyon, düzen, kural, limit ihtiyacı ve sahip olunanların korunma gereksiniminin devamlılığı gibi birçok faktör olarak gruplandırılabilir. Yine güvenlik gereksinimi de fizyolojik gereksinimlerde olduğu gibi yokluğunda bireyi tamamen bu ihtiyaçları tatmin etmeye yönlendirecek, bireyin davranışını yönlendirip bireyin tüm kapasitesini kullanarak bireyi tümüyle bir güvenlik arayan bir organizma haline getirecektir. Maslow, toplum yapısındaki düzenlemeler ve bireyin sahip olduğu güvenceler nedeniyle güvenlik gereksiniminin aktif bir motivasyon kaynağı görevi görmediğini belirtmiş ve şayet savaş, hastalık, doğal afetler, suç dalgaları, sosyal

düzensizlikler, nevroz, beyin hasarı, otoritenin yıkılması, kronik şekilde gelişen kötü koşulların olması durumunda, aktif ve baskın hale geleceğini vurgulamıştır.

3- Sosyal İhtiyaçlar: Fizyolojik ihtiyaçlar ve güven ihtiyacının tamamen doyuma ulaşmasının ardından, sosyal ihtiyaçlar birey için devreye girer. Bir gruba ait olmak, birlik beraberlik, aidiyet gibi ihtiyaçlar sosyal gereksinimlere örnektir. Bu ihtiyaçlar da belli bir düzeye kadar karşılanmadığı sürece bireyler kendilerini terkedilmiş ve yalnız hissedeceklerdir. Fizyolojik ve güvenlik ihtiyaçlarının her ikisinin de oldukça tatmin edilmesi halinde sevmek, sevilme, kabul görme ve ait olma durumları ortaya çıkacaktır. Bu gruptaki birey, bir arkadaş(dostluk ilişkisi anlamında), bir sevgili, bir eş veya çocuğa ilişkin ihtiyacını daha önce hiç olmadığı kadar yoğun ve baskın bir şekilde hissedecek, yani aileye veya bir gruba ait olma ihtiyacı, insanlarla duygusal ilişkinin noksanlığını hissedecek ve bu sosyal gereksinimi doyuma ulaştırabilmek için yoğun bir gayret gösterecektir.

4- Saygı ihtiyacı: Başkaları tarafından bireylerin kendilerine gösterilen saygı ve onlara verilen değerle ilgili olan gereksinimler ve insanın kendilerine duydukları saygı ve verdikleri önemle ilgili ihtiyaçlar saygı ihtiyacına örnektir. Toplumda yaşayan tüm bireyler, kendilerine genellikle yüksek değer biçme ve etraftaki insanların da kendilerine bu değeri göstermeleri, özdeğer ve başka insanların takdirini kazanabilmek için bir ihtiyaç ve isteğe sahiptirler. Bu ihtiyaçlardan ilki, bireylerin etraflarındaki insanların gözünde güç, başarı, yeterlilik ve beceri gösterebilme, güven sağlama arzusu ve ayrıca bağımsızlık isteği duymak olarak ifade edilirken ikincisi ise; ün-prestij, statü, şan ve şeref, üstünlük, insanlar tarafından tanınma, özen, önem, saygınlık ya da takdir için duyulan istek şeklinde anlatılabilmektedir. Bireyin kendilerine olan özsaygı gereksiniminin tamamıyla tatmini, özgüven, güç, yetenek ve yeterlilik özelliklerine sahip olması, kendisini dünya için gerekli ve yararlı olduğu duygusunu hissetmesini sağlamaktadır.

5- Kendini Gerçekleştirme: Bireyin doğuştan sahip olduğu yeterlilikleri tam olarak gerçekleştirebilmesi ve kullanabilmesidir. (Işıkşayan, 2008:10). Bir kişi ne biliyorsa onu yapmalı, bunu yaparken de kendi doğasına sadık kalmalıdır. Bu ihtiyaç, bireyin kendini gerçekleştirme olarak adlandırılmaktadır. Hiç şüphe yok ki bu gereksinimin boyutları kişiden kişiye oldukça fazla değişim gösterecektir. Bu

gereksinim, bir kişide ideal bir anne olabilme arzusu olarak ortaya çıkarken, bir başka bireyde ise atletizmle ilgili bir istek olarak ifade edebilir ve bir diğesinde ise resim yapmaya olan arzu ya da yenilik getirmeye istekli olma şeklinde ifade edilebilmektedir (Maslow,1970: 35-46).

İnsanı motive etmek, kendilerinin sahip olduğu ihtiyaçlar ve değerlerden kaynak bulur. Motivasyonun güçlü olmasını istiyorsanız, her birey kesinlikle yaptığı işte bireysel olarak başarı duygusunu hissetmeli ve grubun anaçlarına fark edilebilir bir katkı sunduğuna inanmalıdır. İçin zor olduğunu ve onu başarabilmek için en iyi performans gerektirdiği bilincinin farkına varmalı ve kapasitesine ulaşabilmesinin sorumluluk gerektirdiğini hissetmelidir. İnsanların yaptıklarını överek, onlara önemli olduklarını hissettirirseniz, artık kendilerini geliştirmek için hazır olacaklar ve performanslarını en st düzeye ıkaracaklardır (İmrek, 2011:244).

Her birey bir diğerdinden farklıdır; fakat bireyler birbirinden ayrılamaz, birbirlerini tamamlayan iki ortam içinde yaşamaktadır. “Biyolojik ve sosyal ortam”. Bu iki ortamın bireyden beklentileri ve bireyde oluşturdukları stres birbirinden farklıdır. Hatta çoğu zaman bu iki ortam birbirleri ile çelişirler. Örneğin, karnı a olan bir insan, her ne pahasına olursa olsun karnını doyumak ister, çünkü varlığı tehlikeye girmiştir. Ancak sosyal ortam bireyin hırsızlık yaparak karnını doymasına izin vermez. Buna göre motivasyon, biyolojik ve sosyal motivasyon olarak ikiye ayrılabilir. Bireyin fizyolojik varlığını sürdürmeye katkı sağlayan davranışlarının nedeni, fiziksel dürtüler ve içgüdüler, biyolojik motivasyondur. Örneğin; yemek, içmek, uyku gibi. Buna karşılık, birey toplumsal ilişkilerini kendi organizma ve yaşamı için rahatsızlık oluşturmayacak, sürtüşmelere neden olmayacak bir biçimde sürdürmek zorundadır. Bu amaçla sergilediği bütün davranışlarda sosyal etkenler hakimdir. Toplumsal yaşamda, bireyin bencil bir tavır sergileyerek sahip olmayı istedikleri ile toplum yaşamının gerekleri arasında her zaman bir zıtlık söz konusudur. Buna karşılık, birey hem fizyolojik varlığını hem de sosyal varlığını sürdürmek zorundadır. Ayrıca, sadece var olmak, fizyolojik varlığını sürdürmek de kişi için yeterli değildir. Toplum tarafından beğenilmek, takdir edilmek, başkalarından daha üstün olmak gibi faktörler de kişinin davranışlarını önemli ölçüde etkiler. ocuk doğumundan, yetişkin olmasına kadar geçen zaman içinde, bir taraftan toplum ile ilişkilerinin bir takım zıtladımalara yol açmasından kaçınmayı, diğerdaraftan, toplumda beğenilmeyi, takdir edilmeye

sebepler olacak davranışlarda bulunmayı, yani hem topluma uymayı, hem de toplumun üzerine çıkmayı öğrenmek zorundadır. Kısaca bir cümle ile özetlenecek olursa, sosyal motivasyonlar, öğrenilen, koşullu motivasyonlardır. Bütün bunlar, toplumda bazı bireylerin, sanat gibi, spor gibi, politika gibi, biyolojik ve sosyal varlığı sürdürebilmek ile direkt olarak bir bağlantısı olmayan alanlara neden yöneldiğini açıklamaktadır. Yalnızca varlığını sürdürmek kişiye yeterli değildir ve kişiyi her alanda motive edemez. (Başer, 1985: 64).

Maslow'a göre ihtiyaçlar hiyerarşisinin dördüncü basamağının bir kısmını oluşturan kendine saygı ve hiyerarşinin son basamağında bulunan kişinin kendini gerçekleştirebilmesi durumlarına eriştiği durumlarda, onların üretme yeteneklerini ve yaşamda iz bırakma kabiliyetlerini sınırlayabilecek bir etken bulunamaz. Bunun en iyi örneklerini bizlere Hz. Mevlana ve Konfüçyüs vermektedir. Tüm zorluklara rağmen pes etmeden, Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinin en üst basamağında, yani kendini gerçekleştirme basamağında yer aldıkları için, artık onların içsel motivasyonunu hiç kimse engelleyemeyecektir. Topluma baktığımız zaman başarılı insanlarla başarısız insanlar arasındaki en önemli farkın, başarısız insanlar yalnızca dışsal motivasyon faktörleriyle motive edilirken ve bunların yokluğu halinde yaratıcılık ve üretim yetenekleri tamamen ortadan kalktığı halde, başarılı insanlar yani üretme ve yaratma yeteneğine kendilerinden bir şeyler katan insanları tek motive eden unsurun, onların kendi kendilerini motive edebilmelerinden kaynaklandığı görülmektedir. (Işıksağan, 2008: 12).

Sporda motivasyonu incelerken, sporun biyolojik ve sosyal yönünü de bilmek gereklidir. Kişilerin önemli bir gereksinimi de harekettir. Bu gereksinim spor faaliyetleri sayesinde karşılanabilmekte ve organizmada olumlu olarak gelişmelere yol açmaktadır. Yine spor, sosyal ve ekonomik alanlarda nitelikler kazanmış ve büyük kitlelere hitap etmeye başlamıştır. Spor toplumsal bir kurum haline gelmiş ve spora olan ilgi günden güne artış göstermiştir. Bu durum spordaki motivasyonu da etkilemiş ve bu kavram psikolojik yönü dışında sosyal ve biyolojik boyutlarda kazanmıştır. (Başer,1998:229).

Bireyler motive edilirken şu ilkelere uyulması önemlidir:

- Bireylere gereken değeri verilmeli, cesaretlendirilmeli ve teşvik edilmelidir,

- Başarılı olanlara yükselme ve ilerleme imkanı sağlanmalıdır,
- Bireyler sürekli eğitilmeli ve onlara eşit davranılmalıdır,
- Bireylere başkaları yanında küçük düşürücü eleştirilerde bulunulmamalıdır,
- Bireylerin sorunları ile ilgilenilmelidir,
- Bireylere örnek olunmalı ve onlara başarı ve başarısızlıkları konusunda

bilgi verilmeli ve bu durumlara çözümler bulmaya çalışılmalıdır (Efil, 2009: 163).

2.7.1. GÜDÜ

Organizmada bir nesnenin azalması ihtiyacı meydana getirir. İhtiyaç ise biyolojik bir gerilim haline geldiğinde dürtü oluşur. Dürtünün belirli bir davranışa yönelmesine ise güdü denir. Güdüler organizmayı her zaman harekete geçiren güçlerdir. Davranışı bir amaca doğru başlatır ve bu davranışın sürdürülmesini sağlarlar (Çetinkaya, 2013: 36).

İnsanoğlu nasıl ki açlık hissetmeden genellikle yemek yemeyi tercih etmezse, aynı şekilde bilgisiz olduğunun bilincine varmadığı zaman da öğrenmeyi istemez. Güdülerin kaynak noktası ihtiyaçlardır. İhtiyaç ise organizmada bir şeyin eksikliğine verilen addır. Güdüler ihtiyacın giderilmesi için organizmayı eyleme geçirir (Akbaba, 2012:10).

Güdülerin içsel-dışsal ve döngüsel olma gibi bazı özellikleri vardır. Güdüler, bir kez doyurulduktan sonra sona ermez, ne zaman o ihtiyaç hissedilirse tekrar oluşurlar. Bu nedenle güdüler döngüseldir (Çetinkaya, 2013:37).

Güdüler, kendi içlerinde birincil güdüler ve ikincil güdüler olarak ikiye ayrılır. Birincil güdüler, biyolojik dengeyi sağlayan yeme(açlık), içme(susuzluk) gibi dürtülerle ilişkilidir. Doğuştan getirilmiştir. İkincil güdüler ise, başarı, beğenilme, takdir edilme, toplum tarafından değer gösterilmesi gibi doğuştan getirilmemiş, sonradan öğrenilmişlerdir (Tanık, 2015:15).

2.7.2. İçgüdü (türe özgü davranışlar)

Doğuştan getirilmiş olan ve bir hayvan türüne ait tipik davranış örüntülerine içgüdü denir. Hayvanların çevreye uyum sağlayabilmelerinde içgüdülerin önemi büyüktür. Ancak insanlarda içgüdü olarak nitelenebilecek davranışlar bulunmamaktadır. İnsan davranışlarının büyük bir kısmı sonradan öğrenilmiş davranışlardır. İnsanda içgüdü niteliğinde davranışlar bulunmadığı için doğuştan getirdiğimiz, hayatta kalabilmemizi sağlayan ve türü devam ettirme amacıyla olan davranış yönelimlerimize içgüdüsel davranış adı verilmektedir. Farklı türlerin üreme davranışı, kuşların yuva yapmaları, memelilerin yavrularını büyütme davranışı içgüdülere örnektir. İçgüdüler doğuştan getirilir. Öğrenilmiş davranış örüntüleri değildir. Güçlü bir genetik temeli vardır ve organizmanın yeterli bir olgunluğa eriştiği vakit ortaya çıkar. Türün tüm üyelerinde gözlemlenir. Uygun koşullar sağlandığında, türün tüm normal üyeleri bu davranışı aynı şekilde gösterir. İçgüdüler karmaşık davranış örüntüleridir. Göç etmek, yuva yapmak gibi davranışlar reflekslerle kıyaslanamayacak kadar karmaşık davranışlardır (Tamer,2014:11).

2.7.3. Hedefleri belirlemede içsel ve dışsal güdülenme

Güdüler, insanı harekete geçiren güdü kaynağının birey için bulunduğu yer açısından içsel güdüler ve dışsal güdüler olarak ikiye ayrılır. İçsel güdülerde güdülenmenin (motivasyonun) kaynağı, bireyin o davranışı yapmasına sebep olan güç yine bireyin kendisindedir. Bu nedenle bütün birincil güdüler, aynı zamanda içsel güdü olarak adlandırılır. Ayrıca merak, başarıma arzusu, isteklilik, estetik gibi ihtiyaçlar da içsel güdüler arasındadır. Bir öğretmenin mesleki bilgi ve yeteneklerini geliştirmek için alanıyla ilgili yayınları takip etmesi veya bu amaçla düzenlenmiş seminer, konferans gibi etkinliklere katılması içsel güdülenmeye örnektir. Dışsal güdülenmeyle kıyaslandığında daha etkili olduğu gözlenmiştir. Dışsal güdülerde güdülenmenin kaynağı yani bireyi davranışa iten güç bireyin içinde yaşadığı çevredir yani toplumdur. Davranış bireyin içinde yaşadığı çevredeki kişilerin etkisiyle meydana gelir. Bireyin davranışlarında kendisini topluma kabul ettirmesi ve beğendirmesi önemli etkiye sahiptir. Arkadaşları tarafından beğenilmek için her sabah aynanın karşısına geçip saçına jöle süren çocuğun durumu dışsal güdülenmeye örnektir (Tanık, 2015:16).

Dışsal güdülenmede birey dışarıdan bir ödül alabilmek, ceza almamak, başkalarını memnun etmek için davranışlarda bulunur. İçsel güdülenme de ise birey yaptığı işten sadece kendisi zevk aldığı için belli bir eylemde bulunur. (Tamer, 2014:12).

2.7.4. Sporcuları Güdülemeye Dikkat Edilecek Noktalar

Antrenörlerin ve sporcuların güdülenmelerine yardımcı olmada dikkat edilmesi gereken bazı önemli noktalar vardır. Bunlar:

- Sporcunun, spor yapmasının yönelmesinde etkili olan nedenleri belirlemek,
- Ödül kavramının hangi sporcularda hangi davranış ve koşullara sebep olduğunu belirlemek,
- Sporcuda güdülenmeyi (motivasyonu) sağlayabilecek hedef davranışları doğru olarak saptayabilmek,
- Sporcuyu başarıya ya da başarısızlığa götüren etkenleri bulabilmek için sporcunun bu konudaki fikir beyanlarından yararlanmak,
- Sporcuyu bütünsel anlamda psikolojik, bedensel ve toplumsal yönleriyle tanımak,
- Sporcunun başarı güdüsü ile ilgili düzeyini saptamak,
- Sporcunun başarısızlıktan kaçınmak gibi eğiliminin olup olmadığını belirlemek,
- Sporcunun artık yerleşmiş olan diğer kişisel özelliklerini belirlemek,
- Sporcunun ilgilerini, verdiği kararları, yaptığı seçimleri, geleceğe dair planlarını ve amaçladıklarını anlamaya çalışmaktır (Azboy,2014:35).

2.7.5. Sporcuları güdüleme stratejileri

1. Ödül Kullanarak Güdüleme

Ödül, yapılan davranışın hemen sonrasında verildiğinde o davranışın artık daha sık görülme olasılığını artırır. Sporcularda da doğru zaman ve yerde verilen ödüller onların güdülenmesinde etkili yollardan biridir. Ödül maddi ya da manevi özelliklere sahip olabilir. Ödül kullanarak motive etmede ödülün niteliğinin ve miktarının doğru seçilmesi önem arz etmektedir. Ödülün doğru yerde ve zamanda kullanılabilmesi için çalıştırıcının; sporcunun kişilik özelliklerini, sosyokültürel özelliklerini çok iyi bilmesi ve sporcuyu bütün alanlarda iyi tanınması gerekir. Ödülün sık ve yüksek miktarlarda verilmesi zaman geçtikçe güdüleyici etkisinin azalmasına, sporcuların artık o ödüle

karşı doyuma ulaşmalarına ve güdülemede faydasız ve gereksiz olmasına neden olabilir.

2. Uyararak Güdüleme

Bu yöntemde çalıştırıcı ile sporcunun çeşitli konularla değerlendirme yapması temeldir. Bu güdüleme türünde merkezde olan çalıştırıcının kendisidir ve değerlendirme yapma amacı bellidir. Değerlendirme yapmaya spor, sporda başarı, sporun birey için ifade ettiği önem gibi genel konularla başlanır. Daha sonra ise başarının ve başarısızlığın birey için ifade ettiği olumlu ve olumsuz etkilerine değinilir. Tüm bu konular konuşulduktan sonra sporcunun performansını daha çok arttırabilmesi için sporcunun yeteneklerini doğru olarak tanınması, başarısız olmanın meydana getireceği olası sonuçlarını istememesi, başarılı olmayı istemesi, yeterince çalıştığında başarılı olacağına inanması gerekmektedir.

3. Korkuyu Kullanarak Güdüleme

Sporcularda korkutularak güdüleme olayı, ilk başta olumsuz bir olay gibi görünse de burada anlatılmak istenen şey, sadece korku durumu yaratmanın ötesinde sporcuların hassas olduğu konuların ön plana alınarak vurgu yapma olayıdır. Bunlar yapılırken aşırıya kaçmamak çok önemlidir. “Ders notların kötü gelirse takımdan çıkarılırsın.”, “Bu davranışlarına devam edersen kadro dışı kalırsın.” gibi ifadeler, sporcunun bazı davranışları yapmaya güdülenmesine yol açabilir. Çalıştırıcı, sporcunun karşılaşacağı muhtemel sakatlık durumlarından kaçınması için bazı davranışları yapması gerektiğinin önemini vurgulayabilir. Bu sayede sporcu sakatlanmamak için bazı davranışları yapmaya güdülenebilir. Bir diğer yol ise sporcunun başarısızlık durumunda yaratacağı etkidenden faydalanarak sporcunun belirli davranışları yapmaya güdülenmesi durumudur (Azboy, 2014 :36).

2.8. Motivasyon Kuramları

Motivasyonu arttırmaya yönelik kuramlardan herhangi biri, bireyin sergilediği davranış nedenleri ile bireyi bu davranışa iten süreçleri açıklamaya çalışmaktadır. Motivasyon kuramları kapsam-gereksinim kuramları ve süreç kuramları olmak üzere ikiye ayrılır. Kapsam kuramları, insanları davranışa yöneltmeye neden olan güdü ve bu güdülerin göreceli güçleri ile insanların davranışları sonucu oluşan güdülerini tatmin etmek için gerçekleştirmek istediği hedefleri tanımlamakla ilgilidir. Bu kuramlar

kişinin içinde bulunduğu ve onu davranışa yönlendiren faktörleri anlamaya ağırlık vermektedir (ÖZER,2012:83-84).

2.8.1. Kapsam kuramları

Maslow'un gereksinimler hiyerarşisi kuramı

İnsanın hayatını devam ettirebilmesi için insan gereksinimlerini ilk kez bilimsel olarak ele alıp incelediği ve güdülenme konusuna yön veren ve ışık tutan bilim insanı Amerikalı Abraham Maslow'dur (Eren, 2001:30).

Maslow 'a göre insanların doğuştan sahip olduğu ve davranışlarına yön veren birtakım ihtiyaçlara sahiptir. Bu ihtiyaçlar insanı tatmin edinceye kadar insanın davranışlarını etkilemekte ve hiyerarşik bir düzen içerisinde aşağıdan yukarıya doğru sıralanmaktadır. Maslow'a göre insanlar alt düzeydeki ihtiyaçlarını giderdikçe üsteki ihtiyaçlara doğru ilerlemektedir. İnsanı doyuma ulaştıran ihtiyaçlar davranışı artık etkileyememektedir. Şekil 2.1'de Maslow'un İhtiyaçlar Piramidi görülmektedir .

Şekil 2.1. Maslow'un İhtiyaçlar Piramidi

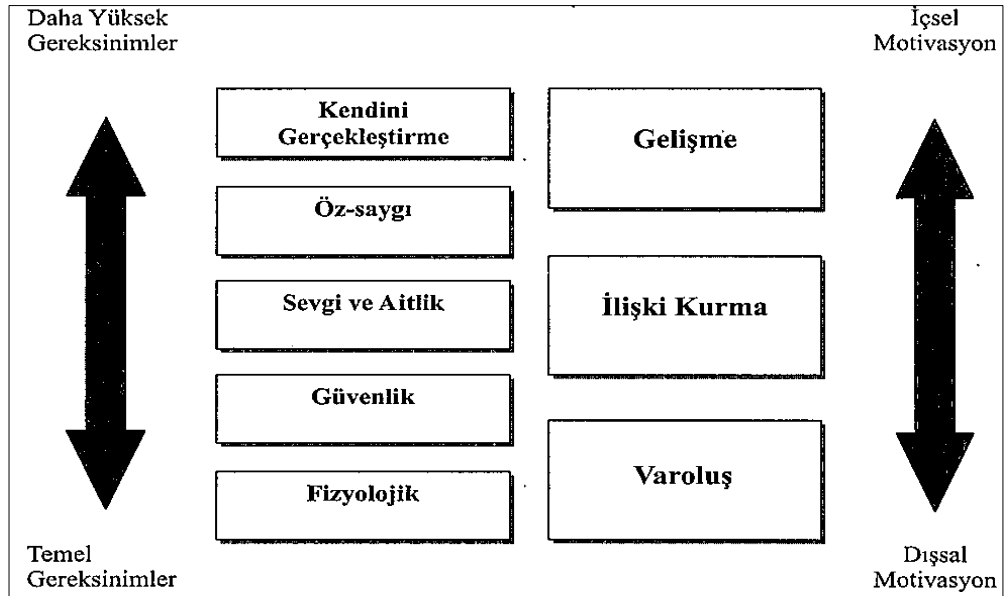
Maslow insan ihtiyaçlarını, fizyolojik, güvenlik, sevgi-ait olma, saygınlık-değer ve kendini gerçekleştirme gereksinimi olarak ardışık düzen içerisinde beş temel kategoride ele almaktadır. İlk iki sıradaki gereksinimler temel(birincil) gereksinimler, son üç sıradaki gereksinimler ise sosyo-psikolojik veya ikincil gereksinimler olarak ele alınmıştır (Özer, 2012: 85).

Alderfer'in VIG (Varoluş- İlişki Kurma- Gelişme) Kuramı

Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramının devamı niteliğindedir ve eksiklerini gidermek maksadıyla ortaya çıkmıştır. Maslow'un gereksinimler hiyerarşisini başka türlü ifade etmektedir. Alderfer, kuramında gereksinimleri Varoluş (Existence) , İlişki kurma (Relatedness) ve Gelişme (Growth) gereksinimleri olarak üç grupta ele almıştır. Bu kurama İngilizce baş harflerinin birleşiminden dolayı ERG kuramı da denilir.

4. Varoluş Gereksinimi: İnsanın varlığını ikame etmesi ve var oluşunu devam ettirebilmesi için maddesel özelliğe sahip fizyolojik ve güvenlik gereksinimlerini kapsamaktadır (Mullins, 2002: 430).
5. İlişki Kurma Gereksinimi: Bu gereksinimler ise, açık iletişim, farklı kişilerle duygu ve düşüncelerin paylaşımıyla tatmin olunmasını içermektedir (Özer, 2012: 91).
6. Gelişme Gereksinimi: Gelişme gereksinimi Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde yer alan kendini gerçekleştirme gereksinimini içermektedir ve ayrıca başarı ve sorumluluk kavramını içeren saygınlık gereksiniminin bir yönünü içerir. (Johns ve Saks,2001:139).

Şekil 2.2'de Maslow ve Alderfer'in Gereksinim Kuramları arasındaki ilişki görülmektedir (Özer, 2012: 91).

Şekil 2.2. Maslow ve Alderfer'in Gereksinim Kuramları Arasındaki İlişki

Herzberg'in Çift Etmen Kuramı

Herzberg ve arkadaşları, yaklaşık 2011 mühendisle ve muhasebeciden oluşan bir grupla iletişime geçerek onlara geçmiş dönemlerindeki işlerinde ve çalıştıkları zamanlarda özellikle kendilerini doyumlu ve motive olmuş hissettikleri zamanlar ve doyumsuz ve motive olmamış durumları anımsamalarını istemiştir. Daha sonra ise hissettikleri iyi ve kötü duyguların neler olduğunu onlardan açıklamalarını istemiştir. Sonuç olarak, çalışanların iş tatmini ve tatminsizliği ile ilgili verdikleri cevaplardan iki farklı boyutun varlığını tespit etmişlerdir.

Bu araştırma sonuçlarına göre “koruyucu faktörler” ve “motive edici” faktörler olmak üzere iki farklı kategori grubu belirlenmiştir.

Koruyucu-Hijyen Etmenler: Çalışanlarda doyumsuzluk yaratan faktörler; ücret, iş güvenliği, çalışma koşulları ve kişilerarası ilişkilerdir.

Motive Edici Etmenler: Çalışanlara doyum sağlayan faktörler; başarı duygusu, sorumluluk, kişisel gelişim ve yükselmedir.

McClelland'ın Başarı Gereksinimi Kuramı

Motivasyon konusunda başka bir kuram geliştiren kişi ise David C. McClelland'dır. Başarı, güç ve yakın ilişki gereksinimlerini içeren bir kuramdır. Bu teoride insanların farklı ihtiyaçlara yöneldiğini belirten McClelland, bu ihtiyaçların karşılanması sonucunda tatmine ulaşarak başarıyı elde edeceklerini savunmuştur. McClelland, üç gereksinimden genellikle başarı gereksinimi üzerinde yoğunlukla çalışmıştır.

Başarı Gereksinimi: McClelland, başarı gereksinimini doğru iş yapma ya da kusursuzlukla bir yarış içinde rekabet etmenin önemli olduğu faaliyetlere yönelme olarak tanımlamıştır. Yüksek başarı ihtiyacına sahip olan bireyler hedefledikleri amaçlarda hangi düzeyde olduklarını anlamak için hızlı ve kesin şekilde bir geri dönüt isterler. Başarı gereksinimi olan bireylerin elde ettikleri başarıdan büyük bir haz almaları sıklıkla görülmektedir.

Güç Gereksinimi: Yüksek güç ihtiyacı olan bireyler, kendi çevrelerini, bilgiyi, sahip olduğu maddi kaynakları ve etraflarındaki diğer insanları kontrol altına alma eğilimi ve isteği sergilemektedir (ÖZER, 2012: 92-97).

Yakın İlişki Gereksinimi: Böyle bir gereksinime yeteri kadar sahip olan bireyler, etraflarındaki diğer bireylerle olumlu ilişkiler arayışı içindedirler. Diğer insanları sevmeye, onlar tarafından benimsenmeye ve sevilme ya da affetmeye ve affedilmeye olan eğilimleri, kişilerarası ilişkilerin bozulduğu durumda gösterdikleri tepki, bozulan ilişkileri yeniden elde etmeye çalışma, yakın ilişki gereksiniminin belirtilerine örnek olarak gösterilebilir (Can, 1985: 71).

2.8.2. Süreç kuramları

Süreç kuramları, bireylerin hangi amaçlar tarafından ve ne şekilde motive edildikleri ile ilgilenmektedir. Süreç kuramlarına bakıldığında ihtiyaçlar, kişiyi davranışa yönelten etkenlerden sadece birisidir. Bu içsel etmene ek olarak birçok dışsal etmen de kişi davranışı ve motivasyonu üzerinde önemli etkiye sahiptir. (Koçel, 1999: 474) .

Süreç kuramlarının amacı, kişilerin ihtiyaçlarını karşılamak için yöneldiği davranışları neye göre seçtiğini ve başarılı olup olmadıklarını nasıl keşfettiklerini öğrenmektir. Bu amaç doğrultusunda süreç kuramları, insan davranışlarına yön veren kavramları açıklamaktadır (Barutçugil, 2004:377).

Eşitlik Kuramı

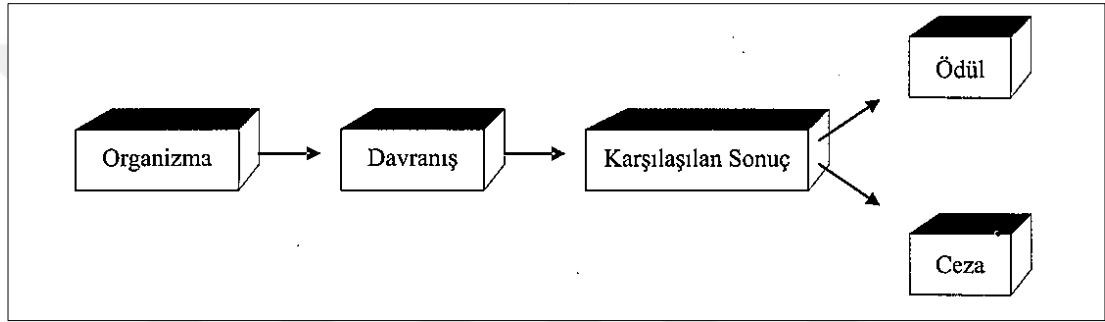
Sosyal psikolog J. Stacy Adams tarafından geliştirilmiş olan eşitlik kuramına göre; eşit çabanın yine aynı şekilde eşitliğe dikkat edilerek ödüllendirilmesi gerektiği temeline dayanır. Eşitlik kuramı, adalet duygusunun ne kadar önemli olduğunu vurgulamakta, insanların adaletsiz davranıldığını gördüklerinde, eşitliği sağlayabilmek için motive olacakları anlayışındadır.

Beklenti Kuramları

Beklenti kuramları, kişilerin kendilerini kesin sonuçlara götürecek beklentiler tarafından harekete geçirildiği ve yönlendirildiği esasına dayanır. Kişiler beklenti kuramına göre bu süreçte hem bir iş performansına yönelik olan yeteneklerini hem de başarılı bir performans sonucu davranışın pekiştirilmesi için verilecek ödülün türünü değerlendirirler.

Sonuçsal artlandırma Yaklaşımı/ Pekiştirme Kuramı

Ana fikri; davranışların, karşılarına çıkacak sonuçlara göre şartlandırıldığı varsayımıdır. Bu şartlandırma kavramı esas itibariyle R. F. Skinner tarafından geliştirilmiştir. Sonuçsal şartlandırma, bir davranışın sonuçlarının, gelecekteki davranışı nasıl ve ne şekilde etkilediği ile ilgilenir. Kişi çeşitli nedenlerden dolayı bir davranış sergiler. Bu davranışın karşılaşacağı sonuç esas konudur. Sonucun eşitine ve miktarına göre, kişi aynı davranışı tekrar gösterecek ya da göstermeyecektir. Örneğin, içe geç gelen bir çalışanın geç gelme davranışını tekrarlamaması, büyük ölçüde karşılaşacağı tarafından etkilenecektir. şekil 2.3'te bu süreç resmedilmiştir.

şekil 2.3. Sonuçsal artlandırma Yaklaşımı

Sonuçsal şartlandırma ile Thorndike'in “Etki Kanunu” birbiriyle bağlantılıdır. Etki kanunu, memnun edici bir sonuçla karşılaşan ya da ödüllendirilen davranışların büyük olasılıkla tekrarlanacağını ve olumsuz sonuçla karşılaşan davranışların ise büyük olasılıkla tekrar yapılmayacağını ortaya koyar (Tozkoparan, 2012:106-122).

Amaç Kuramı

Edwin A. Locke tarafından geliştirilen amaç kuramı, kişilerin belirlediği amaçların, onların bu amaçları başarmaları için motive ettiğini söyler. Amaç kuramı, kişilerin amaçları uğruna bilinçli olarak davranışlarda bulunacağı fikri üzerine durmaktadır. Bu kurama göre kişiler, içinde kendilerine uygun amaçlar koymaktan, bu amaçlara ulaşmak için her türlü emeği göstermekten ve amaca ulaşmaktan haz duyar. Bu haz ise, kişiye kendi belirlediği amacı gerçekleştirme sürecinde motive eder (Başaran,2000: 90-91).

2.9. Spor Branşına Katılmada Rol Oynayan Motivasyonel Faktörler

2.9.1. Aile

Aile, tüm toplumda bütün diğer kurumların, işleyebilmeleri için katkısına muhtaç oldukları bir müessesedir. Çünkü ailenin görevlerinden en önemlisi insan türünü üremesini ve devam etmesini sağlamaktır. Aynı zamanda, aile başka kurumların da kaynağıdır. Günümüzde başka toplumsal kurumlar tarafından üstlenilen bir takım hizmetler- örneğin; ekonomik etkinlikler, toplumsal denetim, eğitim, eğlence ve dinlenme- önce aile içinde gelişmektedir. Ailenin bir toplumsal kurum olarak gelişmesi, kendine yeterli bir örgüt olmaktan çıkıp yavaş yavaş genişleyen toplum içinde özel görevleri olan bir birim haline gelmesiyle olmuştur. Ailenin temel bir kurum olmasının bir başka nedeni de sosyalleşmede çok önemli bir role sahip olmasından kaynaklanmaktadır. İnsanın sosyal/kültürel bir varlık olmasını sağlayan bu süreç, önce ailede başlamakta sonra diğer kurumların da yardımıyla gelişmektedir. Bireylerin beden eğitimi ve spor dünyasını görmesini sağlayan ilk birim ailedir. Ailenin sosyalleşme üzerindeki bu etkisi, çocuğun beden eğitimi ve spor aktivitelerine katılıp katılmayacağını ve katılıyorsa da ne şekilde katılacağını belirlemektedir. Çocukların bedensel aktivitelere katılmalarında ve bedensel aktivitelerin çocuklar için cazip hale gelmesinde anne-babaların çok büyük ve hayati bir etkisi vardır. Çocukların bedensel aktivitelere katılıma yönlendirilmesi uzun yıllardan beri araştırmacılara konu olmuştur. Konuyla ilgili ilk araştırmalardan birisi Orlick (1974) tarafından yapılmıştır. Araştırmacı spora katılımı ilişkili çevresel faktörleri incelemiş, çocukların ailelerinden bir rol modeli olarak olumlu yönde etkilendiği sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca küçük yaşta spora başlayan erkek çocukların anne babalarının ya spor yapan ya da sporla ilgili kişiler olduklarını bulmuştur. Aynı zamanda ailelerin bazı tutumları da çocukların bedensel aktivitelere katılımını engelleyebilmektedir. Güneydoğu Amerika'da minik tenisçiler ve anne-babaları üzerinde yapılan bir araştırma; anne-babaların sportif oyunlarda kazanma üzerine odaklanması ve çocuklarına karşı utandırıcı davranışlar sergilemesinin, hem erkek ve hem de kız çocuklarının bedensel aktivitelere katılımını olumsuz yönde etkilediği sonucunu ortaya çıkarmıştır. Ailelerin beden eğitimi ve sporla ilgili olması, çocuğun bu aktivitelere katılımında hatta fiziksel aktivitelerin toplumun çoğunluğunca yapılmasında da olumlu bir etkidir. Çocukların

beden eğitimi ve spor aktivitelerine katılımı, büyük ölçüde anne-babalarının konuya olan bakış açısıyla ilgilidir. Ailelerin bu konudaki yaklaşımı, çocuklarının bu aktivitelere katılıp katılmamaları noktasında neredeyse en belirleyici unsurdur. Bazı aileler, beden eğitimi ve sporun çocuk gelişimi ve sosyalleşme süreci üzerindeki olumlu etkisinin bilincinde olup çocuklarının bu aktivitelere katılımını desteklerken çoğu aile ise; çocuklarının bu faaliyetlere katılımına sıcak bakmamaktadır. Çocukların (5-9 yaş) beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılımı üzerinde ailenin etkisini belirlemek amacıyla 2001 yılında Hong Kong Üniversitesi Spor Bölümü tarafından yapılan bir araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır: Çocukların %57'sinden fazlası aile üyeleriyle, %14'ü karşılıklı olarak arkadaşlarıyla, %20'si sınıf arkadaşlarıyla ve %5'i de kendi başlarına sportif aktiviteler içinde bulunmaktadır. Aile üyeleriyle birlikte spor yapan çocukların da %42'si anne-babalarıyla, %11'i kardeşleriyle ve %4'ü diğer akrabalarıyla birlikte spor yapmaktadırlar. Elit genç sporcuların, spora katılımları üzerinde ailelerinin etkisini belirlemek amacıyla İngiltere'de yapılan bir başka araştırmada da; yüzücülerin %70'i, jimnastikçilerin %42'si ve tenisçilerin de %57'si oranında bu sporlara başlamalarında ailelerinin etkili olduğu sonucu ortaya çıkmıştır(5). İstanbul ilinde 14-16 yaş grubu genç basketbolcular üzerinde yapılan bir çalışmada, sporcuların basketbol oynamaya teşvik edilmesinde ailenin, %46 oranında önemli bir rolü olduğu tespit edilmiştir. 15 değişik spor branşında 451 sporcu üzerinde yapılan bir başka araştırmada da; ilgili spor branşına teşvik | eden unsurlara ilişkin görüşlerin sıralanmasında aile (anne-baba ve kardeşler) ilk sırada yer almaktadır. Ailelerin çocuklarının beden eğitimi ve spor aktivitelerine katılımına yönelik olumsuz tutumlarını değiştirmek, amacıyla, öncelikle anne babalara yönelik bilinçlendirme çalışmaları yapılmalı, beden eğitimi ve sporun önemi kavratılmalıdır. Mevcut eğitim ve spor politikaları da yeniden gözden geçirilip eğitim ve sporun entegrasyonu sağlanmalıdır. (Güven, 2006:10).

2.9.2. Arkadaş Çevresi

Arkadaşlar, öğretmenler ya da popüler olup örnek alınanlar: Bütün bu kişiler, insanı etkileyen ve onlarla özdeşleşme arzusu yaratan modellerdir. Özdeşleşmek istediğimiz belli bir sosyal statüyü temsil eden örneklerden yoksunsak, önümüzde

takip edip izleyeceğimiz bir kılavuz, rehber yok demektir; bu durumda bir amaç için mücadele etmemiz zor olacaktır.

Günlük faaliyetler: Bunlar davranışlarımıza sürekli olarak yol gösterip davranışlarımızı belirleyip değişime uğrattırır. Genç yaşlarda kazanılmış bir deneyim veya yaşanmış bir olay kalıcı olma özelliği gösterip davranışlarımıza kapsamlı olarak yol gösterebilirler. İnsanlar yaşam boyunca bir yandan davranış edinmeye, diğer bir yandan da bu davranışları sosyal çevreye uydurup biçimlendirmeye çalışırlar. Davranışlarımızın koşullanıp oluşması süreci hiç bitmez, sürekli olarak değişik şekiller alıp devam eder. (Keenan, 1997: 16).

Çocuğun belirli bir yaşa gelip toplumda yer edinebilmek için en çok ihtiyaç duyduğu varlık elbette ki arkadaşdır. Arkadaşın yerini belirli bir yaştan sonra ne anne ne baba ne de kardeş doldurabilir. Özellikle okul çağına gelmiş ve okul çağındaki çocuğun kendi dünyasına ait birtakım psikolojik problemleri olacaktır ve bunları açmak, konuşmak, dertleşmek ve güvendiği birileriyle paylaşmak ihtiyacındadır. Bu ihtiyaç ise ancak bir arkadaşla paylaşarak giderilebilir. Aslında sahip olunan iyi bir arkadaş çocuğun kişiliğinin gelişmesinde önemli ve etkili bir rol oynayacaktır. Özellikle buluş çağına girmiş çocukların yeni bir devrin eşiğinde bedensel ve ruhsal değişimler yaşarken bir arkadaşla olan ihtiyaçları sonsuzdur çünkü çocuğun buluş çağında devrede aile ile olan ilişkileri kesintiye uğramıştır. Onlara ve sözlerine kıymet vermez, inanmaz, nasihatlerin onun için bir anlam ve önemi yoktur. İyi arkadaş da bu evreye girmeden önce ailenin de gösterdiği gayretle ve destekle doğru orantılı olarak bulunabilir. Esasen 16 yaştan itibaren, önceki yaşlarda karşılaşılmış birçok problemleri arkadaş aracılığıyla üstesinden gelinmiş ve yok edilmiş olur vekişilik oluşumunda normal normal bir süreçten geçiliyorsa, aile olan bağları tekrar kuvvetlenmeye başlar. Çocuk için sahip olunmuş arkadaşlar, toplumla olan ilişkilerinin düzenlenmesinde en büyük aracı olarak görülür. (TCBAAK, 1990a: 20).

Çocuğun, gencin yaşlılarından oluşan akran grupları da çocuğun davranışlarının oluşumunda, kişiliğinin şekillenmesinde önemlidir. Özellikle küçük geleneksel toplumlarda arkadaş gruplarını çocuğun etrafındaki arkadaşlarının yaş dereceleri önemli ölçüde belirler. (Özellikle erkekler için) Günümüzde arkadaş grupları çocuğun ya da gencin sahip olduğu tutum, değer ve davranışlarını büyük

ölçüde etkilemektedir. Piaget, arkadaş ilişkilerinin, çocuğun ya da gencin ailesinde sahip olduğu ilişkilerden daha demokratik olduğunu söyler. Eşitlik uygulaması, çocuğun ya da gencin arkadaş grubunda daha yaygın olarak oluşur. Çağdaş toplumlarda çocuk, ya da genç zamanını daha çok arkadaş gruplarında geçirmeyi tercih etmektedir. Bu nedenle de içinde bulunulan akran grubu genci aileden daha fazla etkilemektedir. Bazı gençlik grupları, küresel toplumla bütünleşmeyi toptan yadsırlar, bu bütünleşmeye uyumu reddetme eğilim gösterirler. O topluluğun kültürüne taban tabana' zıt olan bir karşıt kültür geliştirerek, ona karşı direnirler, kabul etmede ciddi bir sorun yaşarlar. Örnek; suçlu gençlik grupları, hippy toplulukları gibi (Tezcan, 1993: 50).

2.9.3. Okul Çevresi

Kişiliğin oluşumunda ve gelişiminde ailenin dışında kalan okuldan ve dış çevreden gelen etkilerin üzerinde de önemle durmak gerekir. Okulda babasının şöhreti ile övünen çocukların yanı sıra, kendi maddi durumlarından utanan, bunu dile getirmekten sıkılan çocuklar vardır ki, bu nokta çoğu zaman okullarda konu haline getirilir. Ekonomik durum da aşağı yukarı aynı şekildedir. Maddi durumları elverişli olanlar her şeyi almağa, yemeye, giymeğe eğilim gösterirken diğerleri bu imkânlardan yoksundur vebu, çocukta bazen kendi kendine küskünlük, içine kapanıklık bazen de anne ve babaya isyan şeklinde ortaya çıkar. Bu konuda diğer bir problem de da eğitim sistemimizden kaynaklanmaktadır. Doğuştan insanların yüzde yirmisinin geri zekalı, yüzde altmışının normal ve yine yüzde yirmisinin normalden yüksek zekaya sahip olarak dünyaya geldikleri kabul görmektedir. İşte birbirinden farklı zekâ seviyesine sahip olan bütün bu çocuklar aynı öğretmenin karşısında aynı ödevleri yapmakla sorumludurlar. Biz anne, baba, öğretmen ve toplum olarak bütün çocuklardan aynı sonuçların beklentisi içine girmektediriz. Okullarda verilen iftihar listelerine hangi çocukları aday olarak gösteriyoruz? Tabi ki en parlak not alanları, oysaki daha fazla gayret gösterdikleri halde başarı düzeyleri orta olanlar daha çok takdir edilmeye layık değil midir? İftihar listeleri ve çeşitli zorlamalarla çocukların birer deneme tahtası haline gelmesine sebep olmak, aralarında kötü bir rekabet yaratıp haksız, eşit şartlardan yoksun yarışlara sokmak tehlikelidir. Çocuklar kendi imkânları dâhilinde sahip oldukları kabiliyet ve yeterliliğe göre eğitim almalı, yetiştirilmelidir. Bütün

çocukları aynı tip “model çocuk” kalıbına göre değerlendirmek ve bu beklenti içinde olmak, hataları, kusurları aynı şekilde cezalandırmak hem aileyi hem de öğretmenleri telafisi mümkün olmayan yanlışlara sürükler. Okulda da öğretmenin model olarak çocuğu alması, sınıfın ortasına çıkartması ve herkese göstermesi o çocuğu diğer arkadaşlarının gözünde farklı bir duruma sokar. Bu durum diğer çocuklara nefreti, kını aşılar ve öğretir. Öğretmen sınıf içinde çeşitli ailelerden gelen, çeşitli yönelimleri ve davranışları olan, farklı karakter ve zekâ kapasitelerine sahip çocuklarla karşılaşmaktadır. Çoğu zaman tüm bu farklılıkları tanımakta da güçlükler çekebilir. Özellikle içe kapanık çocuklarla sınıf içinde özel ve ayrı şekilde ilgilenmek gerekir. Bu çocuklar sınıfta çoğu zaman arka sıralarda oturmayı tercih ederler. Dalgındırlar ve genellikle az konuşmayı tercih ederler. Kendi hallerine bırakılıp ilgilenilmezse çevreleri ile ilgilerini tamamen kaybederler; hayattaki başarıları da bu sebeplerden dolayı çok sınırlıdır. Günümüzde çocuğun iyi ve kötü davranışlarından birincil derecede aile sorumludur. İkinci derecede ise bunun sorumluluğu okul ve dış çevrededir. Arkadaş çevreleri de dahil çocuğun içinde yaşadığı bütün çevre çocuğun tüm gelişimlerinde örneğin; ahlaki gelişiminde ve spora katılımında önemli rol oynarlar. (TCBAAK, 1990a: 18-20).

Çocuk, okuldayken aynı zaman çevresindeki diğer gruplara da dahil olur. Bunlar; örneğin bir sosyal kulüp, serbest zaman etkinlikleri olabilir. Okulu bitirince işiyle ilgili ve yaşadığı çevrede tanıştıklarıyla yeni bir ilişkiler kurabilir. Bu yüzden tüm yaşamımız boyunca hepimiz, büyük küçük fark etmeksizin, farklı dayanışma grubun üyesi oluruz. Bu nedenle grup davranışının incelenmesi, sosyologlar için örnek teşkil eder. (Tezcan, 1993:40).

Okullarda öğrenciler katıldıkları boş zamanlarını etkili değerlendirme faaliyetleri sayesinde (özellikle okul takımında, orkestrada yada tiyatro grubu içinde yer alan öğrenci gibi), okul içinde ve dışında aktif bir sosyal hareketliliğin içine girmekte, çevrenin onlara duyduğu saygınlıkları artmakta ve çevreleri tarafından takdir edilmektedirler (Karaküçük, 1997: 133).

2.9.4. Kitle İletişim Araçları

Spor, medya aracılığı ile tüm toplumların sevgisini kazanmaktadır ve medya ise kitle iletişim araçlarında büyük bir boşluğu doldurmaktadır. Her ikisi de birbirinden

aktif olarak etkilenmektedir. Gelişen teknoloji, uydu antenleri ve frekanslar sayesinde bütün dünya yapılan bir spor etkinliğini anında izlemektedir. (ÜNSAL,2013: 38). Medyanın (kitle iletişim araçları) birtakım işlevleri vardır. Bu işlevler; habercilik, toplumsallaştırma, motivasyon, tartışma-diyalog, eğitim, kültürel geliştirme, eğlence ve bütünleştirme şeklinde belirtilmektedir (Güz, 1996: 669).

İnsanlar, dünyada meydana gelen tüm güncel olayları, kitle iletişim araçları sayesinde öğrenir ve takip ederler. Kitle iletişim araçları yasama, yürütme ve yargı organlarının yanı sıra dördüncü bir güç olarak değerlendirilmektedir. Kitle iletişim araçları, meydana gelen teknolojik gelişmelerin de etkisiyle toplumsal yaşamın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. İletişim, gönderici ve alıcı olarak adlandırılan iki insan ya da insan grubu arasında oluşan duygu, fikir, davranış ve bilgilerin alışverişidir. İnsanlar arasındaki haberleşme yüz yüze meydana gelir. Zaman içerisinde toplumların daha karmaşık bir hal almasıyla birlikte yüz yüze haberleşme yetersiz olmuştur. Böylece ikinci türden iletişim ve haberleşme ihtiyaç duyulmuştur. Haberleşmenin bazı teknikler kullanılarak belirli bir teknoloji uygulanıp güçlendirilmesi sayesinde çok sayıda kişiyi etkileyecek bir hale getirilmesine kitle iletişimi, insanlar arası haberleşmeyi hızlandıran ve yayan araçlara da kitle iletişim araçları denir. Kitle iletişim araçları denildiğinde akla tüm yazılı ve görsel basın araçları (gazete, dergi, radyo, televizyon, film vb.) gelir. Radyo ve özellikle televizyon, her evde bulunması ve günümüzün gelişmiş teknolojisi sayesinde uzaklardaki olayları bile canlı olarak tüm ayrıntısıyla görüntülü olarak karşımıza getirmesi sebepleriyle en etkili iletişim araçlarıdır. Kitle iletişim araçları, iletişime ve topluma olan etkileme düzeyleriyle değerlendirilmelidir.

Kitle iletişim araçları;

1. Bireylerin toplum ile bir bütünlük oluşturmada,
2. Bireylerin toplumun birer parçası haline gelmelerinde,
3. Bireylerin toplumun kültürel değerlerini algılamaları ve almalarında,
4. Topluma yeni değerler katmalarında,
5. İnanç, tutum ve davranışlarındaki değişimlerde önemli rol oynamaktadır.

Kitle iletişim araçları; dünyada ve ülkemizde meydana gelen sorunlarla ilgili hedef kitlelerine aktardıkları bilgilerle, haberlerle kitlelerin bilgi sahibi olmalarına yardımcı olur. Kitle iletişim araçları toplumun kısa ve kolay bir şekilde habere, bilgiye ulaşabilmesini, bu bilgilerin kitleler tarafından değerlendirilmesini ve böylece toplum içinde bu bilgilerin yayılmasını sağlamaktadır.

Spora duyulan ilginin her geçen gün ve her yaşta artması, büyük bir spor kamuoyunun oluşmasına sebep olmuştur. Kitle iletişim araçlarının, bu kamuoyunun oluşmasında, bilgilenmesinde ve spora yönelmesinde büyük bir payı vardır. Bunun sonucu kitle iletişim araçları, spor olayları ve organizasyonların da kendilerini topluma anlatabilmeleri açısından aracılık görevi üstlenir. Teknoloji ve kitle iletişim araçlarından yararlanan medya 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren izleyici ve okuyucu kitleleri üzerindeki etkisini büyük ölçüde artırmıştır.

Ülkemizde medyanın; eğitici, eğlendirici ve bilgilendirici olma işlevler vardır. Aynı zamanda medya toplumu da yönlendirmektedir. Spora duyulan ilginin her geçen gün artması sonucu oluşan spor kamuoyunun spor ile ilgili bekledikleri de her geçen gün artmaktadır. Bu ilgi sayesinde medya içinde de spor ile ilgili birimlerin kurulması sağlanmıştır. Ülkemizde çeşitli spor alanlarına ait spor programları hazırlanmıştır ve oluşan spor kamuoyu bu şekilde bilgilendirilmektedir. Özellikle hafta sonları futbol içerikli programlar her kanalda yayınlanmaktadır. Hatta oluşan ilgi ve beklenti sonucu spor magazin programları bile yapılmaya başlanmıştır. Ülkemizde, toplumun büyük bir bölümü aktif ya da pasif olarak spora katılım göstermektedir. Spor kamuoyu, toplumun kendisini oluşturmaktadır. Çünkü toplumun her kesiminden insanlar, spor ve sporla alakalı organizasyonlar ile bir bütündür. Medya ile birlikte spor kulüpleri, kurumlar, amatör ve profesyonel olarak spor yapan ve izleyen herkes spor kamuoyunun parçalarıdır. Spor medyasındaki görevliler yüklenmiş oldukları sorumluluğunun bilincinde olmalı ve toplumda sporu hatta aktif sporu sevdiren programlar düzenlemelidirler. Medyanın toplumda sporun gerçek yerini bulmasını sağlayan tarafsız yayınlara yer vermesi önemlidir ve eğitsel faydalı spor programları yayınlanmalıdır (Aksoy, 2014:61-66).

3. YÖNTEM

Verilerin Oluşturulması

Araştırmayla ilgili verilerin oluşturulmasında iki yöntem kullanılmıştır. Bu yöntemler, anket yöntemi ve kaynak incelemedir.

Kaynak Araştırma

Araştırma ile ilgili belirlenen hedeflere erişilebilmesi açısından araştırma ile alakalı yerli ve yabancı kitap, dergi, makale, tez gibi çalışmalar incelenmiştir.

Anket Uygulama

Araştırma için Ağrı Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü bünyesindeki sporcu yetiştirme kursları ve BESYO hazırlık kurslarında ki atletizm, kayak ve tenis spor branşlarına sahip olan profesyonel ve amatör sporculara bu anket uygulanmıştır. Bu anketten elde edilen verilerle araştırmanın problemine çözüm aranmıştır. Araştırmada kullanılan anket, Sunay ve arkadaşları tarafından geliştirilip sporculara uygulanmış olup, anketin geçerliliği ve güvenilirliği kabul edilmiştir. Anketin iç tutarlık güvenirlik katsayısı (Cronbach's α) $\alpha = 0,84$ 'tür (Sunay ve Saracaloğlu, 1996:44). Buna göre araştırmada uygulanan anketin güvenilir bir araç olduğu kabul edilebilir. 1996 yılında yapılmış olan bu anketi, çalışmamızda kullanabilmek için izin alınmıştır.

Verilerin Çözümü ve Yorumu

Bu veriler araştırmacı tarafından son değerlendirmelerden geçirildikten sonra SPSS 17.0 paket programında analiz edilerek çizelgeler halinde gösterilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde kişisel bilgi değişkenleri (yaş, cinsiyet) frekans ve yüzde dağılımları bulunarak tanımlayıcı istatistikler yapılmıştır. Ki-Kare (X^2) değerleri hesaplanarak ilişkinin anlamlı olup olmadığı istatistiksel olarak test edilmiştir. Yapılan testlerde alfa anlamlılık düzeyi ($\alpha = 0,05$) olarak alınmıştır.

4. BULGULAR ve YORUM

Sporcuların cinsiyetlerine göre spor branşlarını seçmelerine neden olan etkenlere ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.1. Araştırmaya Katılan Sporcuların Yaş Dağılımları ve Cinsiyetleri

Yaş Dağılımı	Erkek	Kız	Sporcu Sayısı (n)	Yüzde (%)
15 yaş ve altı	11	13	24	11,4
16- 18	63	32	95	45,2
19 - 21	54	26	80	38,1
22 yaş ve üstü	6	5	11	5,2
Toplam	134	76	210	100,0

Tablo 4.1’den de anlaşıldığı gibi araştırmaya katılan sporcuların yaş dağılımları 15 yaş ve altı (n=24), 16-18 (n=95), 19-21 (n=80), 22 ve üstü (n=11) şeklindedir. Araştırmaya katılan sporcuların en küçüğü 15, en büyüğü 23 yaşındadır. 15 yaş ve altı yaş grubu araştırmanın %11,4’ünü oluşturmaktadır. 16-18yaş grubu araştırmanın %45’ini,19-21 yaş grubu araştırmanın %38’ ini,22 yaş ve üstü ise araştırmanın %5,2’sini oluşturmaktadır.

Tablo 4.2. Araştırmaya Katılan Sporcuların Cinsiyetleri

Cinsiyet	Sporcu Sayısı	Ortalama	Standart Sapma
Erkek	134	2,41	0,061
Kız	76	2,30	0,096
Toplam	210	2,37	0,755

Araştırmaya katılan sporcuların 134’ünü erkek sporcular, 76’sını ise kız sporcular oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan erkek sporcuların yaş ortalamaları 2,41; kız sporcuların ise 2,30’dur. Araştırma kapsamındaki tüm kız ve erkek sporcuların yaş ortalamaları ise 2,37’dir.

Tablo 4.3. Araştırmaya Katılan Sporcuların Yaş Aralıkları

Yaş	Atletizm		Kayak		Tenis	
	E	K	E	K	E	K
15 yaş ve altı	2	7	4	3	5	3
16-18	23	14	15	8	25	10
19-21	18	7	21	11	15	8
22 yaş ve üstü	1	2	2	2	3	1
Toplam	44	30	42	14	48	22

Tablo 4.3'ten de anlaşıldığı gibi sporcuların cinsiyetlere göre spor branş dağılımları şu şekildedir:

Atletizm branşını 15 yaş ve altı 2 erkek 7 kız, 16- 18 yaş grubu 23 erkek 14 kız, 19-21 yaş grubu 18 erkek 7 kız, 22 yaş ve üstü 1 erkek 2 kız sporcu oluşmaktadır. Araştırmaya katılan sporculardan atletizm branşına yönelen toplam sporcu sayısı ise 74'tür. Kayak branşını 15 yaş ve altı 4 erkek 3 kız, 16-18 yaş grubu 15 erkek 8 kız, 19-21 yaş grubu 21 erkek 11 kız, 22 yaş ve üstü 2 erkek 2 kız sporcu oluşturmaktadır. Kayak branşına toplamda 66 sporcu katılmıştır. Tenis branşını ise 15 yaş ve altı 5 erkek 3 kız, 16-18 yaş grubu 25 erkek 10 kız, 19-21 yaş grubu 15 erkek 8 kız, 22 yaş ve üstü 3 erkek 1 kız sporcu oluşturmaktadır. Bu branşa katılım gösteren toplam sporcu sayısı ise 70'tir.

Tablo 4.4. Anne-Baba veya Kardeşlerin İlgili Spor Branşına Katılmaya Etkisi

Cinsiyet	Anne-baba veya kardeşinizin ilgili spor branşına katılmanıza etkisi oldu mu?					Toplam	X ²	p
	Hiç	Az	Orta	Çok	Çok Fazla			
Erkek	n 25	14	45	22	28	134	4,529 ^a	0,339
	% 11,9%	6,7%	21,4%	10,5%	13,3%	63,8%		
Kız	n 14	9	17	20	16	76		
	% 6,7%	4,3%	8,1%	9,5%	7,6%	36,2%		
Toplam	n 39	23	62	42	44	210		
	% 18,6%	11,0%	29,5%	20,0%	21,0%	100,0%		

Tablo 4.4'de anlaşıldığı gibi, “Anne-baba ve kardeşin spor branşına yönlendirmedeki etkisi” incelendiğinde, P değerinin $p>0,05$ 'ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre kız ve erkek sporcular arasında incelenen etki açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Anne-baba ve kardeşin sporcuların atletizm, kayak ve tenis branşlarını seçmelerinde, kız sporcularda %9,5 oranında çok düzeyde etkisinin olduğu ve %8,1 oranında ise orta düzeyde etkisinin olduğu görülmüştür. Erkek sporcuların ise spor branşlarına yönelmelerinde anne-baba ve kardeşin etkisinin %21,4 oranında orta düzeyde ve %13,3 oranında ise çok fazla düzeyde olduğu belirlenmiştir. Sporcuların cinsiyetlerine göre, seçim yaptıkları spor branşlarında aileden benzer düzeyde etkilendikleri saptanmıştır.

Tablo 4.5.Cinsiyetlere Göre Spor Branşlarına Yönlendirmede Antrenörün Etkisi

Cinsiyet	Antrenörünüzün ilgili spor branşına katılmanıza etkisi oldu mu?					Toplam	X ²	p
		Hiç	Az	Orta	Çok	Çok Fazla		
Erkek	n	16	10	28	30	50	134	3,233 ^a 0,520
	%	7,6%	4,8%	13,3%	14,3%	23,8%	63,8%	
Kız	n	11	7	9	21	28	76	
	%	5,2%	3,3%	4,3%	10,0%	13,3%	36,2%	
Toplam	n	27	17	37	51	78	210	
	%	12,9%	8,1%	17,6%	24,3%	37,1%	100,0%	

Tablo 4.5’te görüldüğü gibi, “antrenörün spor branşına yönlendirmedeki etkisi” cinsiyetlere göre incelendiğinde, p değeri $p>0,05$ ’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre spor branşlarını seçmede kız ve erkek sporcular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Antrenörün bir spor branşını seçmedeki etkisinin, kız sporcularda %13,3 oranında çok fazla ve %10,0 oranında çok düzeyde olduğu ve erkek sporcularda ise %23,8 oranında çok fazla ve %14,3 oranında çok düzeyde olduğu belirlenmiştir. Sporcuların cinsiyetlerine göre, antrenörden benzer düzeyde etkilendikleri fakat erkek sporcularda antrenör etkisinin daha fazla olduğu gözlenmiştir.

Tablo 4.6. Arkadaş ve Akran Grubunun, Spora Katılmada Etkisi

Cinsiyet	Arkadaş ve akran grubunun, spora katılmanıza etkisi oldu mu?					Toplam	X ²	p
		Hiç	Az	Orta	Çok	Çok Fazla		
Erkek	n	11	20	31	31	41	134	1,915 ^a 0,751
	%	5,2%	9,5%	14,8%	14,8%	19,5%	63,8%	
Kız	n	6	7	17	22	24	76	
	%	2,9%	3,3%	8,1%	10,5%	11,4%	36,2%	
Toplam	n	17	27	48	53	65	210	
	%	8,1%	12,9%	22,9%	25,2%	31,0%	100,0%	

Tablo 4.6’dan da anlaşıldığı gibi, “arkadaş ve akran grubunun spor branşına yönlendirmedeki etkisi” incelendiğinde, P değerinin $p>0,05$ ’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre kız ve erkek sporcular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Arkadaş ve akran grubunun atletizm, kayak ve tenis branşlarını seçmedeki etkisinin, kız sporcularda %11,4 oranında çok fazla düzeyde ve %10,5 oranında ise çok düzeyde olduğu belirlenmiştir. Erkek sporcularda ise arkadaş ve akran grubunun etkisinin %19,5 oranında çok fazla düzeyde ve %14,8 oranında ise orta ve çok düzeyde olduğu belirlenmiştir. Sporcuların cinsiyetlerine göre seçimlerine bakıldığında, kız ve erkek sporcularda anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir; fakat arkadaş ve akran grubundan etkilenme düzeyinin erkek sporcularda daha fazla olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.7. Beden Eğitimi öğretmenin spora katılımdaki etkisi

Cinsiyet	Beden Eğitimi öğretmenin spora katılmanızda etkisi oldu mu?					Toplam	X ²	p
		Hiç	Az	Orta	Çok	Çok Fazla		
Erkek	n	25	14	22	34	39	134	7,945 ^a 0,094
	%	11,9%	6,7%	10,5%	16,2%	18,6%	63,8%	
Kız	n	12	3	8	18	35	76	
	%	5,7%	1,4%	3,8%	8,6%	16,7%	36,2%	
Toplam	n	37	17	30	52	74	210	
	%	17,6%	8,1%	14,3%	24,8%	35,2%	100,0%	

Tablo 4.7’den de anlaşıldığı gibi, “beden eğitimi öğretmenin spor branşına yönlendirmedeki etkisi” incelendiğinde, P değerinin $p > 0,05$ ’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre kız ve erkek sporcular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Beden eğitimi öğretmenin atletizm, kayak ve tenis branşlarını seçmedeki etkisinin, kız sporcularda %16,7 oranında çok fazla düzeyde ve %8,6 oranında ise çok düzeyde olduğu belirlenmiştir. Erkek sporcularda ise % 18,6 oranında çok fazla düzeyde ve %16,2 oranında ise çok düzeyde olduğu saptanmıştır. Sporcuların cinsiyetlerine bakıldığında beden eğitimi öğretmenininden etkilenme düzeylerinin benzer olduğu görülmektedir.

Tablo 4.8.Çevre koşullarının spora katılmada etkisi

Cinsiyet		Çevre koşullarının (mahalle gibi) spora katılmanızda etkisi oldu mu?					Toplam	X ²	p
		Hiç	Az	Orta	Çok	Çok Fazla			
Erkek	n	18	27	27	26	36	134	4,828 ^a	0,305
	%	8,6%	12,9%	12,9%	12,4%	17,1%	63,8%		
Kız	n	18	10	12	15	21	76		
	%	8,6%	4,8%	5,7%	7,1%	10,0%	36,2%		
Toplam	N	36	37	39	41	57	210		
	%	17,1%	17,6%	18,6%	19,5%	27,1%	100,0%		

Tablo 4.8’de anlaşıldığı gibi, çevre koşullarının (mahalle gibi) spor branşına yönlendirmedeki etkisi incelendiğinde, P değerinin $p>0,05$ ’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre kız ve erkek sporcular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Çevre koşullarının (mahalle gibi) grubun atletizm, kayak ve tenis branşlarını seçmedeki etkisinin, erkek sporcularda %17,1 oranında çok fazla düzeyde ve %12,9 oranında ise az ve orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Kız sporcularda ise %10,0 oranında çok fazla düzeyde ve %8,6 oranında ise hiç düzeyde olduğu belirlenmiştir. Sporcuları cinsiyetlerine göre değerlendirdiğimizde çevre koşullarının (mahalle gibi) spora yönlendirmede benzer düzeyde etkisinin olduğu saptanmıştır.

Tablo 4.9.Okul Spor Salonu ve Tesislerinin Spora Katılmada Etkisi

Cinsiyet		Okul spor salonu ve tesislerinin spora katılmanızda etkisi oldu mu?					Toplam	X ²	P
		Hiç	Az	Orta	Çok	Çok Fazla			
Erkek	n	38	22	33	25	16	134	6,602 ^a	0,158
	%	18,1%	10,5%	15,7%	11,9%	7,6%	63,8%		
Kız	n	29	14	13	7	13	76		
	%	13,8%	6,7%	6,2%	3,3%	6,2%	36,2%		
Toplam	n	67	36	46	32	29	210		
	%	31,9%	17,1%	21,9%	15,2%	13,8%	100,0%		

Tablo 4.9’den da anlaşıldığı gibi, “okul spor salonu ve tesislerinin spor branşına yönlendirmedeki etkisi” incelendiğinde, P değerinin $p>0,05$ ’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre kız ve erkek sporcular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Arkadaş ve akran grubunun atletizm, kayak ve tenis branşlarını seçmedeki etkisi, kız sporcularda %13,8 oranında hiç düzeyde ve %6,7 oranında ise az düzeydedir. Erkek sporcularda ise bu etkinin %18,1 oranında hiç düzeyde ve %15,7 oranında ise orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Sporcuların cinsiyetlerine göre, okul spor salonu ve tesislerinden spora katılma açısından benzer düzeyde etkilendikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.10. Televizyon Kanallarının Spora Katılmada Etkisi

Cinsiyet	Televizyon kanallarının spora katılmanızda etkisi oldu mu?					Toplam	X ²	P
	Hiç	Az	Orta	Çok	Çok Fazla			
Erkek	n	20	20	29	28	37	134	12,774 ^a 0,012
	%	9,5%	9,5%	13,8%	13,3%	17,6%	63,8%	
Kız	n	27	11	14	11	13	76	
	%	12,9%	5,2%	6,7%	5,2%	6,2%	36,2%	
Toplam	n	47	31	43	39	50	210	
	%	22,4%	14,8%	20,5%	18,6%	23,8%	100,0%	

Tablo 4.10’ dan da anlaşıldığı gibi, “televizyon kanallarının spora katılmanızda spor branşına yönlendirmedeki etkisi” incelendiğinde, P değerinin $p < ,05$ ’ten küçük olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre kız ve erkek sporcular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Televizyon kanallarının araştırmaya katılan kız ve erkek sporcular için spora katılmalarında atletizm, kayak ve tenis branşlarını seçmedeki etkisinin, kız sporcuların %12,9 oranında hiç düzeyde etkilediği ve %6,7 oranında ise orta düzeyde etkilendiği belirlenmiştir. Erkek sporcularda ise %17,6 oranında çok fazla düzeyde ve %13,8 oranında ise orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Sporcuların cinsiyetlerine göre, televizyon kanallarının spora katılmalarında benzer düzeyde etkisinin olduğu görülmüştür.

Tablo 4.11. Basın-Yayın Organlarının Spora Yönelmede Etkisi

Cinsiyet	Basın-Yayın organlarının spora yönelmede etkisi oldu mu?					Toplam	X ²	P
	Hiç	Az	Orta	Çok	Çok Fazla			
Erkek	n	30	27	38	15	24	134	13,637 ^a 0,009
	%	14,3%	12,9%	18,1%	7,1%	11,4%	63,8%	
Kız	n	35	13	16	4	8	76	
	%	16,7%	6,2%	7,6%	1,9%	3,8%	36,2%	
Toplam	n	65	40	54	19	32	210	
	%	31,0%	19,0%	25,7%	9,0%	15,2%	100,0%	

Tablo 4.11’den de anlaşıldığı gibi, “basın-yayın organlarının spora katılmanızda, spor branşına yönlendirmedeki etkisi” incelendiğinde, P değerinin $p>0,05$ ’ten küçük olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre kız ve erkek sporcular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Basın-yayın organlarının spora katılımında atletizm, kayak ve tenis branşlarını seçmedeki etkisinin, kız sporcularda %16,7 oranında hiç düzeyde ve %7,6 oranında ise orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Erkek sporcularda ise %14,3 oranında hiç düzeyde ve %18,1 oranında ise orta düzeyde etkisinin olduğu belirlenmiştir. Sporcuların cinsiyetlerine göre, Basın-yayın organlarının spora katılmada benzer düzeyde etkilendikleri saptanmıştır.

4.1. Sporcuların Cinsiyetlerine Göre Spor Branşlarını Seçme Nedenleri

Tablo 4.12. Sporcuların “İlgili spor branşını seviyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar

Cinsiyet	İlgili spor branşını seviyorum		Toplam	X ²	p
	Katılıyorum	Katılmıyorum			
Erkek	n 132	2	134	0,536 ^a	0,406
	% 62,9%	1,0%	63,8%		
Kız	n 76	0	76		
	% 36,2%	,0%	36,2%		
Toplam	n 208	2	210		
	% 99,0%	1,0%	100,0%		

Tablo 4.12’de görüldüğü gibi, “ilgili spor branşını seviyorum” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde cinsiyetler arasında farklılığı belirlemek amacıyla “Ki kare testi” uygulanmış ve hücrelerin %20’den fazlasının 5’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle fisher’s exact test değerlerine bakılmıştır. Bu değerlere bakıldığında ise cinsiyetler açısından anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Araştırmaya katılan sporcuların % 99’u ilgilendikleri spor branşını sevdikleri yönünde görüş belirtmişlerdir.

Tablo 4.13. Sporcuların “Başarı kazanmaktan zevk duyarım” Maddesine Verdiği Yanıtlar

Cinsiyet	Başarı kazanmaktan zevk duyarım		Toplam	X ²	p
	Katılıyorum	Katılmıyorum			
Erkek	n 133	1	134	1,000 ^a	0,594
	% 63,3%	,5%	63,8%		
Kız	n 75	1	76		
	% 35,7%	,5%	36,2%		
Toplam	n 208	2	210		
	% 99,0%	1,0%	100,0%		

Tablo 4.13'te görüldüğü gibi, “başarı kazanmaktan zevk duyarım” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, cinsiyetler arasındaki farklılığı belirlemek amacıyla “Ki kare testi” uygulanmış ve hücrelerin %20’den fazlasının 5’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle fisher’s exact test değerlerine bakılmıştır. Bu değerlere bakıldığında ise her iki cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Katılım gösteren sporcuların % 99’u başarı kazanmaktan zevk duyduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.14. Sporcuların “İlgili spor branşıyla uğraşarak sağlıklı olmak istiyorum.” Maddesine Verdiği Yanıtlar

Cinsiyet	İlgili spor branşıyla uğraşarak sağlıklı olmak istiyorum.		Toplam	X ²	p
	Katılıyorum	Katılmıyorum			
Erkek	n 131	3	134	1,000 ^a	0,542
	% 62,4%	1,4%	63,8%		
Kız	n 75	1	76		
	% 35,7%	0,5%	36,2%		
Toplam	n 206	4	210		
	% 98,1%	1,9%	100,0%		

Tablo 4.14’te görüldüğü gibi, “ilgili spor branşıyla uğraşarak sağlıklı olmak istiyorum” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde cinsiyetler arasında farklılığı belirlemek amacıyla “Ki kare testi” uygulanmış ve hücrelerin %20’den fazlasının 5’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle fisher’s exact test değerlerine bakılmıştır. Bu değerlere bakıldığında ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Araştırmaya katılım gösteren sporcuların % 98,1’i ilgili spor branşıyla uğraşarak sağlıklı olmak istiyorum şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Tablo 4.15. Sporcuların “Spor yaparak boş zamanlarımı olumlu değerlendirmek istiyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar

Cinsiyet	Spor yaparak boş zamanlarımı olumlu değerlendirmek istiyorum		Toplam	X ²	p
	Katılıyorum	Katılmıyorum			
Erkek	n 127	7	134	1,000 ^a	0,611
	% 60,5%	3,3%	63,8%		
Kız	n 72	4	76		
	% 34,3%	1,9%	36,2%		
Toplam	n 199	11	210		
	% 94,8%	5,2%	100,0%		

Tablo 4.15’te görüldüğü gibi, “spor yaparak boş zamanlarımı olumlu değerlendirmek istiyorum” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde cinsiyetler

arasında farklılığı belirlemek amacıyla, “Ki kare testi” uygulanmış ve hücrelerin %20’den fazlasının 5’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle fisher’s exact test değerlerine bakılmıştır. Bu değerlere bakıldığında ise cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Katılım gösteren sporcuların % 94,8’ i spor yaparak boş zamanlarını olumlu değerlendirmek istiyorum şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Tablo 4.16. Sporcuların “sporun olumlu katkılarından haberdar olmak istiyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar

Cinsiyet		Sporun olumlu katkılarından haberdar olmak istiyorum.		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Erkek	n	132	2	134	3,894	0,101
	%	62,9%	1,0%	63,8%		
Kız	n	71	5	76		
	%	33,8%	2,4%	36,2%		
Toplam	n	203	7	210		
	%	96,7%	3,3%	100,0%		

Çizelgede görüldüğü gibi, “sporun olumlu katkılarından haberdar olmak istiyorum” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, cinsiyetler arasında farklılığı belirlemek amacıyla “Ki kare testi” uygulanmış ve hücrelerin %20’den fazlasının 5’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle fisher’s exact test değerlerine bakılmıştır. Bu değerlere bakıldığında ise kız ve erkek sporcular arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Araştırmaya katılım gösteren sporcuların % 96,7’si sporun olumlu katkılarından haberdar olmak istiyorum diye görüşlerini belirtmişlerdir.

Tablo 4.17. Sporcuların “arkadaşlarımla birlikte bir takım ruhu içinde hareket etmek istiyorum.” Maddesine Verdiği Yanıtlar

Cinsiyet		Arkadaşlarımla birlikte bir takım ruhu içinde hareket etmek istiyorum.		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Erkek	n	126	8	134	0,768	0,411
	%	60,0%	3,8%	63,8%		
Kız	n	69	7	76		
	%	32,9%	3,3%	36,2%		
Toplam	n	195	15	210		
	%	92,9%	7,1%	100,0%		

Tablo 4.17’de görüldüğü gibi, “arkadaşlarımla birlikte bir takım ruhu içinde hareket etmek istiyorum.” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, cinsiyetler arasındaki farklılığı belirlemek amacıyla “Ki kare testi” uygulanmıştır. P değerinin $p > 0,05$ ’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre kız ve erkek sporcular arasında “arkadaşlarımla birlikte bir takım ruhu içinde hareket etmek istiyorum” sorusunda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık

bulunamamıştır. Bu değerlere göre ise kız ve erkek sporcular arasında bir farklılık yoktur. Katılım gösteren sporcuların % 92,9'u arkadaşlarımla birlikte bir takım ruhu içinde hareket etmek istiyorum maddesini olumlu değerlendirmişlerdir. Buradaki verilere bakılarak, bireysel sporlarla uğraşan sporcuların takım ruhu içinde hareket etmeye ilgilerinin olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.18. Sporcuların “sporcu olarak arkadaşlarım arasında tanınıp sevilme ve sayılmak istiyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar

Cinsiyet		Sporcu olarak arkadaşlarım arasında tanınıp sevilme ve sayılmak istiyorum		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Erkek	n	127	7	134	1,239	0,266
	%	60,5%	3,3%	63,8%		
Kız	n	69	7	76		
	%	32,9%	3,3%	36,2%		
Toplam	N	196	14	210		
	%	93,3%	6,7%	100,0%		

Tablo 18’de görüldüğü gibi, “sporcu olarak arkadaşlarım arasında tanınıp sevilme ve sayılmak istiyorum” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde cinsiyetler arasındaki farklılığı belirlemek amacıyla “Ki kare testi” uygulanmıştır. P değerinin $p>0,05$ ’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre kız ve erkek sporcular arasında “sporcu olarak arkadaşlarım arasında tanınıp sevilme ve sayılmak istiyorum” maddesi incelendiğinde, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu değerlere bakıldığında ise bir farklılık yoktur. Sporcuların % 93,3’ü sporcu olarak, arkadaşlarımla birlikte sevilme ve sayılmak istiyorum maddesine “katılıyorum” diyerek görüş belirtmişlerdir.

Tablo 4.19. Sporcuların “kolayca bir arkadaş grubunun üyesi olmak istiyorum.” Maddesine Verdiği Yanıtlar

Cinsiyet		Kolayca bir arkadaş grubunun üyesi olmak istiyorum.		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Erkek	n	101	33	134	0,346	0,556
	%	48,1%	15,7%	63,8%		
Kız	n	60	16	76		
	%	28,6%	7,6%	36,2%		
Toplam	N	161	49	210		
	%	76,7%	23,3%	100,0%		

Tablo 4.19’da görüldüğü gibi, “kolayca bir arkadaş grubunun üyesi olmak istiyorum.” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, cinsiyetler arasındaki farklılığı

saptamak amacıyla “Ki kare testi” uygulanmıştır. P değerinin $p>0,05$ ’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre kız ve erkek sporcular arasında “kolayca bir arkadaş grubunun üyesi olmak istiyorum.” maddesinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu değerlere bakıldığında ise, bir farklılık yoktur. Katılım gösteren sporcuların % 76,7’si “kolayca bir arkadaş grubunun üyesi olmak istiyorum.” maddesine olumlu olarak görüş belirtmişlerdir.

Tablo 4.20. Sporcuların “maddi geliri arttırmak istiyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar

Cinsiyet		Maddi geliri arttırmak istiyorum		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Erkek	n	107	27	134	1,054 ^a	0,305
	%	51,0%	12,9%	63,8%		
Kız	n	65	11	76		
	%	31,0%	5,2%	36,2%		
Toplam	n	172	38	210		
	%	81,9%	18,1%	100,0%		

Çizelgede görüldüğü gibi, “maddi geliri arttırmak istiyorum” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde cinsiyetler arasındaki farklılığı belirlemek amacıyla “Ki kare testi” uygulanmıştır. P değerinin $p>0,05$ ’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre kız ve erkek sporcular arasında “maddi geliri arttırmak istiyorum.” sorusunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu değerlere bakıldığında ise, bir farklılık yoktur. Sporcuların % 81,9’umaddi gelirimi arttırmak istiyorum maddesini olumlu olarak değerlendirmişlerdir.

4.2. Sporcuların Cinsiyetlerine Göre Seçtikleri Spor Branşı ile İlgili Beklentilerine İlişkin Görüşleri

Tablo 4.21. Sporcuların “Sağlıklı olmak ve sağlığını korumak istiyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar

Cinsiyet		Sağlıklı olmak ve sağlığını korumak istiyorum		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Erkek	n	133	1	134	0,570 ^a	0,638
	%	63,3%	0,5%	63,8%		
Kız	n	76	0	76		
	%	36,2%	0,0%	36,2%		
Toplam	n	209	1	210		
	%	99,5%	0,5%	100,0%		

Tablo 4.21’de görüldüğü gibi, sağlıklı olmak ve sağlığını korumak istiyorum maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, cinsiyetler arasındaki farklılığı belirlemek

amacıyla “Ki kare testi” uygulanmış ve hücrelerin %20 den fazlasının 5’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle fisher’sexact test değerlerine bakılmıştır. Bu değerlere bakıldığında ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Sporcuların % 99,5 i sağlıklı olmak ve sağlığını korumak istiyorum amacıyla spora katılım gösterdiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 4.22. Sporcuların “milli takıma seçilmek, milli olmak istiyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar

Cinsiyet		Milli takıma seçilmek, milli olmak istiyorum.		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Erkek	N	112	22	134	0,399*	0,337
	%	53,3%	10,5%	63,8%		
Kız	N	66	10	76		
	%	31,4%	4,8%	36,2%		
Toplam	n	178	32	210		
	%	84,8%	15,2%	100,0%		

Tablo 4.22’de görüldüğü gibi, “milli takıma seçilmek, milli olmak istiyorum.” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde cinsiyetler arasında oluşan farklılığı belirlemek amacıyla “Ki kare testi” uygulanmıştır. P değerinin $p>0,05$ ’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre kız ve erkek sporcular arasında “Milli takıma seçilmek, milli olmak istiyorum” sorusunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu değerlere bakıldığında ise, anlamlı bir farklılık yoktur. Sporcuların % 84,8’ü milli takıma seçilmek, milli olmak istiyorum düşüncesinden hareketle maddeyi olumlu değerlendirmişlerdir.

Tablo 4.23. Sporcuların “iyi bir fiziki görünüme sahip olmak istiyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar

Cinsiyet		İyi bir fiziki görünüme sahip olmak istiyorum		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Erkek	n	72	2	74	0,388*	0,824
	%	34,3%	1,0%	35,2%		
Kız	n	63	3	66		
	%	30,0%	1,4%	31,4%		
Toplam	n	67	3	70		
	%	96,2%	3,8%	100,0%		

Tablo 4.23’te görüldüğü gibi, “iyi bir fiziki görünüme sahip olmak istiyorum” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, cinsiyetler arasında oluşan farklılığı belirlemek amacıyla “Ki kare testi” uygulanmıştır. P değerinin $p>0,05$ ’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre kız ve erkek sporcular arasında “iyi bir fiziki

görünümüne sahip olmak istiyorum” sorusunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu değerlere bakıldığında ise anlamlı bir farklılık yoktur. Sporcuların % 96,2’si iyi bir fiziki görünümüne sahip olmak amacıyla spora katılım gösterdiklerini belirtmişler ve bu maddeyi olumlu olarak değerlendirmişlerdir.

Tablo 4.24. Sporcuların “antrenör olmak istiyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar

Cinsiyet		Antrenör olmak istiyorum.		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Erkek	n	94	40	134	3,938 ^a	0,034
	%	44,8%	19,0%	63,8%		
Kız	n	43	33	76		
	%	20,5%	15,7%	36,2%		
Toplam	n	137	73	210		
	%	65,2%	34,8%	100,0%		

Tablo 4.24’te görüldüğü gibi, “antrenör olmak istiyorum” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, cinsiyetler arasında farklılığı belirlemek amacıyla “Ki kare testi” uygulanmıştır. P değerinin $p < 0,05$ ’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre kız ve erkek sporcular arasında “antrenör olmak istiyorum” sorusunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Sporcuların % 65,2’si antrenör olmak istiyorum maddesine “katılıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Tablo 4.25. Sporcuların “ilerde sporla ilgili üniversite düzeyinde eğitim görmek istiyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar

Cinsiyet		İlerde sporla ilgili üniversite düzeyinde eğitim görmek istiyorum		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Erkek	n	130	4	134	0,022 ^a	0,624
	%	61,9%	1,9%	63,8%		
Kız	n	74	2	76		
	%	35,2%	1,0%	36,2%		
Toplam	N	204	6	210		
	%	97,1%	2,9%	100,0%		

Tablo 4.25’te görüldüğü gibi “ileride sporla ilgili üniversite düzeyinde eğitim görmek istiyorum.” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde cinsiyetler arasında oluşan farklılığı saptamak amacıyla “Ki kare testi” uygulanmış ve hücrelerin %20 den fazlasının 5’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle fisher’s exact test değerlerine bakılmıştır. Bu değerlere bakıldığında ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Katılım

gösteren sporcuların % 97,1'i ileride sporla ilgili üniversite düzeyinde eğitim görmek istiyorum diye görüş belirtmişlerdir.

Tablo 4.26. Sporcuların “çevresiyle spor yapan popüler bir insan olarak ilişkilerini sürdürmek istiyorum.” Maddesine Verdiği Yanıtlar

Cinsiyet		Çevresiyle spor yapan popüler bir insan olarak ilişkilerini sürdürmek istiyorum.		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Erkek	n	123	11	134	0,006 ^a	0,580
	%	58,6%	5,2%	63,8%		
Kız	n	70	6	76		
	%	33,3%	2,9%	36,2%		
Toplam	n	193	17	210		
	%	91,9%	8,1%	100,0%		

Tablo 4.26’da görüldüğü gibi, “çevresiyle spor yapan popüler bir insan olarak ilişkilerini sürdürmek istiyorum.” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, cinsiyetler arasında oluşan farklılığı belirlemek amacıyla “Ki kare testi” uygulanmıştır. P değerinin $p > 0,05$ ’ten büyük olduğu saptanmıştır. Bu duruma göre kız ve erkek sporcular arasında “çevresiyle spor yapan popüler bir insan olarak ilişkilerini sürdürmek istiyorum.” maddesinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu değerlere bakıldığında ise, anlamlı bir farklılık yoktur. Sporcuların %91,9’u çevresiyle spor yapan popüler bir insan olarak ilişkilerini sürdürmek istiyorum sorusuna “katılıyorum” diye görüş belirtmişlerdir.

Tablo 4.27. Sporcuların “İyi bir sporcu olmak ve hayatımı spor yaparak kazanmak istiyorum.” Maddesine Verdiği Yanıtlar

Cinsiyet		İyi bir sporcu olmak ve hayatımı spor yaparak kazanmak istiyorum.		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Erkek	n	132	2	134	8,727 ^a	0,005
	%	62,9%	1,0%	63,8%		
Bayan	n	68	8	76		
	%	32,4%	3,8%	36,2%		
Toplam	n	200	10	210		
	%	95,2%	4,8%	100,0%		

Tablo 4.27’de görüldüğü gibi, “iyi bir sporcu olmak ve hayatımı spor yaparak kazanmak istiyorum.” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, cinsiyetler arasında oluşan farklılığı belirlemek amacıyla “Ki kare testi” uygulanmıştır. P değerinin

$p=0,05$ olduğu saptanmıştır. Bu duruma göre kız ve erkek sporcular arasında “İyi bir sporcu olmak ve hayatımı spor yaparak kazanmak istiyorum.” maddesinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Sporcuların % 95,2’u İyi bir sporcu olmak ve hayatımı spor yaparak kazanmak istiyorum. “katılıyorum” diye görüş belirtmişlerdir.

Tablo 4.28. Sporcuların “Maddi olanaklara kavuşmak istiyorum.” Maddesine Verdiği Yanıtlar

Cinsiyet		Maddi olanaklara kavuşmak istiyorum		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Erkek	n	123	11	134	0,316 ^a	0,621
	%	58,6%	5,2%	63,8%		
Kız	n	68	8	76		
	%	32,4%	3,8%	36,2%		
Toplam	n	191	19	210		
	%	91,0%	9,0%	100,0%		

Tablo 4.28’de görüldüğü gibi, “maddi olanaklara kavuşmak istiyorum” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, cinsiyetler arasında oluşan farklılığı belirlemek amacıyla “Ki kare testi” uygulanmıştır. P değerinin $p>0,05$ ’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre kız ve erkek sporcular arasında “maddi olanaklara kavuşmak istiyorum” maddesinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu değerlere bakıldığında ise anlamlı bir farklılık yoktur. Araştırmaya katılım gösteren sporcuların %91,0’ı maddi olanaklara kavuşmak istiyorum şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Tablo 4.29. Sporcuların “Beden Eğitimi öğretmeni olmak istiyorum.” Maddesine Verdiği Yanıtlar

Cinsiyet		Beden Eğitimi öğretmeni olmak istiyorum.		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Erkek	n	133	1	134	4,257 ^a	,059
	%	63,3%	0,5%	63,8%		
Kız	n	72	4	76		
	%	34,3%	1,9%	36,2%		
Toplam	n	205	5	210		
	%	97,6%	2,4%	100,0%		

Tablo 4.29’da görüldüğü gibi “Beden Eğitimi öğretmeni olmak istiyorum.” Maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, cinsiyetler arasında oluşan farklılığı belirlemek amacıyla “Ki kare testi” uygulanmış ve hücrelerin %20’den fazlasının 5’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle fisher’s exact test değerlerine bakılmıştır. Bu değerlere bakıldığında ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Sporcuların % 97.6’sı ilerde beden eğitimi öğretmeni olmak istiyorum şeklinde soruya katılım göstermişlerdir.

Tablo 4.30.Sporcuların “hakem olmak istiyorum” Maddesine Verdiği Yanıtlar

Cinsiyet		Hakem olmak istiyorum		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Erkek	n	70	64	134	0,245 ^a	0,668
	%	33,3%	30,5%	63,8%		
Kız	n	37	39	76		
	%	17,6%	18,6%	36,2%		
Toplam	n	107	103	210		
	%	51,0%	49,0%	100,0%		

Tablo4.30’da görüldüğü

gibi,

“hakem olmak istiyorum” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde cinsiyetler arasında oluşturan farklılığı belirlemek amacıyla “Ki kare testi” uygulanmıştır. P değerinin $p > 0,05$ ’ten büyük olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre kız ve erkek sporcular arasında “hakem olmak istiyorum” sorusunda verilen cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Sporcuların % 51,0’ı hakem olmak istiyorum sorusuna katılıyorum diyerek olumlu görüş belirtmişlerdir.

4.3. Sporcuların Branşlara Göre Spor Branşlarını Seçmelerinde Etki Eden Faktörlere İlişkin Bulgular

Tablo 4.31. Ankete Katılan Sporcuların Branşlara Göre Yaş Dağılımları

Yaş	Atletizm	Kayak	Tenis	Toplam
15 yaş ve altı	9	7	8	24
16- 18	37	23	35	95
19 - 21	25	32	23	80
22 yaş ve üstü	3	4	4	11
Yüzdesi %	35,2%	31,4%	33,3%	100,0%
Toplam	74	66	70	210

Tablo 4.31’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan sporcuların branşlara göre yaş dağılımları şu şekildedir:

Atletizm branşında 15 yaş ve altı (n=9), 16-18 (n=37), 19-21 (n=25), 22 yaş ve üstü (n=3), kayak branşında 15 yaş ve altı (n=7), 16-18 (n=23), 19-21 (n=32), 22 yaş ve üstü (n=4), tenis branşında ise 15 yaş ve altı (n=8), 16-18 (n=35), 19-21 (n=23), 22 yaş ve üstü (n=4) olarak belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan sporcuların branş ve yaş dağılımları incelendiğinde; atletizm branşından araştırmaya katılım gösteren sporcular 15 ve altı ile 22 ve üstü yaş

arasında bir dağılım sergilemektedir. Bu branşa yönelen sporcuların en fazla yoğun olduğu yaş aralığı ise 16 ile 18’dir.

Kayak branşında ise araştırmaya katılan sporcular 15 ve altı ile 22 ve üstü yaşarasında dağılım göstermektedir. En fazla yoğunluk 19 ile 21yaşlarıarasındadır.

Tenis branşındaki katılım ise15 ve altı ile 22 ve üstü yaş arasında dağılım göstermektedir. En fazla yoğunluğun ise 16 ile 18yaşları arasında olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.32.Anne-Baba veya Kardeşlerin İlgili Spor Branşına Katılmanıza Etkisi

Branş	Anne-baba veya kardeşinizin ilgili spor branşına katılmanıza etkisi oldu mu?					Toplam	X ²	p
	Hiç	Az	Orta	Çok	Çok Fazla			
Atletizm	n 11 % 5,2%	n 11 % 5,2%	n 23 % 11,0%	n 18 % 8,6%	n 11 % 5,2%	n 74 % 35,2%	13,742 ^a	0,089
Kayak	n 9 % 4,3%	n 3 % 1,4%	n 21 % 10,0%	n 15 % 7,1%	n 18 % 8,6%	n 66 % 31,4%		
Tenis	n 19 % 9,0%	n 9 % 4,3%	n 18 % 8,6%	n 9 % 4,3%	n 15 % 7,1%	n 70 % 33,3%		
Toplam	n 39 % 18,6%	n 23 % 11,0%	n 62 % 29,5%	n 42 % 20,0%	n 44 % 21,0%	n 210 % 100,0%		

Tablo 4.32’de görüldüğü gibi, “anne, baba ve kardeşin bir spor branşına yönlendirmedeki etkisi” incelendiğinde spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Anne, baba ve kardeşin atletizm branşında %8,6 oranında çok etkisinin olduğu ve %11,0 oranında orta düzeyde etkisinin olduğu; kayak branşında ise %8,6 Çok Fazla ve %10,0 oranında orta düzeyde, tenis branşında ise %9,0 hiç ve %8,6 oranında orta düzeyde etkisinin olduğu belirlenmiştir. Anne-baba ve kardeşin etkisinin ilgili spor branşını seçimde branşlar arasında bir farklılık oluşturmadığı görülmüştür.

Tablo 4.33.Antrenörün spora katılımı etkisi

Branş	Antrenörünüzün spora katılmanıza etkisi oldu mu?					Toplam	X ²	p
	Hiç	Az	Orta	Çok	Çok Fazla			
Atletizm	n 12 % 5,7%	n 7 % 3,3%	n 16 % 7,6%	n 17 % 8,1%	n 22 % 10,5%	n 74 % 35,2%	6,465 ^a	0,595
Kayak	n 7 % 3,3%	n 5 % 2,4%	n 7 % 3,3%	n 17 % 8,1%	n 30 % 14,3%	n 66 % 31,4%		
Tenis	n 8 % 3,8%	n 5 % 2,4%	n 14 % 6,7%	n 17 % 8,1%	n 26 % 12,4%	n 70 % 33,3%		
Toplam	N 27 % 12,9%	N 17 % 8,1%	N 37 % 17,6%	N 51 % 24,3%	N 78 % 37,1%	N 210 % 100,0%		

Tablo 4.33’te görüldüğü gibi, “antrenörünüzün spora katılmanızda etkisi oldu mu?” sorusu incelendiğinde spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Antrenörün atletizm branşına %10,5 oranında Çok Fazla etkisinin olduğu ve %8,1 oranında çok düzeyde etkisinin olduğu; kayak branşında %14,3 oranında Çok Fazla %8,1 oranında çok düzeyde ve tenis branşında ise %12,4 oranında Çok Fazla ve %8,1 oranında çok düzeyde etkisinin olduğu belirlenmiştir. Antrenörün ilgili spor branşına katılmada sporcuların yöneldikleri branşlar arasında bir farklılık oluşturmadığı görülmüştür.

Tablo 4.34. Arkadaş ve Akran Grubunun Spora Katılmada Etkisi

Branş		Arkadaş ve akran grubunun spora katılmanızda etkisi oldu mu?					Toplam	X ²	p
		Hiç	Az	Orta	Çok	Çok Fazla			
Atletizm	n	5	11	13	25	20	74	9.074 ^a	0.336
	%	2,4%	5,2%	6,2%	11,9%	9,5%	35,2%		
Kayak	n	4	8	19	16	19	66		
	%	1,9%	3,8%	9,0%	7,6%	9,0%	31,4%		
Tenis	n	8	8	16	12	26	70		
	%	3,8%	3,8%	7,6%	5,7%	12,4%	33,3%		
Toplam	n	17	27	48	53	65	210		
	%	8,1%	12,9%	22,9%	25,2%	31,0%	100,0%		

Tablo 4.34’te görüldüğü gibi, “arkadaş ve akran grubunun, spora katılmanızda etkisi oldu mu?” sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Arkadaş ve akran grubunun, spora katılmanızda etkisinin atletizm branşında %11,9 oranında çok ve %9,5 oranında çok fazla düzeyde olduğu; kayak branşında ise %9,0 oranında çok fazla %9,0 oranında orta düzeyde ve tenis branşında ise %12,4 oranında çok fazla ve %7,6 oranında orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Arkadaş ve akran grubunun etkisinin ilgili spor branşına katılmada branşlar arasında bir farklılık oluşturmadığı saptanmıştır.

Tablo 4.35. Beden Eğitimi Öğretmeninin Spora Katılmada Etkisi

		Beden Eğitimi öğretmenin spora katılmanızda etkisi oldu mu?					Toplam	X ²	p
Branş		Hiç	Az	Orta	Çok	Çok Fazla			
Atletizm	n	12	5	13	18	26	74	5,566 ^a	0,695
	%	5,7%	2,4%	6,2%	8,6%	12,4%	35,2%		
Kayak	n	10	5	7	15	29	66		
	%	4,8%	2,4%	3,3%	7,1%	13,8%	31,4%		
Tenis	n	15	7	10	19	19	70		
	%	7,1%	3,3%	4,8%	9,0%	9,0%	33,3%		
Toplam	n	37	17	30	52	74	210		
	%	17,6%	8,1%	14,3%	24,8%	35,2%	100,0%		

Tablo 4.35’de görüldüğü gibi, “Beden Eğitimi öğretmenin, spora katılmanızda etkisi” incelendiğinde, spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Beden Eğitimi öğretmenin, spora katılmanızda etkisinin atletizm branşında %12,4 oranında çok fazla olduğu ve %8,6 oranında çok düzeyde olduğu, kayak branşında ise %13,8 oranında çok fazla ve %7,1 oranında çok düzeyde ve tenis branşında ise %9,0 oranında çok fazla ve %9,0 oranında çok düzeyde olduğu belirlenmiştir. Beden eğitimi öğretmenin ilgili spor branşına yönelmede branşlar arasında bir farklılık oluşturmadağı görülmüştür.

Tablo 4.36. Çevre Koşullarının (Mahalle Gibi) Spora Katılmada Etkisi

		Çevre koşullarının (mahalle gibi) spora katılmanızda etkisi oldu mu?					Toplam	X ²	p
Branş		Hiç	Az	Orta	Çok	Çok Fazla			
Atletizm	n	12	7	13	18	24	74	16,067 ^a	0,041
	%	5,7%	3,3%	6,2%	8,6%	11,4%	35,2%		
Kayak	n	8	18	15	14	11	66		
	%	3,8%	8,6%	7,1%	6,7%	5,2%	31,4%		
Tenis	n	16	12	11	9	22	70		
	%	7,6%	5,7%	5,2%	4,3%	10,5%	33,3%		
Toplam	n	36	37	39	41	57	210		
	%	17,1%	17,6%	18,6%	19,5%	27,1%	100,0%		

Tablo 4.36’de görüldüğü gibi, “çevre koşullarının (mahalle gibi) spora katılmanızda etkisi” incelendiğinde, spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P<0,05$). Çevre koşullarının (mahalle gibi) spora katılımda etkisinin atletizm branşında %11,4 oranında çok fazla ve %8,6 oranında çok düzeyde olduğu, kayak branşında ise %8,6 oranında az ve %7,1 oranında orta düzeyde olduğu ve tenis branşında ise %10,5 oranında çok fazla ve %7,6 oranında hiç düzeyde olduğu

belirlenmiştir. Branşlar arasında çevre koşullarının spora katılmada bir farklılık oluşturmadığı saptanmıştır.

Tablo 4.37. Okul Spor Salonu ve Tesislerinin Spora Katılmada Etkisi

Branş		Okul spor salonu ve tesislerinin spora katılmanızda etkisi oldu mu?					Toplam	X ²	p
		Hiç	Az	Orta	Çok	Çok Fazla			
Atletizm	n	23	14	16	12	9	74	1,137 ^a	0,997
	%	11,0%	6,7%	7,6%	5,7%	4,3%	35,2%		
Kayak	n	20	11	14	10	11	66		
	%	9,5%	5,2%	6,7%	4,8%	5,2%	31,4%		
Tenis	n	24	11	16	10	9	70		
	%	11,4%	5,2%	7,6%	4,8%	4,3%	33,3%		
Toplam	n	67	36	46	32	29	210		
	%	31,9%	17,1%	21,9%	15,2%	13,8%	100,0%		

Tablo 4.37’de görüldüğü gibi, “okul spor salonu ve tesislerinin spora katılmanızda etkisi” incelendiğinde spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Okul spor salonu ve tesislerinin spora katılımda etkisinin atletizm branşında %11,0 oranında hiç düzeyde olduğu ve %7,6 oranında orta düzeyde olduğu; kayak branşında ise %9,5 oranında az ve %6,7 oranında orta düzeyde olduğu ve tenis branşında ise %11,4 oranında hiç ve %7,6 oranında orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu değerlere bakıldığında okul spor salonu ve tesislerinin spora katılmada branşlar arasında bir farklılık oluşturmadığı görülmüştür.

Tablo 4.38. Televizyon Kanallarının Spora Katılmada Etkisi

Branş		Televizyon kanallarının spora katılmanızda etkisi oldu mu?					Toplam	X ²	p
		Hiç	Az	Orta	Çok	Çok Fazla			
Atletizm	n	22	14	10	13	15	74	9,233 ^a	0,323
	%	10,5%	6,7%	4,8%	6,2%	7,1%	35,2%		
Kayak	n	10	8	17	15	16	66		
	%	4,8%	3,8%	8,1%	7,1%	7,6%	31,4%		
Tenis	n	15	9	16	11	19	70		
	%	7,1%	4,3%	7,6%	5,2%	9,0%	33,3%		
Toplam	n	47	31	43	39	50	210		
	%	22,4%	14,8%	20,5%	18,6%	23,8%	100,0%		

Tablo 4.38’de görüldüğü gibi, “televizyon kanallarının spora katılmanızda etkisi” incelendiğinde, spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık

bulunamamıştır ($P>0,05$).Televizyon kanallarının spora katılmanızda etkisinin atletizm branşında %10,5 oranında hiç ve %7,1 oranında çok fazla düzeyde olduğu; kayak branşında ise %8,1 oranında orta ve %7,6 oranında çok fazla düzeyde olduğu ve tenis branşında ise %9,0 oranında çok fazla ve %7,6 oranında orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Televizyon kanalları spora katılmada branşlar arasında bir farklılık oluşturmamıştır.

Tablo 4.39.Basın-Yayın Organlarının Spora Yönleneledeki Etkisi

Branş	Basın-Yayın organlarının spora yönleneledeki etkisi oldu mu?						Toplam	X ²	p
		Hiç	Az	Orta	Çok	Çok Fazla			
Atletizm	n	28	13	16	7	10	74	4.542 ^a	0,805
	%	13,3%	6,2%	7,6%	3,3%	4,8%	35,2%		
Kayak	n	19	12	20	4	11	66		
	%	9,0%	5,7%	9,5%	1,9%	5,2%	31,4%		
Tenis	n	18	15	18	8	11	70		
	%	8,6%	7,1%	8,6%	3,8%	5,2%	33,3%		
Toplam	n	65	40	54	19	32	210		
	%	31,0%	19,0%	25,7%	9,0%	15,2%	100,0%		

Tablo 4.39’da görüldüğü gibi, “basın-yayın organlarının spora yönleneledeki etkisi” incelendiğinde spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Basın-yayın organlarının spora yönleneledeki etkisinin atletizm branşında %13,3 oranında hiç düzeyde olduğu ve %7,6 oranında orta düzeyde olduğu; kayak branşında ise %9,5 oranında orta düzeyde ve %9,0 oranında hiç düzeyde olduğu ve tenis branşında ise %8,6 oranında hiç ve %8,6 oranında orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Basın-yayın organlarının spora yönlenelede branşlar arasında bir farklılık oluşturmadağı görülmüştür.

Tablo 4.40.Branş Bazında, Sporcuların “ilgili spor branşını seviyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Branş	İlgili spor branşını seviyorum.			Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Atletizm	n	73	1	74	0,928 ^a	0,629
	%	34,8%	,5%	35,2%		
Kayak	n	66	0	66		
	%	31,4%	,0%	31,4%		
Tenis	n	69	1	70		
	%	32,9%	,5%	33,3%		
Toplam	n	208	2	210		
	%	99,0%	1,0%	100,0%		

Tablo 4.40'ta görüldüğü gibi, “ilgili spor branşını seviyorum” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, sporcuların spor branşlarını seçme nedenlerine ilişkin istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Araştırmaya katılım gösteren sporcular %99,0 oranında spor branşlarını seçme nedeni olarak ilgili spor branşlarını sevdikleri için katılım gösterdiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 4.41. Branş Bazında, Sporcuların “başarı kazanmaktan zevk duyarım” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Branş		Başarı kazanmaktan zevk duyarım.		Toplam	X^2	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Atletizm	n	74	0	74	1,101 ^a	0,577
	%	35,2%	,0%	35,2%		
Kayak	n	65	1	66		
	%	31,0%	,5%	31,4%		
Tenis	n	69	1	70		
	%	32,9%	,5%	33,3%		
Toplam	n	208	2	210		
	%	99,0%	1,0%	100,0%		

Tablo 4.41’de görüldüğü gibi, “başarı kazanmaktan zevk duyarım” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, sporcuların spor branşlarını seçme nedenlerine ilişkin spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Sporcular %90,0 oranında spor branşlarını seçme nedenlerinin ilgili spor branşında başarı kazanmaktan zevk duymaları olduğu belirtmişlerdir. Katılım gösteren sporcuların başarı duymaktan zevk duymaları sebebiyle de spor branşlarına katıldıkları belirlenmiştir.

Tablo 4.42. Branş Bazında, Sporcuların “spor yaparak boş zamanlarımı olumlu değerlendirmek istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Branş		.		Toplam	X^2	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Atletizm	n	68	6	74	2,004 ^a	0,367
	%	32,4%	2,9%	35,2%		
Kayak	n	64	2	66		
	%	30,5%	1,0%	31,4%		
Tenis	n	67	3	70		
	%	31,9%	1,4%	33,3%		
Toplam	n	199	11	210		
	%	94,8%	5,2%	100,0%		

Tablo 4.42’te görüldüğü gibi, “spor yaparak boş zamanlarımı olumlu değerlendirmek istiyorum” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde sporcuların spor

branşlarını seçme nedenleriyle ilgili spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P>0,05$). Katılım gösteren sporcuların spor yaparak boş zamanlarını olumlu değerlendirmek istiyorum maddesine %948'i katılıyorum şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Tablo 4.43. Branş Bazında, Sporcuların “ilgili spor branşıyla uğraşarak sağlıklı olmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Branş		İlgili spor branşıyla uğraşarak sağlıklı olmak istiyorum.		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Atletizm	n	73	1	74	2,004 ^a	0,367
	%	34,8%	0,5%	35,2%		
Kayak	n	65	1	66		
	%	31,0%	0,5%	31,4%		
Tenis	n	68	2	70		
	%	32,4%	1,0%	33,3%		
Toplam	n	206	4	210		
	%	98,1%	1,9%	100%		

Tablo 4.43'te görüldüğü gibi, “ilgili spor branşıyla uğraşarak sağlıklı olmak istiyorum” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, sporcuların spor branşlarını seçme nedenleriyle ilgili spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Katılım gösteren sporcuların ilgilendikleri spor branşıyla uğraşarak sağlıklı olmayı amaçladıkları belirlenmiştir ve sporcuların %98,1'i bu maddeye “katılıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Tablo 4.44. Branş Bazında, Sporcuların “sporun olumlu katkılarından haberdar olmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Branş		Sporun olumlu katkılarından haberdar olmak istiyorum.		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Atletizm	n	70	4	74	1,712 ^a	0,424
	%	33,3%	1,9%	35,2%		
Kayak	n	65	1	66		
	%	31,0%	0,5%	31,4%		
Tenis	n	68	2	70		
	%	32,4%	1,0%	33,3%		
Toplam	n	203	7	210		
	%	96,7%	3,3%	100,0%		

Tablo 4.44'te görüldüğü gibi, “sporun olumlu katkılarından haberdar olmak istiyorum.” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, sporcuların spor branşlarını seçme nedenlerine ilişkin spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Sporcuların %96,7'sinin sporun olumlu

katkılarından haberdar olmak istiyorum düşüncesinden hareketle spor branşlarına katıldıkları belirlenmiştir.

Tablo 4.45. Branş Bazında, Sporcuların “arkadaşlarımla birlikte bir takım ruhu içinde hareket etmek istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

		Arkadaşlarımla birlikte bir takım ruhu içinde hareket etmek istiyorum.		Toplam	X ²	p
Branş		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Atletizm	n	65	9	74	6,276 ^a	0,043
	%	31,0%	4,3%	35,2%		
Kayak	n	61	5	66		
	%	29,0%	2,4%	31,4%		
Tenis	n	69	1	70		
	%	32,9%	,5%	33,3%		
Toplam	n	195	15	210		
	%	92,9%	7,1%	100,0%		

Tablo 4.45’te görüldüğü gibi, “arkadaşlarımla birlikte bir takım ruhu içinde hareket etmek istiyorum.” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, sporcuların spor branşlarını seçme nedenlerine ilişkin spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur($P<0,05$). Sporcular %92,9 oranında arkadaşlarımla birlikte bir takım ruhu içinde hareket etmek istiyorum maddesinden hareketle spor branşlarına katıldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.46. Branş Bazında, Sporcuların “sporcu olarak arkadaşların arasında tanınıp sevilme ve sayılmak istiyorum.” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

		Sporcu olarak arkadaşların arasında tanınıp sevilme ve sayılmak istiyorum		Toplam	X ²	p
Branş		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Atletizm	n	68	6	74	0,750 ^a	0,687
	%	32,4%	2,9%	35,2%		
Kayak	n	63	3	66		
	%	30,0%	1,4%	31,4%		
Tenis	n	65	5	70		
	%	31,0%	2,4%	33,3%		
Toplam	n	196	14	210		
	%	93,3%	6,7%	100,0%		

Tablo 4.46’da görüldüğü gibi, “sporcu olarak arkadaşların arasında tanınıp sevilme ve sayılmak istiyorum” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, sporcuların spor branşlarını seçme nedenlerine ilişkin spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Sporcular

%93,3 oranında sporcu olarak arkadaşlar arasında tanınıp sevilme ve sayılmak istiyorum düşüncesiyle spor branşlarına katıldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.47. Branş Bazında, Sporcuların “kolayca bir arkadaş grubunun üyesi olmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

		Kolayca bir arkadaş grubunun üyesi olmak istiyorum.		Toplam	X ²	p
Branş		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Atletizm	n	55	19	74	1,331 ^a	0,514
	%	26,2%	9,0%	35,2%		
Kayak	n	49	17	66		
	%	23,3%	8,1%	31,4%		
Tenis	n	57	13	70		
	%	27,1%	6,2%	33,3%		
Toplam	n	161	49	210		
	%	76,7%	23,3%	100%		

Tablo 4.47’de görüldüğü gibi, “kolayca bir arkadaş grubunun üyesi olmak istiyorum” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde sporcuların spor branşlarını seçme nedenlerine ilişkin istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Sporcuların %76,7’si kolayca bir arkadaş grubunun üyesi olmak istiyorum maddesine “katılıyorum” şeklinde görüş bildirmiş ve sporcuların bu düşünceden hareketle spor branşlarına katıldıkları belirlenmiştir.

Tablo 4.48. Branş Bazında, Sporcuların “maddi geliri arttırmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

		Maddi geliri arttırmak istiyorum.		Toplam	X ²	p
Branş		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Atletizm	n	66	8	74	6,443 ^a	0,40
	%	31,4%	3,8%	35,2%		
Kayak	n	48	18	66		
	%	22,9%	8,6%	31,4%		
Tenis	n	58	12	70		
	%	27,6%	5,7%	33,3%		
Toplam	n	172	38	210		
	%	81,9%	18,1%	100,0%		

Tablo 4.48’de görüldüğü gibi, “maddi geliri arttırmak istiyorum.” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, sporcuların spor branşlarını seçme nedenlerine bakıldığında spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($P>0,05$). Sporcuların %81,9’u bu maddeye “katılıyorum” şeklinde görüş belirtmiştir. Sporcuların bu düşünceden hareketle de spor branşlarına yöneldikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.49. Branş Bazında, Sporcuların “sağlıklı olmak ve sağlığını korumak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

		Sağlıklı olmak ve sağlığını korumak istiyorum.			X ²	p
Branş		Katılıyorum	Katılmıyorum	Toplam		
Atletizm	n	74	0	74	2,010 ^a	0,366
	%	35,2%	0,0%	35,2%		
Kayak	n	66	0	66		
	%	31,4%	0,0%	31,4%		
Tenis	n	69	1	70		
	%	32,9%	0,5%	33,3%		
Toplam	n	209	1	210		
	%	99,5%	0,5%	100,0%		

Tablo 4.49’da görüldüğü gibi, “sağlıklı olmak ve sağlığını korumak istiyorum.” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde sporcuların spor branşlarını seçme nedenlerine ilişkin spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Sporcular %99,5 oranında sağlıklı olmak ve sağlığını korumak istiyorum şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu düşünceden hareketle de ilgili spor branşlarına katıldıkları belirlenmiştir.

Tablo 4.50. Branş Bazında, Sporcuların “milli takıma seçilmek, milli olmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

		Milli takıma seçilmek, milli olmak istiyorum.			X ²	p
Branş		Katılıyorum	Katılmıyorum	Toplam		
Atletizm	n	57	17	74	5,968 ^a	0,051
	%	27,1%	8,1%	35,2%		
Kayak	n	57	9	66		
	%	27,1%	4,3%	31,4%		
Tenis	n	64	6	70		
	%	30,5%	2,9%	33,3%		
Toplam	n	178	32	210		
	%	84,8%	15,2%	100,0%		

Tablo 4.50’de görüldüğü gibi, “milli takıma seçilmek, milli olmak istiyorum.” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, sporcuların spor branşlarını seçme nedenlerine ilişkin spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Sporcuların %84,8 oranında milli takıma seçilmek, milli olmak istiyorum maddesine “katılıyorum” şeklinde görüş belirttiği saptanmıştır.

Tablo 4.51. Branş Bazında, Sporcuların “iyi bir fiziki görünüme sahip olmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Branş		İyi bir fiziki görünüme sahip olmak istiyorum.		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Atletizm	n	72	2	74	0,388 ^a	0,824
	%	34,3%	1,0%	35,2%		
Kayak	n	63	3	66		
	%	30,0%	1,4%	31,4%		
Tenis	n	67	3	70		
	%	31,9%	1,4%	33,3%		
Toplam	n	202	8	210		
	%	96,2%	3,8%	100,0%		

Tablo 4.51’de görüldüğü gibi, “iyi bir fiziki görünüme sahip olmak istiyorum” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, sporcuların spor branşlarını seçme nedenlerine ilişkin spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Sporcuların %96,2 oranında iyi bir fiziki görünüme sahip olmak istiyorum düşüncesinden hareketle spor branşlarına katıldıkları belirlenmiştir.

Tablo 4.52. Branş Bazında, Sporcuların “antrenör olmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Branş		Antrenör olmak istiyorum.		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Atletizm	n	46	28	74	2,725 ^a	0,256
	%	21,9%	13,3%	35,2%		
Kayak	n	40	26	66		
	%	19,0%	12,4%	31,4%		
Tenis	n	51	19	70		
	%	24,3%	9,0%	33,3%		
Toplam	n	137	73	210		
	%	65,2%	34,8%	100,0%		

Tablo 4.52’de görüldüğü gibi, “antrenör olmak istiyorum.” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, sporcuların spor branşlarını seçme nedenlerine ilişkin branşlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Sporcuların % 65,2 oranında antrenör olmak istiyorum düşüncesiyle spor branşlarına katılım gösterdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.53. Branş Bazında, Sporcuların “ileride sporla ilgili üniversite düzeyde eğitim görmek istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

		İleride sporla ilgili üniversite düzeyde eğitim görmek istiyorum.		Toplam	X ²	p
Branş		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Atletizm	n	72	2	74	1,199 ^a	0,549
	%	34,3%	1,0%	35,2%		
Kayak	n	63	3	66		
	%	30,0%	1,4%	31,4%		
Tenis	n	69	1	70		
	%	32,9%	,5%	33,3%		
Toplam	n	204	6	210		
	%	97,1%	2,9%	100,0%		

Tablo 4.53’te görüldüğü gibi, “ileride sporla ilgili üniversite düzeyinde eğitim görmek istiyorum.” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, sporcuların spor branşlarını seçme nedenlerine ilişkin spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Sporcuların % 97,1 oranında ileride sporla ilgili üniversite düzeyinde eğitim görmek istiyorum düşüncesiyle spor branşlarına katıldıkları saptanmıştır.

Tablo 4.54. Branş Bazında, Sporcuların “çevresiyle spor yapan popüler bir insan olarak ilişkilerini sürdürmek istiyorum.” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

		Çevresiyle spor yapan popüler bir insan olarak ilişkilerini sürdürmek istiyorum.		Toplam	X ²	p
Branş		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Atletizm	n	66	8	74	1,291 ^a	0,524
	%	31,4%	3,8%	35,2%		
Kayak	n	61	5	66		
	%	29,0%	2,4%	31,4%		
Tenis	n	66	4	70		
	%	31,4%	1,9%	33,3%		
Toplam	n	193	17	210		
	%	91,9%	8,1%	100,0%		

Tablo 4.54’te görüldüğü gibi, “çevresiyle spor yapan popüler bir insan olarak ilişkilerini sürdürmek istiyorum.” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, sporcuların spor branşlarını seçme nedenlerine ilişkin spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Sporcuların % 91,9 oranında çevrelerinde spor yapan popüler bir insan olarak ilişkilerini sürdürmek istemeleri düşüncesinden hareketle bu maddeye “katılıyorum” şeklinde görüş belirttikleri saptanmıştır.

Tablo 4.55. Branş Bazında, Sporcuların “iyi bir sporcu olmak ve hayatını spor yaparak kazanmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

		İyi bir sporcu olmak ve hayatını spor yaparak kazanmak istiyorum.		Toplam	X ²	p
Branş		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Atletizm	n	71	3	74	0,299 ^a	0,892
	%	33,8%	1,4%	35,2%		
Kayak	n	63	3	66		
	%	30,0%	1,4%	31,4%		
Tenis	n	66	4	70		
	%	31,4%	1,9%	33,3%		
Toplam	n	200	10			
	%	95,2%	4,8%	100,0%		

Tablo 4.55’te görüldüğü gibi, “iyi bir sporcu olmak ve hayatını spor yaparak kazanmak istiyorum.” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, sporcuların spor branşlarını seçme nedenlerine ilişkin spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Sporcuların % 95,2 oranında iyi bir sporcu olmak ve hayatını spor yaparak kazanmak istiyorum düşüncesiyle spor branşlarına katılım gösterdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.56. Branş Bazında, Sporcuların “maddi olanaklara kavuşmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

		Maddi olanaklara kavuşmak istiyorum.		Toplam	X ²	p
Branş		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Atletizm	n	69	5	74	0,744 ^a	0,689
	%	32,9%	2,4%	35,2%		
Kayak	n	59	7	66		
	%	28,1%	3,3%	31,4%		
Tenis	n	63	7	70		
	%	30,0%	3,3%	33,3%		
Toplam	n	191	19	210		
	%	91,0%	9,0%	100,0%		

Tablo 4.56’da görüldüğü gibi, “maddi olanaklara kavuşmak istiyorum.” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, sporcuların spor branşlarını seçme nedenlerine ilişkin spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Sporcuların % 91,0 oranında maddi olanaklara kavuşmak istiyorum düşüncesiyle spor branşlarına katılım gösterdikleri saptanmıştır.

Tablo 4.57. Branş Bazında, Sporcuların “Beden Eğitimi öğretmeni olmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Branş		Beden Eğitimi öğretmeni olmak istiyorum.		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Atletizm	n	70	4	74	4,832 ^a	0,089
	%	33,3%	1,9%	35,2%		
Kayak	n	65	1	66		
	%	31,0%	0,5%	31,4%		
Tenis	n	70	0	70		
	%	33,3%	0,0%	33,3%		
Toplam	n	205	5	210		
	%	97,6%	2,4%	100,0%		

Tablo 4.57’de görüldüğü gibi, “Beden Eğitimi öğretmeni olmak istiyorum.” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, sporcuların spor branşlarını seçme nedenlerine ilişkin spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Sporcuların % 97,6 oranında beden eğitimi öğretmeni olmak istiyorum düşüncesiyle spor branşlarına yöneldikleri saptanmıştır.

Tablo 4.58. Branş Bazında, Sporcuların “hakem olmak istiyorum” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Branş		Hakem olmak istiyorum.		Toplam	X ²	p
		Katılıyorum	Katılmıyorum			
Atletizm	n	36	38	74	0,524 ^a	0,770
	%	17,1%	18,1%	35,2%		
Kayak	n	36	30	66		
	%	17,1%	14,3%	31,4%		
Tenis	n	35	35	70		
	%	16,7%	16,7%	33,3%		
Toplam	n	107	103	210		
	%	51,0%	49,0%	100,0%		

Tablo 4.58’de görüldüğü gibi, “hakem olmak istiyorum.” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, sporcuların spor branşlarını seçme nedenlerine ilişkin spor branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Sporcuların % 51,0 oranında katılıyorum diyerek hakem olmak istiyorum düşüncesiyle spor branşlarına katıldıklarını belirlenmiştir. %49,0 oranında ise katılmıyorum diyerek görüş bildirmiştir.

4.4. Araştırmaya Katılan Sporcuların Spor Branşını Seçmelerinde Neden Olan Etkenler

Tablo 4.59.Araştırmaya Katılan Sporcuların, Seçtikleri Spor Branşına Teşvik Eden Çeşitli etkenlere İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları

Anket Maddeleri		Hiç	Az	Orta	Çok	Çok fazla	Toplam
Anne, baba veya kardeşin, ilgili spor branşına katılmada etkisi	n	39	23	62	42	44	210
	%	%18,6	%11	%29,5	%20	%21	%100
Antrenörün ilgili spor branşına katılmada etkisi	n	27	17	37	51	78	210
	%	%12,9	8,1%	%17,6	24,3%	37,1%	100,0%
Arkadaş ve arkadaş çevresinin, ilgili spor branşına katılmada etkisi	n	17	27	48	53	65	210
	%	%8,1	%12,9	%22,9	%25,2	%31,0	%100
Beden eğitimi öğretmeninin, ilgili spor branşına katılmada etkisi	n	37	17	30	52	74	210
	%	%17,6	8,1%	14,3%	24,8%	35,2%	100,0%
Çevre koşullarının (mahalle gibi) ilgili spor branşına katılmada etkisi	n	36	37	39	41	57	210
	%	17,1%	17,6%	18,6%	19,5%	27,1%	100,0%
Okul spor salonu ve tesislerinin ilgili spor branşına katılmada etkisi	n	67	36	46	32	29	210
	%	31,9%	17,1%	21,9%	15,2%	13,8%	100,0%
Televizyon yayınlarının ilgili spor branşına katılmada etkisi	n	47	31	43	39	50	210
	%	22,4%	14,8%	20,5%	18,6%	23,8%	100,0%
Gazete ve dergilerin ilgili spor branşına katılmada etkisi	n	65	40	54	19	32	210
	%	31,0%	19,0%	25,7%	9,0%	15,2%	100,0%

Tablo 4.59’da görüldüğü gibi, “anne, baba veya kardeşin”, spor branşlarının seçimindeki etkisi” incelendiğinde, %29,5 oranında orta düzeyde etkisinin olduğu ve %21,0 oranında çok fazla düzeyde etkisinin olduğu, “antrenörün spor branşlarının seçimindeki etkisi” incelendiğinde %24,3 çok ve %37,1 oranında çok fazla düzeyde etkisinin olduğu, “arkadaş ve arkadaş çevresinin, spor branşlarının seçimindeki etkisi” incelendiğinde %25,2 çok ve %31,0 oranında çok fazla düzeyde etkisinin olduğu, “beden eğitimi öğretmenin, spor branşlarının seçimindeki etkisi” incelendiğinde, %24,8 çok ve %35,2 oranında çok fazla düzeyde etkisinin olduğu, “çevre koşullarının (mahalle gibi) spor branşlarının seçimindeki etkisi” incelendiğinde, %19,5 çok ve %27,1 oranında çok fazla düzeyde, “okul spor salonu ve tesislerinin spor branşlarının seçimindeki etkisi” incelendiğinde, %31,9 hiç ve %21,9 oranında orta düzeyde etkisinin olduğu, “televizyon yayınlarının spor branşlarının seçimindeki etkisi” incelendiğinde, %22,4 hiç ve %23,8 oranında çok fazla düzeyde etkisinin olduğu, “gazete ve dergilerin spor branşlarının seçimindeki etkisi” incelendiğinde, %31,0 hiç ve %25,7 oranında çok fazla düzeyde etkininin olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.60. Spor Branşına Teşvik Eden Çeşitli Unsurlara İlişkin Görüşlerinin Sıralaması

Anket Maddeleri	Ortalama	Standart. Sapma	Önem Sırası
Antrenörün ilgili spor branşına katılmada etkisi	3,65	1,383	1
Arkadaş ve arkadaş çevresinin, ilgili spor branşına katılmada etkisi	3,58	1,270	2
Beden eğitimi öğretmeninin, ilgili spor branşına katılmada etkisi	3,52	1,478	3
Çevre koşullarının (mahalle gibi) ilgili spor branşına katılmada etkisi	3,22	1,451	4
Anne, baba veya kardeşin, ilgili spor branşına katılmada etkisi	3,14	1,371	5
Televizyon yayınlarının ilgili spor branşına katılmada etkisi	3,07	1,479	6
Okul spor salonu ve tesislerinin ilgili spor branşına katılmada etkisi	2,62	1,420	7
Gazete ve dergilerin ilgili spor branşına katılmada etkisi	2,59	1,402	8

Tablo 4.60'ta görüldüğü gibi, atletizm, kayak ve tenis branşlarına sporcuları teşvik eden unsurlar önem sırasıyla antrenör, arkadaş ve arkadaş çevresi, beden eğitimi öğretmeni, çevre koşulları, anne, baba ve kardeşin etkisi olarak sıralanmaktadır. Son sıralarda ise, televizyon yayınları, okul spor salonu ve tesisler, gazete ve dergiler yer almaktadır. Antrenörün etkisinin ortalama olarak 3,65; arkadaşın etkisinin 3,58 ve Beden Eğitimi öğretmenin etkisinin 3,52 oranlarıyla spor branşlarının seçilmesinde etkin olduğu saptanmıştır.

4.5. Sporcuların, Spor Branşlarını Seçme Nedenleri

Tablo 4.61. Araştırmaya Katılan Sporcuların, Spor Branşlarını Seçme Nedenlerine İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları

Anket Maddeleri		Katılıyorum	Katılmıyorum	Toplam
İlgili spor branşını seviyorum.	n	208	2	210
	%	99	1	100
Başarı kazanmaktan zevk duyarım.	n	208	2	210
	%	99	1	100
İlgili spor branşı ile uğraşarak sağlıklı olmak istiyorum.	n	206	4	210
	%	98,1	1,9	100
Spor yaparak boş zamanlarımı olumlu değerlendirmek istiyorum.	n	199	11	210
	%	94,8	5,2	100
Sporun bana olumlu katkılarının farkında olmak istiyorum.	n	203	7	210
	%	96,7	3,3	100
Arkadaşlarla birlikte bir takım ruhu içinde hareket etmek istiyorum.	n	195	15	210
	%	92,9	7,1	100
Sporcu olarak arkadaşlarımla arasında tanınıp sevilme ve sayılmak istiyorum.	n	196	14	210
	%	93,3	6,7	100
Kolayca bir arkadaş grubunun üyesi olmak istiyorum.	n	161	49	210
	%	76,7	23,3	100
Maddi gelirim arttırmak istiyorum.	n	172	38	210
	%	81,9	18,1	100

Tablo 4.61’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan sporcuların, spor branşlarını seçme nedenlerine ilişkin görüşlerinin sıralaması %99,0 oranında “ilgili spor branşını seviyorum”, %99,0 oranında “başarı kazanmaktan zevk duyuyorum”, %98.1 oranında “ilgili spor branşı ile uğraşarak sağlıklı olmak istiyorum”, %92.9 oranında “arkadaşlarla birlikte bir takım ruhu içinde hareket etmek istiyorum”, %96.7 oranında “sporun bana olumlu katkılarının farkında olmak istiyorum”, %93.3 oranında “sporcu olarak arkadaşlarımla arasında tanınıp sevilme ve sayılmak istiyorum”, %98.1 oranında “ilgili spor branşı ile uğraşarak boş zamanlarımı olumlu değerlendirmek istiyorum”, %76.7 oranında “kolayca bir arkadaş grubunun üyesi olmak istiyorum” ve %81.9 oranında “maddi gelirimi arttırma” şeklindedir ve sporcular bu amaçlarla spor branşlarına yönelmektedirler.

4.6. Sporcuların, Seçtikleri Spor Branşından Beklentileri

Tablo 4. 62.Araştırmaya Katılan Sporcuların, Seçtikleri Spor Branşından Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları

Anket Maddeleri		Katılıyorum	Katılmıyorum	Toplam
Sağlıklı olmak ve sağlığını korumak istiyorum.	n	209	1	210
	%	99,5	0,5	100
Milli takıma seçilmek, milli olmak istiyorum.	n	178	32	210
	%	84,8	15,2	100
İyi bir fiziki görünüme sahip olmak istiyorum.	n	202	8	210
	%	96,2	3,8	100
Antrenör olmak istiyorum.	n	137	73	210
	%	65,2	34,8	100
İlerde sporla ilgili üniversite düzeyinde eğitim görmek istiyorum.	n	204	6	210
	%	97,1	2,9	100
Çevresiyle spor yapan popüler bir insan olarak ilişkilerini sürdürmek istiyorum.	n	193	17	210
	%	91,9	8,1	100
İyi bir sporcu olmak ve hayatımı spor yaparak kazanmak istiyorum.	n	200	10	210
	%	95,2	4,8	100
Maddi olanaklara kavuşmak istiyorum.	n	191	19	210
	%	91,0	9,0	100
Beden Eğitimi öğretmeni olmak istiyorum.	n	205	5	210
	%	97,6	2,4	100
Hakem olmak istiyorum.	n	107	103	210
	%	51,0	49	100

Tablo 4.62’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan sporcuların, seçtikleri spor branşından beklentilerine ilişkin görüşlerinin sıralanması %99,5 oranında “sağlıklı olmak ve sağlığını korumak istiyorum”, %97,6 oranında “Beden Eğitimi öğretmeni olmak istiyorum”, %97,1 oranında “ilerde sporla ilgili üniversite düzeyinde eğitim görmek istiyorum”, %96,2 oranında “iyi bir fiziki görünüme sahip olmak istiyorum”, %95,2 oranında “iyi bir sporcu olmak ve hayatımı spor yaparak kazanmak istiyorum”, %91,9 oranında “çevresiyle spor yapan popüler bir insan olarak ilişkilerini sürdürmek istiyorum”, %84,8 oranında “milli takıma seçilmek, milli olmak istiyorum”, %91,0 oranında “maddi olanaklara kavuşmak istiyorum”, %65,2 oranında “antrenör olmak istiyorum” ve %51,0 “hakem olmak istiyorum” şeklindedir.

5. TARTIŞMA

Bireyleri spor yapmaya yönelten birçok etken vardır. Bu etkenler antrenör, Beden Eğitimi öğretmeni, aile, akran çevresi ve medya şeklinde sıralanmaktadır. Bireyleri spora teşvik eden motivasyonel faktörlerin belirlenmesiyle ilgili yapılan çalışmalarda bireylerin bu etkenlerden ne düzeyde etkilendikleri ortaya konmaktadır. Bu araştırmanın genel amacı, AĞRI ilinde atletizm, kayak, tenis branşlarını tercih eden sporcuların bu spor branşlarına yönelme nedenlerini ve beklentilerini belirlemektir. Bu amaçla ilgili literatür incelenerek araştırma problemine ilişkin bilgilere yer verilmeye çalışılmıştır. Araştırma kapsamında atletizmle, kayak ve tenisle ilgili incelenen çalışmalar karşılaştırılmıştır.

Şimşek ve Gökdemir'in (2006), "ortaöğretimde atletizm yapan sporcu öğrencilerin atletizm branşına yönelme nedenleri ve beklentileri" adlı araştırmasında, Türkiye'de atletizm branşını yapan sporcu öğrencilerin atletizm branşına spora yönelme nedenlerini ve beklentilerini belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada atletizm branşına katılım gösteren sporculara bir anket uygulanmış ve bu anket sonucuna göre, spor branşına yönelten nedenler saptanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın sonunda; öğrencileri atletizme sporuna yönlendiren kişilerin başında Beden Eğitimi öğretmenleri gelmektedir. Öğrenciler, atletizm sporuna yönelmelerindeki sebebi ise başarı duymaktan haz almaları, akran grubu içerisinde popüler biri olarak tanınmak istemeleri ve atletizm branşını sevmeleri olarak belirtmişlerdir. Öğrencilerin atletizm branşında beklentileri ise, milli takıma seçilmek, Beden Eğitimi öğretmeni olmak, ileride üniversite düzeyinde eğitim görmek konularında yoğunlaşmıştır. Bu araştırmanın sonucu, araştırmamızla paralellik göstermektedir (Şimşek ve Gökdemir, 2006: 79-153).

Demir'in (2007) yaptığı "Kahramanmaraş Bölgesinde Sporcuların Futbol, Basketbol ve Atletizme Katılmasında Rol Oynayan Motivasyonel Faktörlerin Belirlenmesi" adlı çalışmada, sporcuların spor branşlarına seçmelerinde Beden Eğitimi öğretmeni, arkadaş ve arkadaş çevresi, antrenör, televizyon yayınları, aile (anne, baba veya kardeş), çevre koşulları, gazete-dergiler ve okul spor salonları gibi etkenlerin olduğu belirlenmiştir. Bu araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular, araştırmamızda elde ettiklerimizle paralellik göstermektedir. (Demir,2007:4).

Korkmaz'ın (2003) yapmış olduğu “Voleybol Sporcularını Voleybola Yönelten Bazı Motivasyonel Faktörler” adlı çalışmada, kız ve erkek sporcuları spora yönlendirmede Beden Eğitimi öğretmenin etkisinin olduğunu saptamıştır. Bu araştırmanın sonucu, araştırmamızla paralellik göstermektedir. (Korkmaz, 2003:40).

Yılmaz ve Akcan'ın (2002) yapmış olduğu çalışmada, kız sporcuların eğlenmek için spora katılım gösterdiklerini, bunun tam tersine erkek sporcuların ise birtakım kazançlar (ödöl veya madalya) için spora katıldıklarını ortaya çıkarmışlardır. Araştırma sonucu elde edilen veriler, araştırmamızla paralellik göstermektedir. (Yılmaz ve Akcan, 2002:28).

Alibaz ve arkadaşlarının (2006) yapmış olduğu çalışmada, sporcuların spora yönlendirmede çevre koşullarının (mahalle gibi) etkisinin az olduğunu belirlenmişlerdir. Bu çalışmada, sporcuları spora yönelmede teşvik eden unsurların başında antrenör gelmektedir. Gazete ve dergilerin atletizm, kayak ve tenis branşlarının seçilmesindeki etkisinin düşük olduğu belirlenmiştir. Sporcuların spor branşlarından geleceğe yönelik beklentileri ise, milli takıma seçilmek ve milli olmak olarak saptamıştır. Bu araştırmanın sonucu elde edilen bulgular, araştırmamızla paralellik göstermektedir (Alibaz, 2006:85-101).

Kılıçgil'in (1998) Ankara bölgesinde yapmış olduğu çalışmada, basın yayın organlarının etkisinin düşük olduğunu belirlemiştir. Bu çalışmada, arkadaş çevresinin ilgili spor branşına yönlendirmede etkili olduğunu belirlemiştir. Sporcuların seçtikleri spor branşları ile ilgili beklentilerinin nedeni olarak, en son sırada hakem olmak istediklerini belirlemiştir. Sporcuların spor branşları ile beklentileri, toplumda sosyal statü kazanmak ve bu sosyal statüyü de spor alanları dışında kullanmak istemeleri olarak açıklanmıştır. Bu araştırmanın sonucu, araştırmamızla paralellik göstermektedir (Kılıçgil, 98: 79-153).

Şimşek ve Gökdemir' in (2006)yapmış olduğu çalışmada, sporcuların seçtikleri spor branşları ile ilgili beklentilerinin nedeni olarak antrenör olma isteklerinin düşük olduğu saptanmıştır. Bu açıdan araştırmamızla paralellik göstermemektedir. Sporcuları spora yönlendirmede basın yayın organlarının etkisinin düşük olduğunu belirlemiştirlerdir. Okul spor salonu ve tesislerinin atletizm, kayak ve tenis branşlarının seçilmesindeki etkisinin düşük olduğu belirlenmiştir. Bireyleri spora

yönlendirmede arkadaş ve akran grubunun spora yönlendirmedeki etkisine ilişkin araştırmaya Ankara ilinden katılan sporcu öğrencilerin, spora yönelmede arkadaş ve akran grubunun etkisinin olduğunu belirlemişlerdir. Çalışmada, erkek sporcuların popüler olmak gibi bir beklentilerinin olduğunu belirlemiştir. Sporcuların spor branşları ile beklentilerinin nedeni olarak milli takıma seçilmek, milli olmak istediklerini saptanmıştır. Araştırmanın sonucu elde edilen bu veriler ise araştırmamızla paralellik göstermektedir. (Şimşek ve Gökdemir, 2006: 79-153).

Ramazanoğlu'nun (2004) yılında yaptığı araştırmada, sporun yaygınlaştırılması için yapılması için gerekenler konusuna katılım gösteren sporcular son derece mantıklı yaklaşmaktadır. Çünkü beyan ettikleri görüşlerin tümü bilimsel araştırmalarda tespit edilmiş sonuçları desteklemektedir (Ramazanoğlu,2004:84-85).

Arslan ve Demir'in (2004) yılında yaptığı “ Muş bölgesi futbolcularını bu spora yönelten motivasyonel etkenlerin araştırılması” çalışmasında katılım gösteren sporcular sağlıklarını korumak amacıyla ve spor yapmayı sevdikleri için futbola yöneldiklerini belirtmişlerdir. Elde edilen bu sonuç, araştırmamızla paralellik göstermektedir (Arslan ve Demir: 2004: 62).

Yıldırım ve Sunay'ın, (2009) “Türkiye’de Performans Tenisi Yapan Sporcuların Tenise Başlama Nedenleri ve Beklentileri” adlı çalışmalarında, sporcular spor yaparak sağlıklı olmanın yanında iyi bir fiziki görünüme sahip olarak toplum içinde saygınlığını arttırmayı başaracak ve spor yaşamını daha pozitif sürdürebilecektir şeklinde görüş belirtilmiştir. Çalışma sonucu elde edilen bu veriler ise araştırmamızla paralellik göstermektedir (Yıldırım ve Sunay, 2009:108).

6. SONUÇ

Bu araştırmanın genel amacı, Ağrı ilinde atletizm, kayak, tenis branşlarını tercih eden sporcuların ilgili spor branşına yönelme nedenlerini ve beklentilerini saptamaktır. Araştırmanın sonuçlarına ve elde edilen bulgulara göre ulaşılan sonuçlar belirtilmiştir. Araştırmayla ilgili verilerin oluşturulmasında iki yöntem kullanılmıştır. Bu yöntemler, anket yöntemi ve kaynak incelemesidir. Bu araştırma, Ağrı ilindeki sporcularla sınırlıdır. Araştırma; atletizm, kayak ve tenis spor branşlarıyla sınırlıdır. Araştırmaya toplam 210 sporcu katılmıştır. Bu araştırma 134 erkek ve 76 kız sporcunun katılımıyla gerçekleşmiştir. Araştırma sonucu edinilen bulgular anket sorularıyla belirtilmiştir.

Ağrı'da sporcuların spor branşlarını tercih etmelerinde dışsal motivasyon kaynaklarının; antrenörün, Beden Eğitimi öğretmenin ve arkadaş-arkadaş çevresinin önemli bir etkisinin olduğu görülmektedir. Televizyon yayınlarının, ailenin (anne, baba veya kardeş) ve çevre koşullarının bir spor branşının seçiminde çok fazla yönlendirmesinin olmadığı saptanmıştır. Gazete-dergiler ve okul spor salonlarının etkisinin çok düşük olduğu belirlenmiştir. Okul spor salonu ve tesislerinin sporcular için yetersiz düzeyde olduğu anlaşılmaktadır.

Yine sporcuların spor branşlarını seçmelerinde, farklı dışsal motivasyon kaynaklarından etkilendikleri belirlenmiştir. Antrenörün atletizm, kayak ve tenis branşlarının seçilmesinde önemli bir etkisinin olduğu bulunmuştur. Atletizm, kayak ve tenis branşlarının seçiminde antrenörün etkisinin Beden Eğitimi öğretmeninden daha fazla olduğu görülmüştür. Arkadaş ve arkadaş çevresinin etkisinin de Beden Eğitimi öğretmeninden daha fazla olduğu görülmüştür. Antrenörün branş bazındaki dağılımı ve diğerleri sırasıyla aktarılmıştır. Antrenörün spor branşına yönelmedeki etkisi şöyledir:

- ✓ Kayak branşında % 14,3 ile birinci sırada,
- ✓ Tenis branşında ise %12,4 ile ikinci sırada,
- ✓ Atletizm branşında ise %10,5 ile üçüncü sıradadır.

Arkadaş ve arkadaş çevresinin spor branşının seçiminde, bu branşlarda Beden Eğitimi öğretmeninden daha fazla etkisinin olması da araştırılması gereken farklı bir problemdir. Atletizm, kayak ve tenis branşlarına bakıldığında, arkadaş ve arkadaş

çevresinin etkisi en yüksek oranda tenistedir. Arkadaş ve arkadaş çevresinin etkisi tenis branşında %12,4 ile birinci sırada, atletizmde %11,4 ile ikinci sırada, kayakta ise %9,0 ile üçüncü sırada yer almıştır. Beden Eğitimi öğretmeni atletizm, kayak ve tenis branşlarının seçiminde önemli bir etki oluşturmaktadır. Bu etki önem sırasıyla; kayak branşında %29 ile birinci, atletizmde %26 ile ikinci sırada ve tenis branşında %09 ile üçüncü sıradadır. Antrenörün, Beden Eğitimi öğretmenlerinin ve ailelerin atletizm, kayak ve tenis branşlarında uluslararası spor müsabakalarında ülkemizi temsil edecek sporcuların yetişmesi için atletizm, kayak ve tenis spor branşlarına daha da önem vermeleri gerekmektedir.

Çevre koşullarının atletizm, kayak ve tenis branşlarının seçiminde önemi ise, atletizm branşında %11,4 oranında, teniste %10,5 oranında ve kayakta ise %8,6 oranındadır. Atletizm, kayak ve tenis branşlarının seçiminde çevre koşullarının etkisinin çok olmadığı görülmektedir. Okul spor salonu ve tesisleri, kayak ve tenis branşlarının seçilmesinde teniste %11,4, kayakta %9,5 ile önemli bir etkiye sahipken, atletizm branşının seçilmesinde ise %11,0 oranında hiç düzeyde etkisinin olduğu belirlenmiştir. Televizyon yayınları kayak branşının seçiminde %8,1 etkiye sahiptir. Tenis branşının seçilmesinde %9,0 etkiyle önemli bir unsur iken, atletizm branşının seçilmesinde çevre koşullarının %10,5 oranında hiç etkisinin olmadığı görülmektedir. Gazete ve dergiler gibi basın yayın organlarının atletizmde %13,3 oranında hiç etkisinin olmadığı, kayakta ise %9,5 oranında olduğu ve tenis branşında ise %8,6 hiç etkisinin olmadığı ve yine aynı oranda %8,6 oranında orta düzeyde önemli bir etkiye sahip olduğu görülmektedir.

Bu araştırmada Ağrı'da kız ve erkek sporcuların spor branşlarını seçmelerinde aynı unsurlardan etkilendikleri görülmüştür. Erkek ve kız sporcuların spor branşlarını seçmelerinde dışsal motivasyon kaynaklarının etkili olduğu belirlenmiştir. Bu faktörlerden çevre koşulları, okul spor salonu-tesisleri, televizyon yayınları ve gazete-dergilerin etkilerinin az olduğu görülmektedir. Kız ve erkek sporcular bir spor branşının seçiminde antrenör, Beden Eğitimi öğretmeni, arkadaş çevresi ve aile (anne-baba ve kardeş) gibi faktörlerden benzer düzeyde etkilemiştir.

Araştırmaya katılan kız ve erkek sporcuların spor branşlarını seçme nedenleri olarak ilgili spor branşını seviyorum %99,0 ile başarı kazanmak istiyorum %99,0 ile aynı orandadır.

Ağrı’da sporcuların spor branşlarını seçmelerinde içsel motivasyonel faktörler de etkili olmaktadır. Sporcuların spor branşlarını seçme nedenlerinde branşlara göre çok büyük farklılık görünmemektedir. Atletizm, kayak ve tenis branşlarında sporcuların ilgili spor branşını sevdikleri ve başarı kazanmaktan zevk duydukları görülmüştür. Sporcuların atletizm, kayak ve tenis branşlarını seçmesinde içsel motivasyon unsurlarının etkili olduğu açıkça ortaya çıkmaktadır. Sporcuların sporla uğraşmalarının en önemli nedeni şu şekilde devam etmektedir:

Toplamda 210 kişiden 209 u sağlıklı olmak ve sağlığını korumak istiyorum maddesini seçmiştir. Atletizmde 74 sporcu, kayakta 66, teniste ise 69 sporcu; spor branşları ile uğraşarak sağlıklı olmak ve sağlıklarını korumak istedikleri için spora katılmaktadırlar. Bunu takiben, ilgili spor branşını seviyorum maddesine verilen olumlu yanıt 208 sporcu katılmıştır. Başarı kazanmaktan zevk duyarım maddesine verilen olumlu yanıt ise yine 208’dir. Beden Eğitimi öğretmeni olmak istiyorum maddesine verilen olumlu yanıt ise 205’tir.

Diğer maddelerin önemli sayılabilecek bir kısmı ise şöyledir: Üniversite düzeyinde eğitim görmek istiyorum maddesini seçen 204 sporcu, sporun olumlu katkılarından haberdar olmak istiyorum maddesini seçen 203 sporcu, iyi bir fiziki görünüme sahip olmak istiyorum maddesini seçen 202 sporcudur. İyi bir sporcu olmak ve hayatımı spor yaparak kazanmak istiyorum maddesine verilen olumlu yanıt ise 200’dür. Diğer maddelerin önem sırası ise gittikçe azalmaktadır.

Takım sporu olmamasına rağmen, takım ruhu içinde arkadaşları ile birlikte hareket etmenin önemli bir unsur olduğu anlaşılmıştır. Atletizm, kayak, tenis branşlarında sporcuların spora katılma nedenleri arasında maddi gelirimi arttırmak istiyorum maddesi de önemli bir unsur olarak 192 sporcunun olumlu yanıtıyla öne çıkmaktadır.

Atletizm, kayak ve tenis branşlarının seçilmesinde içsel ve dışsal motivasyonel faktörler etkili olmaktadır. Bunun yanı sıra, kayak branşındaki sporcuların maddi gelir amacı diğer branşlara oranla daha düşüktür.

Araştırmaya katılan sporcuların cinsiyetlerine göre spor branşlarını seçme nedenleri arasında farklılık bulunmamıştır. Erkek ve kız sporcuların spor branşlarını seçmelerinde içsel ve dışsal motivasyonel etkenlerin etkisi görülmüştür. Erkek ve kız sporcuların spor branşlarını seçme nedenleri önem sırasıyla; Beden Eğitimi öğretmeni olmak ve başarı kazanmaktan zevk duymak, sağlıklı olmak ve sağlığını korumak, çevre koşulları, sporun olumlu katkıları, spor branşını sevmeleri, ilgili spor branşıyla uğraşarak sağlıklı olma ve üniversite düzeyinde eğitim görme şeklindedir. Bu sebeplerden dolayı spora yöneldikleri belirlenmiştir.

Araştırmada, Ağrı’da kız ve erkek sporcuların uğraştıkları spor branşı ile ilgili beklentilerine ilişkin görüşleri arasında farklılıklar belirlenmiştir. Hem kız hem de erkek sporcuların cinsiyetlerine göre spor branşının seçiminde dışsal motivasyon kaynaklarının etkili olduğu belirlenmiştir. Buna göre, kız sporcuların antrenör ve Beden Eğitimi öğretmeni olma beklentilerinin olduğu belirlenmiştir. Erkek sporcuların ise çevresiyle spor yapan popüler bir insan olarak ilişkilerini sürdürmek ve daha iyi maddi olanaklara kavuşma beklentilerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

7. ÖNERİLER

Beden Eğitimi öğretmeni, antrenör ve benzeri kişilerle iş birliği içinde hareket etmelidir.

Sporcuların spora başlamasında ailelerin daha etkin bir rol üstlenmeleri gerekmektedir.

Kitle iletişim araçları, özellikle genç nüfusumuzu da dikkate alarak spora katılıma özendirici yayınlara yer vermelidir. Kitle iletişim araçlarına geniş kesimlere daha kolay ulaşabildikleri için büyük görevler düşmektedir. Tüm spor branşlarını tanıtıcı reklamlar ve programlar hazırlanmalıdır.

Okullarda ve Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinde sporun gelişmesi için gerekli alt yapının oluşturulması ve buna bağlı proje destekli tesislere önem verilmesi gerekmektedir.

Spor salonu ve tesislerin artması ve geliştirilmesi gereklidir.

Basın yayın organlarının teşvik edici bir rol üstlenmeleri gerekmektedir.

Ağrı ilinde spora katılımı artırmak için spora yönelten içsel ve dışsal motivasyonu destekleyici aktivitelerin organize edilmesine zemin hazırlanmalıdır. Bu doğrultuda sporun ve beden eğitiminin bireye kazandırdıkları hakkında toplumun bilinçlendirilmesi uygun olacaktır.

KAYNAKÇA

- Adair, John ,Etkili Motivasyon, 3. Baskı, Babıali Kültür Yayıncılık, ,İstanbul 2006
- Akbaba, Sırrı, Psikolojik Danışma ve Sınıf Ortamlarında Öğrenme Psikolojisi, Pegem Yayıncılık, Ayrıntı Matbaası, Ankara 2012
- Aksoy, Rüstem, Spor Sosyolojisi, Milli Eğitim Basımevi, Ankara 2012
- Alibaz, A., vd., “Türkiye de  st Düzey Taekwondo, Karate ve Kick-Boks Sporcularının Bu Spor Branşına Y nelmelerine Teşvik Eden Unsurlar, Yapma Nedenleri ve Geleceğe Yönelik Beklentileri”, Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 4 (3), 2006 ss. 85-101.
- Antikiteden Moderniteye Olimpiyat Sporları Ansiklopedisi(Ed. Cemal Balcı), 1. Baskı, Boyut Matbaacılık, İstanbul 2003
- Arslan ve Demir, Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları, Muş, 2004
- Aşan, Emine, Psikoloji, Ekoyay Eğitim Yayıncılık, Ankara, 2012
- Azboy, Orhan, Spor Psikolojisi, Milli Eğitim Yayınevi, Ankara 2014
- Barutçugil, İsmet, Stratejik İnsan Kaynakları Yönetimi, 1. Baskı, Kariyer Yayıncılık, İstanbul 2004
- Başaran, İbrahim Ethem , Liderlik ve Motivasyon, 3. Basım,, Feryal Matbaa, ,Ankara 2000
- Başer, Ergün, Performans Sporunda Psikolojinin Rolü, T.C. Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü Yayınları Yayın No: 31, Ankara 1985,s 225
- Başer, Ergün, Uygulamalı Spor Psikolojisi, 3.Baskı, Bağırgan Yayınevi, , Ankara 1998
- Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2005
- Bozkaya,  etin, Öğrenme Psikolojisi, Feryal Matbaacılık, Ankara 2013
- Branşına Yönelme Nedenleri, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim
- Can, Halil, Başarı Güdüsü ve Yönetsel Başarı, Yayın No:12, Bizim Büro Basımevi,, Ankara 1985
-  oban, Tarık, Temel Spor Eğitimi. Milli Eğitim Basımevi, Ankara 2012

- Demir, Mehmet, Kahramanmaraş Bölgesinde Sporcuların Futbol, Basketbol ve Atletizme Katılmasında Rol Oynayan Motivasyonel Faktörlerin Belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş, 2007
- Dündar, Uğur, Antrenman Teorisi, Nobel Yayın ve Dağıtım, Ankara 2007
- Efil, İsmail, Yönetim ve Organizasyon, 10. Baskı, Alfa Aktüel Yayınları, Bursa 2009
- Eren, Erol, Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi, 7. Baskı, Beta Yayıncılık, , İstanbul 2001
- Güven, Özbay, Beden Eğitimi ve Spora Katılmada Aile Faktörü Dergisi, Cilt:3, Sayı: 10, 2006, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Meslek Yüksekokulu Ankara, 83s
- Güz, Nurettin, Açık Toplum, Demokrasi, Kitle İletişim Araçları, Yeni Türkiye Medya Özel Sayısı, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1996 669s.
- Harre, Dietrich, Principles Of Sports Training [Spor Antrenmanı İlkeleri], Berlin 1982
- Işıksaçan, Tarık , Etkili Motivasyon, Kumsaati Yayın Dağıtım Ltd. Şti, İstanbul 2010
- İkizer, Can , Uygulamalı Spor Psikolojisi, 1. Baskı, Alfa Basım Yayın Dağıtım,, İstanbul 1994
- İmrek, Kemal, İş Hayatında Kendini Geliştir, Derin Yayınları, Ada Ofset, İstanbul 2011
- John, Grary ve Saks, Alan, Organizational behavior [Örgütsel Davranış], 5th Edition, Pearson Education, ,USA 2001
- Karabina, Fatih, Antrenman Bilgisi, Milli Eğitim Basımevi, Ankara 2013
- Karaküçük, Suat, Rekreasyon, Seren Ofset, Ankara 1997
- Keenan, Kate, Yöneticinin Kılavuzu Davranışı Anlama, Remzi Kitabevi, İstanbul 1997
- Kılıcıgil, E., Sosyal Çevre-Spor İlişkileri (Teori ve Elit Sporculara İlişkin Bir Uygulama), Bağırhan Yayımevi, Ankara, 1998 ss 79-153
- Koçel, Tamer, İşletme Yöneticiliği, 7. Baskı, Beta Basım Yayın Dağıtım A.Ş. İstanbul 1999

- Korkmaz, F., Voleybol Sporcularını Voleybola Yönelten Bazı Motivasyonel Faktörler, Voleybol Bilim ve Teknoloji Dergisi, 10, 2003 40s
- Maslow, Abraham, Motivation and Personality[Motivasyon ve Kişilik], New York, 2nd Edition, Harper&Row, England 1970
- Milli Eğitim Bakanlığı,2012, <http://www.google.com.tr/search?q=720S00027&cad=h>
- Mullins, Laurie, Management and Organizational Behavior [Yönetim ve Örgütsel Davranış], 6. Baskı, UK 2002
- Özer, Pınar, Liderlik ve Motivasyon, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara 2012
- Ramazanoğlu, F, Spor Motivasyonu ve Ödüllendirme Faktörü, Bilim ve Spor, Spor Türk, 2 (7), 2004 ss 84-85.
- Solak, Hasan, Spor ve Kalbimiz, 1. Baskı, Nobel Yayıncılık, ,Ankara 2002
- Şimşek, D., ve Gökdemir, K., “Ortaöğretimde Atletizm Yapan Sporcu Öğrencilerin Atletizm Branşına Yönelme Nedenleri ve Beklentileri”, Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 4 (3), 2006 ss. 79-153.
- Şimşek, Döndü, Ortaöğretimde Atletizm Yapan Sporcu Öğrencilerin Atletizm
- Tamer, Demet, Öğrenme Psikolojisi, Pegem Yayıncılık, Tuna Matbaa, Ankara 2014
- Tanık, Bülent, Öğrenme Psikolojisi, Yediiklim Yayınları, Ankara 2015
- TCBAK (T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu) Aile Yazıları Birey, Kişilik ve Toplum, Bilim Serisi, Ankara: Devran Matbaa, Ankara, 1990 417s
- Tezcan, Mahmut, Sosyolojiye Giriş Temel Kavramlar, Ofset Tesisleri, Ankara 1993
- Tiryaki, Şefik, 1. Uluslararası Spor Psikolojisi Sempozyumu, Mersin Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Bağırhan Yayınevi, Ankara 1997 ss. 128-141.
- Tozkoparan, Güler, Liderlik ve Motivasyon, Nobel Yayıncılık, Ankara 2012
- Ünsal, Bahar, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal of Research in Education and Teaching Cilt:2 Sayı:1 Makale No:04 ISSN: 2146-9199, Antalya 2013 38s

Yıldırım, Y. ve Sunay, H., “Türkiye’de Performans Tenisi Yapan Sporcuların Tenise Başlama Nedenleri ve Beklentileri” SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, VII (3),2009 ss 103-109

Yılmaz, V., ve Akcan, F., “Katılım Motivasyonunda Cinsiyet Farklılıkları ve Ailenin Etkisi”, Voleybol Bilim ve Teknoloji Dergisi, 9(28), 2002 28s

EKLER

Ek 1: Anket Formu

1. Yaşınız ?.....

Cinsiyetiniz? ()Erkek ()Bayan

Spor Branşınız? ()Atletizm ()Kayak ()Tennis

Görüşlere katılma düzeyinizi aşağıdaki şıklarda size en uygun olanı işaretleyerek belirtiniz.

	Anket maddeleri	Hiç	Az	Orta	Çok	Çok Fazla
1.	Anne baba ve kardeşin, spora katılmanızda etkisi oldu mu?	()	()	()	()	()
2.	Antrenörünüzün spora katılmanızda etkisi oldu mu?	()	()	()	()	()
3.	Arkadaş ve akran grubunun, spora katılmanızda etkisi oldu mu?	()	()	()	()	()
4.	Beden Eğitimi öğretmenin, spora katılmanızda etkisi oldu mu?	()	()	()	()	()
5.	Çevre koşullarının (mahalle gibi) spora katılmanızda etkisi oldu mu?	()	()	()	()	()
6.	Okul spor salonu ve tesislerinin spora katılmanızda etkisi oldu mu?	()	()	()	()	()
7.	Televizyon kanallarının spora katılmanızda etkisi oldu mu?	()	()	()	()	()
8.	Basın-Yayın organlarının spora yönelmedeki etkisi oldu mu?	()	()	()	()	()

	Anket maddeleri	Katılıyorum	Katılmıyorum
1.	İlgili spor branşını seviyorum.	()	()
2.	Başarı kazanmaktan zevk duyarım.	()	()
3.	İlgili spor branşıyla uğraşarak sağlıklı olmak istiyorum.	()	()
4.	Spor yaparak boş zamanlarımı olumlu değerlendirme istiyorum.	()	()
5.	Sporun olumlu katkılarından haberdar olmak istiyorum.	()	()

6.	Arkadaşlarımla birlikte bir takım ruhu içinde hareket etmek istiyorum.	()	()
7.	Sporcu olarak arkadaşların arasında tanınıp sevilmek ve sayılmak istiyorum.	()	()
8.	Kolayca bir arkadaş grubunun üyesi olmak istiyorum.	()	()
9.	Maddi geliri arttırmak istiyorum.	()	()

	Anket maddeleri	Katılıyorum	Katılmıyorum
1.	Sağlıklı olmak ve sağlığını korumak istiyorum.	()	()
2.	Milli takıma seçilmek, milli olmak istiyorum.	()	()
3.	İyi bir fiziki görünüme sahip olmak istiyorum.	()	()
4.	Antrenör olmak istiyorum.	()	()
5.	İlerde sporla ilgili üniversite düzeyde eğitim görmek istiyorum.	()	()
6.	Çevresiyle spor yapan popüler bir insan olarak ilişkilerini sürdürmek istiyorum.	()	()
7.	İyi bir sporcu olmak ve hayatını spor yaparak kazanmak istiyorum.	()	()
8.	Maddi olanaklara kavuşmak istiyorum.	()	()
9.	Beden Eğitimi öğretmeni olmak istiyorum.	()	()
10.	Hakem olmak istiyorum.	()	()

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Muharrem AĞAR
Doğum Yeri ve Tarihi	AĞRI-1985
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü
Y. Lisans Öğrenimi	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Hareket ve Antrenman Bilim Dalı
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce
Bilimsel Faaliyetleri	
İş Deneyimi	
Stajlar	
Projeler	
Çalıştığı Kurumlar	İl Milli Eğitim Müdürlüğü. İl Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü.
İletişim	
E-Posta Adresi	muharremagar04@gmail.com
Tarih: 12.08.2016	